

Budapest,
2006. január 30.,
hétfő

9. szám

Ára: 2415,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

		Oldal
2/2006. (I. 30.) HM r.	A Magyar Honvédség egyes beosztásaihoz kapcsolódó munkaköri követelményekről szóló 20/2002. (IV. 10.) HM rendelet módosításáról	586
1/2006. (I. 30.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	672
2/2006. (I. 30.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	676
9/2006. (I. 30.) KE h.	Dandártábornoki kinevezésről	684
10/2006. (I. 30.) KE h.	Pénzügyőr vezérőrnagyi kinevezésről	684
11/2006. (I. 30.) KE h.	Pénzügyőr dandártábornoki kinevezésről	684
12/2006. (I. 30.) KE h.	Pénzügyőr dandártábornoki kinevezésről	685
1008/2006. (I. 30.) Korm. h.	A Kossuth- és Széchenyi-díj Bizottság tagjainak kinevezéséről	685
1009/2006. (I. 30.) Korm. h.	Államtitkári juttatások biztosításáról	686
8001/2006. (I. 30.) IM táj.	A szabályozási hatásvizsgálat elvégzésének módszertanáról	686
	Az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal elnökének közleménye a személyi jövedelemadó meghatározott részének felhasználásáról rendelkező magánszemély nyilatkozatára igényt tartó egyház részére történő technikai szám kiadásáról	693
	Helyesbítés	693

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány tagjainak rendeletei

A honvédelmi miniszter 2/2006. (I. 30.) HM rendelete

a Magyar Honvédség egyes beosztásaihoz kapcsolódó munkaköri követelményekről szóló 20/2002. (IV. 10.) HM rendelet módosításáról

A Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény (a továbbiakban: Hjt.) 287. §-a (2) bekezdésének c) pontjában kapott felhatalmazás alapján – figyelemmel a Hjt. 79. §-ának (2) bekezdésében, valamint a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 9. §-ának (3) bekezdésében foglaltakra – a Magyar Honvédség egyes beosztásaihoz kapcsolódó munkaköri követelményekről szóló 20/2002. (IV. 10.) HM rendeletet (a továbbiakban: R.) a következők szerint módosítom:

1. §

(1) Az R. 5. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az MH katonai beosztásai ellátásához a Hjt. 79. §-a és az e rendelet 4. §-a szakmai követelményeinek megfelelően felső-, közép-, illetve alapfokú iskolai végzettséggel és szakképesítéssel, továbbá konkrét feladatokra felkészítő tanfolyami végzettséggel kell rendelkezni.”

(2) Az R. 5. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Egyes speciális beosztásoknál, ahol a rendfokozati előmenetelt nem lehet magasabb iskolai végzettség, szakképzettség vagy szakmai tanfolyami végzettség megszerzéséhez kötni, az előmenetelhez szükséges felkészítésen és vizsgán túl, rendszeres szakmai felkészítésen is részt kell venni.”

(3) Az R. 5. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az egyes rendfokozatokba történő előmenetel feltétele a 2. számú mellékletben szereplő előmeneteli tanfolyam sikeres elvégzése.”

2. §

Az R. 6. §-a a következő (4) és (5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az (1) bekezdésben meghatározott követelmények teljesítése alól mentesül az állománynak az idegennyelv-ismereti követelmények teljesítésére előírt határidő lejártáig 45. életévet betöltő tagja.

(5) A (4) bekezdésben megfogalmazott kivétel nem alkalmazható a (3) bekezdésben szereplő beosztásokra meghatározott magasabb követelmények alkalmazásakor, a Hjt. 51. § (1) bekezdésének a) pontja esetén, továbbá a missziós és külföldi ellenőrzési feladatokat ellátókra.”

3. §

Az R. 8. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A Magyar Honvédség illetékes egészségügyi szervezete (a továbbiakban: Szolgálat), együttműködve a Honvédelmi Minisztérium illetékes munkavédelmi szervével, folyamatosan figyelemmel kíséri, elemzi és értékeli a személyi állomány egészségi állapotát veszélyeztető, a munkavégzésből származó fizikai, fiziológiai, pszichés és mentális terheléseket, valamint a munkakörnyezeti fizikai, kémiai, biológiai, pszichoszociális, ergonómiai, kóroki tényezők hatását. A vizsgálatok eredményéről – a jogerős határozat egy példányának megküldésével – tájékoztatja a munkakörelemzés végrehajtásáért felelős szervet. Ha a Szolgálat által végrehajtott vizsgálat alapján hozott és jogerőre emelkedett határozat alapján fennáll egy munkakör esetében a betöltésre vonatkozó korlátozás, annak állománytáblában, munkaköri jegyzékben történő megjelölésével egyidejűleg a Jegyzékben lévő, az adott beosztásra vonatkozó jegyzéklap cseréjét is végre kell hajtani.”

4. §

(1) Az R. 12. §-ának (2) bekezdésében szereplő „2005. szeptember 1-jei” szövegrész helyébe „2007. szeptember 1-jei” szövegrész lép.

(2) Az R. 12. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A hivatásos és szerződéses állománynak a 4. számú mellékletben meghatározott idegennyelv-ismereti követelményt 2010. december 31-ig kell teljesíteni.”

5. §

(1) Az R. 1. számú mellékletének helyébe a jelen rendelet 1. számú melléklete lép.

(2) Az R. 2. számú mellékletének helyébe a jelen rendelet 2. számú melléklete lép.

6. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, azonban a 4. § (1) bekezdését 2005. szeptember 1-jétől kell alkalmazni.

(2) Az R. 12. §-ának (5) bekezdését a jelen rendelet hatálybalépését követő kinevezésekre nem lehet alkalmazni.

Juhász Ferenc s. k.,
honvédelmi miniszter

1. számú melléklet a 2/2006. (I. 30.) HM rendelethez

[1. számú melléklet a 20/2002. (IV. 10.) HM rendelethez]

A Magyar Honvédségben rendszeresített katonai munkakörök térképe*Magyarázat a munkakör azonosító kód használatához:*

A munkakör azonosító kód (MAK) a munkakörök azonosítására és egyidejűleg az azok betöltéséhez szükséges követelmények egy részének jelölésére szolgál.

A MAK 11 karakterből (számok és betűk csoportja) áll.

Fegyvernemi (szakági) azonosító	Fegyvernemi (szakági) alcsoport	Rendfokozati azonosító	Nemzetbiztonsági ellenőrzés szintje	Állomány-kategória	Tartalék	Nyelvismeret
					szakmai specifikáció	
2 karakter	2 karakter	2 karakter	1 karakter	1 karakter	1 karakter	2 karakter

Például:

1	0	A	a	1	4	A	Z	R	A	K
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Az állománytáblákban, munkaköri jegyzékekben a tizenegy karakterből álló MAK külön rovatban szerepel. Az első hat karakter és a munkakör megnevezése a beosztástípust azonosítja.

Az utolsó öt karakter a beosztás betöltéséhez szükséges alapvető követelményeket jelöli.

A munkakör azonosító kód kialakítása:

1. Az első két karakter a fegyvernemi (szakági) azonosító.

Jelölése két szám, például: 10 (lövész);

jelentése: az adott fegyvernem (szakág) egésze.

1	0									
---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. A harmadik karakter a fegyvernemi (szakági) alcsoport.

Jelölése egy nagybetű, például: A (általános);

jelentése: az adott fegyvernem (szakág) egy területe.

1	0	A								
---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--

3. A negyedik karakter a munkakör.

Jelölése egy kisbetű, például: a (parancsnok);

jelentése: az adott fegyvernemi (szakági) alcsoporton belül az azonos munkakörök (ezen munkaköröket a rendfokozati azonosítóval, a beosztási szintnek megfelelően lehet megkülönböztetni*).

1	0	A	a							
---	---	---	---	--	--	--	--	--	--	--

* A legjellemzőbb beosztásokat általában az alábbi betűkkel kell jelölni:

- „a” minden szintű parancsnok (a rajpk.-tól a Honvéd Vezérkar főnökéig), az intézmények, objektumok parancsnokai, a hivatalok vezetői (hivatalvezetők, főigazgatók, igazgatók stb.), az adott szakág legfelső szintű vezetői (legfőbb ügyész, főosztályvezető, csoportfőnök stb.);
- „b” az „a” betűvel jelölt parancsnoki beosztások első (általános) helyettesei;
- „c” a csapatok törzsfőnökei, törzsigazgatók, illetve az ennek megfelelő beosztások;
- „d” a vezető beosztású törzstisztek (főnökök, osztály, alosztály, részlegvezetők, illetve az ennek megfelelő beosztások);
- „h” a „c” és a „d” betűvel jelölt vezető beosztások helyettesei;
- „e” a kiemelt főtitst, főtitst, tiszt, tiszthelyettes;
- „f” a mérnök (kiemelt főmérnök, főmérnök);
- „g” az oktató, szakoktató, kiképző.

„i”	irányzó;
„k”	mindenhol a legáltalánosabb, alapbeosztás (pl. kezelő, szerelő, beosztott lövész stb.);
„m”	műszerész vagy más fegyverneméknél: mesterkezelő (pl. mesterlövész);
„n”	nyilvántartó;
„o”	oktató, szakoktató, kiképző;
„r”	raktáros (raktárvezető);
„s”	alegység ellátó;
„t”	technikus;
„v”	gép- és harcjárművezető.

Amely fegyvernemnél (szakágnál) a fenti legjellemzőbb munkakörök nincsenek rendszeresítve, ezeket a betűket más jellemző munkakör jelölésére lehet felhasználni.

4. Az ötödik–hatodik karakter a rendfokozati azonosító.

Jelölése két szám, például: 14 (alezredes);

jelentése: az adott munkakör besorolási szintjét jelöli.

Az egyes rendfokozati azonosító kódokat az alábbi táblázat tartalmazza:

00	rendfokozat nélküli	10	hadnagy
01	őrvezető	11	főhadnagy
02	tizedes	12	százados
03	szakaszvezető	13	őrnagy
04	őrmester	14	alezredes
05	törzsőrmester	15	ezredes
06	főtörzsőrmester	16	dandártábornok
07	zászlós	17	vezérőrnagy
08	törzszászlós	18	altábornagy
09	főtörzszászlós	19	vezérezredes

1	0	A	a	1	4				
---	---	---	---	---	---	--	--	--	--

5. A hetedik karakter az adott beosztáshoz szükséges nemzetbiztonsági ellenőrzés szintje.

Jelölése egy nagybetű, például: A („A” típusú ellenőrzés);

jelentése az alábbi táblázat szerint:

Z	nem szükséges ellenőrzés
A	„A” típusú ellenőrzés
B	„B” típusú ellenőrzés
C	„C” típusú ellenőrzés

1	0	B	a	1	4	A			
---	---	---	---	---	---	---	--	--	--

6. A nyolcadik karakter az állománykategóriát azonosítja.

Jelölése egy nagybetű, például: Z (nincs specifikáció);

jelentése az alábbi táblázat szerint:

Z	hivatásos vagy szerződéses katonával tölthető be
H	csak hivatásos katonával tölthető be (2001. évi XCV. törvény szerinti tábornoki beosztások)
S	CSAK A LEGÉNYSÉGI BEOSZTÁSOKNÁL, azokat jelöli, amelyek szerződéses legénységi állományban lévő katonákkal tölthetők be
M	hadkötelezettség bevezetése után katonával tölthető be
N	hadkötelezettség bevezetése után önkéntes tartalékosokkal tölthető be
K	köztisztviselővel, közalkalmazottal vagy katonával is betölthető

1	0	A	a	1	4	A	Z		
---	---	---	---	---	---	---	---	--	--

7. A kilencedik karakter tartalék karakter, amely a sérülékeny csoportba tartozók alkalmazási korlátozása esetén azt jelöli.

Jelölése egy nagybetű: az R. 12. § (8) bekezdés szerinti korlátozás esetén T, egyéb esetben R

1	0	A	a	1	4	A	Z	R	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	--

8. A tizedik és tizenegyedik karakter az adott beosztáshoz szükséges nyelvet és a nyelvismeret szintjét jelenti, melynek jelölése: egy állami vagy azzal azonos nyelvvizsga esetén két nagybetű (pl. A K, azaz angol középfok).

A jelölés több nyelv esetén: egy nagybetű és egy szám (pl. H 3, azaz angol és bármely más nyelv, melyek mindegyikére középfokú szintet határoz meg).

A nyelvismereti követelmények kódolását az alábbi táblázat alapján kell végrehajtani:

Kód	Nyelv megnevezése	Kód	Nyelvismeret szintje		
Z	nincs	Z	nem szükséges		
A	angol	A	alapfok		
B	bármely más (egy) nyelv	K	középfok		
C	angol, francia vagy német	F	felsőfok		
H	angol és bármely más nyelv	T	tolmács szint		
K	bármely kettő vagy több nyelv		első	második	további
		1	Alap	Alap	Alap
		2	Közép	Alap	Alap
		3	Közép	Közép	Alap
		4	Felső	Közép	Alap
		5	Felső	Közép	Közép
		6	Felső	Felső	Alap
		7	Felső	Felső	Közép
		8	Felső	Felső	Felső
		9	Tolmács	Felső	Felső
		0	Tolmács	Tolmács	Felső

A példában szereplő beosztásra, illetve a betöltőjével szemben támasztott követelményekre vonatkozó meghatározások összefoglalása a teljes kód alapján.

1	0	A	a	1	4	A	Z	T	A	K
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Lövész (10) általános (A) alegységparancsnok (a) alezredes (14) rendfokozattal rendszeresítve, azaz egy olyan zászlóaljparancsnok beosztás, melynek betöltője:

- Megfelel az „A” típusú nemzetbiztonsági ellenőrzés követelményeinek. (A)
- Hivatásos vagy szerződéses állományú katona. (Z)
- A beosztás betöltőjének kiválasztásakor figyelemmel kell lenni a Jegyzékben található tiltó, illetve korlátozó (pl. terhes nő nem töltheti be) rendelkezésekre. (T)
- Angol nyelvből középfokú nyelvvizsgával kell rendelkeznie. (A K)

A munkakörök térképének tartalma:

I.	ÁLTALÁNOS KATONAI MUNKAKÖRÖK	01–09
II.	SZÁRAZFÖLDI HADERŐ	10–19
III.	LÉGIERŐ	20–29
IV.	VEZETÉS, IRÁNYÍTÁS	30–49
V.	LOGISZTIKA	50–69
VI.	EGYÉB TÁMOGATÁS	70–76
VII.	GÉP- ÉS HARCJÁRMŰVEZETŐK	77–79
VIII.	KATONAI NEMZETBIZTONSÁGI SZOLGÁLATOK	80–81
IX.	OKTATÁS, KÉPZÉS, KIKÉPZÉS	82–83
X.	KATONAI ÜGYÉSZSÉG ÉS JOGI IGAZGATÁS	84–85
XI.	HUMÁN	86–87
XII.	TÁBORI LELKÉSZEK	88–89
XIII.	KATONAI IGAZGATÁS	90–91
XIV.	EGYÉB BIZTOSÍTÁSI ÉS KISZOLGÁLÁSI FELADATOK	92–99

ÁLTALÁNOS KATONAI MUNKAKÖRÖK

01–09

Összhaderő általános katonai	01
Szárazföldi haderő	02
Légierő	03
Logisztika	04
Vezénylő tiszthelyettesek	06
Külszolgálati	07

Fegyvernemi (szakági) azonosító

01 ÖSSZHADERŐNEMI ÁLTALÁNOS KATONAI			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főov., fcsf., főigazgató, igazgató, hiv. vez.
B	tervezési, szervezési	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	nemzeti képviselési	c	törzsfőnök, törzsigazgató
D	nemzetközi kapcsolatok	d	főnök, irodavezető, integrációs főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	ellenőrzési	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	felügyeleti, hatósági felügyeleti	f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G	közgazdasági	g	tanácsadó
H	hadműveleti	h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I	hadműveleti biztosítási	i	
J	beszerzés, beruházás	j	
K	katasztrófavédelmi	k	
L	környezetvédelmi	l	ellenőr, kiemelt ellenőr
M	munkavédelmi	m	
N	frekvenciagazdálkodási	n	
O	kiképzési	o	
P	civil-katonai együttműködés	p	
Q		q	
R	lélektani műveleti	r	kiemelt referens, referens
S	sajtó	s	szóvivő
T	tűzvédelmi	t	technikus
U	erőforrás-, költségtervező	u	titkár
V	elemző, értékelő	v	
W		w	váltásparancsnok
X	tűzoltó	x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

02 SZÁRAZFÖLDI HADERŐ			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	tervezési, szervezési	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	törzsfőnök
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G		g	oktató, szakoktató, kiképző
H		h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I	hadműveleti biztosítási	i	
J		j	
K		k	
L		l	ellenőr, kiemelt ellenőr
M		m	
N		n	
O	kiképzési	o	
P		p	
Q		q	
R		r	referens, kiemelt referens
S		s	
T		t	
U		u	
V		v	
W		w	váltásparancsnok
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

03 LÉGIERŐ			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	tervezési, szervezési	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	ejtőernyős	c	törzsfőnök
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	légierő felderítő	f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G		g	oktató, szakoktató, kiképző
H		h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I	hadműveleti biztosítási	i	
J	légierő elektronikai hadviselés	j	
K		k	
L	légügyi hatósági	l	ellenőr, kiemelt ellenőr
M		m	
N		n	
O	kiképzési	o	
P		p	
Q		q	
R		r	referens, kiemelt referens
S		s	
T		t	
U		u	
V		v	
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

04 LOGISZTIKA			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	tervezési, szervezési	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	törzsfőnök
D		d	főnök, ov., irodavezető, alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G	gazdálkodási	g	oktató, szakoktató, kiképző
H		h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J		j	
K	költségvetési	k	
L		l	ellenőr, kiemelt ellenőr
M		m	
N		n	nyilvántartó
O	kiképzési	o	
P		p	
Q		q	
R		r	referens, kiemelt referens
S		s	
T		t	technikus
U		u	
V		v	
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

06 VEZÉNYLŐ TISZTHELYETTESEK			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	
B		b	
C		c	
D		d	
E		e	
F		f	
G		g	
H		h	
I		i	
J		j	
K		k	
L		l	
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	
S		s	
T		t	
U		u	
V		v	
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

07 KÜLSZOLGÁLATI			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., csf., igazgató, katonai képviselő
B	tervezési, szervezési	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	védelempolitikai	c	törzsfőnök, törzsigazgató, misszióvezető
D	szárazföldi	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	légierő	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	logisztikai	f	
G	felderítő	g	oktató, kiképző
H	híradó	h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I	hadműveleti	i	
J	jogász	j	
K		k	
L	informatikai	l	ügykezelő
M		m	
N	katonai biztonsági	n	nyilvántartó
O	kiképzési	o	
P	civil katonai együttműködés	p	
Q	oktatási	q	
R	rejtjelző	r	raktáros
S	személyügyi	s	segítő
T	tájékoztatási	t	technikus
U	ügyviteli	u	titkárságvezető, titkár
V	pénzügyi	v	
W	egészségügyi	w	váltásparancsnok, ügyeletes
X		x	
Y		y	
Z		z	gépkocsivezető

SZÁRAZFÖLDI HADERŐ

10–19

Lövész	10
Harcokszó	11
Tüzér	12
Felderítő	14
Műszaki	15
Vegyivédelmi	16

Fegyvernemi (szakági) azonosító

10	LÖVÉSZ	
	Fegyvernemi (szakági) alcsoport	Munkakör
A	általános	a pk., főov., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c törzsfőnök
D		d főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f
G		g oktató, szakoktató, kiképző
H		h a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i harcjármű irányzó
J		j
K		k beosztott lövész
L		l ellenőr, kiemelt ellenőr
M		m mesterlövész
N		n
O		o géppuska irányzó
P		p kézi pct. fegyver irányzó
Q		q
R		r
S		s
T		t
U		u
V		v harc- és gépjárművezető
W		w
X		x vezénylő tiszthelyettes
Y		y
Z		z kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

11 HARCKOCSIZÓ			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A		a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	közepes harckocsizó	c	törzsfőnök
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	
G		g	oktató, szakoktató, kiképző
H		h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	irányzó
J		j	
K		k	
L		l	ellenőr, kiemelt ellenőr
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	
S		s	
T		t	
U		u	
V		v	harc- és gépjárművezető
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

12 TÜZÉR			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	vontatott tüzér	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	önjáró tarackos	c	törzsfőnök
D	aknavető	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	sorozatvető	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	tüzér felderítő	f	
G	tüzér bemérő	g	oktató, szakoktató, kiképző
H	hangfelderítő	h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	irányzó
J		j	kidolgozó
K	rakéta harcigép	k	kezelő
L	lokátor felderítő	l	ellenőr, kiemelt ellenőr
M		m	
N		n	
O		o	
P	rakéta indítóállvány	p	
Q		q	
R		r	referens, kiemelt referens
S		s	
T		t	távmérő
U		u	
V		v	harc- és gépjárművezető
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

14 FELDERÍTŐ			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	mélységi felderítő	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	különleges műveleti	c	törzsfőnök
D	technikai felderítő	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	rádióelektronikai felderítő	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	ejtőernyős búvár	f	
G	humán	g	oktató, szakoktató, kiképző
H	elektronikai hadviselés	h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I	szárazföldi elektronikai hadviselés	i	harcjármű irányzó
J		j	értékelő, tájékoztató
K	elektronikai ellenőrző	k	kezelő, beosztott felderítő
L		l	
M	speciális felderítő	m	mesterlövész
N		n	ejtőernyő hajtogató
O		o	géppuska irányzó
P		p	tolmács
Q		q	egészségügyi beosztások
R		r	raktáros, raktárvezető, ellátó
S	különleges híradó	s	kihallgató
T		t	távírász
U		u	
V		v	harc- és gépjárművezető
W		w	váltásparancsnok
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

15 MŰSZAKI			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	műszaki utász	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	műszaki felderítő	c	törzsfőnök
D	aknakutató tűzserész	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	deszant átkelő	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	útépítő	f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G	hidépítő	g	oktató, szakoktató, kiképző
H	álcázó	h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I	műszaki mentő	i	aknász, tűzserész, aknatelepítőhöz beosztottak
J	műszaki technikai	j	felderítő, bűvár beosztottak
K	állásépítő	k	beosztott műszaki, hidász, építő, kezelő, légs. gépkez., álcázó, laboráns, gépész
L	víz tisztító	l	villamos ácsműhelyhez beosztottak, világító
M	műszaki zárttelepítő	m	földgyaluhoz és földmunkagéphez beosztottak
N	hadihajós	n	hajóra és rocsó-, mocsó- és AVM-hez beosztottak
O	bűvár	o	deszant átkelő eszközökhöz beosztottak
P	anyag-előkészítő és feldolgozó	p	buldózerhez beosztottak
Q		q	útprofilozó és úthengerhez beosztottak
R		r	referens, kiemelt referens
S		s	fedezékásóhoz és kotróhoz beosztottak
T		t	technikus
U		u	műszaki (kút-, talajfúró, daru, vontatott keretfűrész) eszközökhöz beosztottak
V	vasútépítő	v	harc- és gépjárművezető
W		w	
X	világító	x	vezénylő tiszthelyettes
Y	speciális repülőtéri karbantartó és helyreállító	y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

16 VEGYIVÉDELMI			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	vegyi- és sugárfelderítő	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	vegyi- és sugármentesítő	c	törzsfőnök
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	elemző és informatikai	f	
G	vegyi-, nukleáris-balesetelhárítás	g	oktató, szakoktató, kiképző
H	vegyi-, sufi. és helyzetértékelés	h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I	adatgyűjtő, értékelő, tájékoztató	i	diszpécser
J		j	
K		k	kezelő
L		l	laboráns
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	értékelő
Q		q	
R		r	
S		s	
T		t	
U		u	
V		v	harc- és gépjárművezető
W		w	váltásparancsnok
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

LÉGIERŐ**20–29**

Repülő	20
Légvédelmi rakéta és tüzér	21
Légi vezetés	22
Repülő harcbiztosító	23

Fegyvernemi (szakági) azonosító

20	REPÜLŐ		
	Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör
A	általános	a	pk., főov., csf., igazgató, hiv. vez.
B	harcászati repülőgép	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	felderítő repülőgép	c	törzsfőnök
D	kiképző repülőgép	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	szállító repülőgép	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G	harcihelikopter	g	oktató, szakoktató, kiképző
H	szállító-, kutató-mentő helikopter	h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I	kiképzőhelikopter	i	helikoptervezető-lövész
J	futárhelikopter	j	légi egészségügyi ti., tts.
K		k	beosztott
L	elektronikai zavaró helikopter	l	fedélzeti megfigyelő
M		m	mechanikus
N		n	fedélzeti rádiós
O		o	
P		p	repülőgép- (helikopter)vezető, főpilóta
Q		q	
R		r	
S		s	
T		t	irányító
U		u	alkalmazási
V		v	
W		w	
X		x	
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

21 LÉGVÉDELMI RAKÉTA ÉS TŰZÉR			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	törzsfőnök
D	közeli, kis hatótávú légvédelmi rakéta	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	légvédelmi tüzér	f	
G		g	oktató, szakoktató, kiképző
H		h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I	felderítő	i	irányzó
J	harcálláspont vezetési törzs	j	
K		k	kezelő
L		l	
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	
S		s	
T		t	
U		u	
V		v	harc- és gépjárművezető
W		w	váltásparancsnok
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

22 LÉGI VEZETÉS			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	légtér-gazdálkodás	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	légi helyzetkép előállítás	c	törzsfőnök
D	fegyver irányítás	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	adásirányítás	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	radar	f	
G		g	oktató, szakoktató, kiképző
H		h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	adásirányító
J		j	együttműködő
K		k	kezelő
L		l	ellenőr, kiemelt ellenőr
M		m	adattfeldolgozó, adatközlő
N		n	repülés nyilvántartó
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	
S		s	értékelő
T		t	
U		u	
V		v	harc- és gépjárművezető
W		w	váltásparancsnok
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

23 REPÜLŐ HARCBIZTOSÍTÓ			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	hdm.-i központ (vez. pont)	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	légiforgalmi irányító	c	törzsfőnök
D	harctéri irányító	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	repülésbiztonsági	f	
G	légiforgalmi tájékoztató	g	oktató, szakoktató, kiképző
H		h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J		j	bevezető irányító
K		k	repülőtéri irányító
L		l	repülőtéri bejelentő
M		m	adatfeldolgozó, adatközlő
N		n	közelkörzet irányító
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	
S		s	
T		t	
U		u	
V		v	
W		w	váltásparancsnok
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

VEZETÉS, IRÁNYÍTÁS

30–39

Általános híradó	30
Rádióhíradás	31
Rádiórelé híradás	32
Hírközpontok	33
Vezetékes híradás	34
FTP híradás	35
FRISZ	36
Információvédelmi, ügyviteli	37
Vezetési	38
Informatikai	39

Fegyvernemi (szakági) azonosító

30		ÁLTALÁNOS HÍRADÓ	
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	törzsfőnök
D	hadműveleti	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	távközlés	f	
G		g	oktató, szakoktató, kiképző
H		h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J		j	
K		k	
L		l	
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	
S		s	
T		t	
U		u	ügyeletes
V		v	harc- és gépjárművezető
W		w	váltásparancsnok
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

31 RÁDIÓHÍRADÁS			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	parancsnoki rádióállomás	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	pk.-i páncélos rádióállomás	c	törzsfőnök
D	közepes teljesítményű rádióállomás	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	vevő	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	kis teljesítményű rádióállomás	f	
G	nagy teljesítményű rádióállomás	g	oktató, szakoktató, kiképző
H		h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J		j	
K		k	kezelő
L		l	
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	távbeszélő
R		r	
S		s	
T		t	távírász
U		u	ügyeletes
V		v	harc- és gépjárművezető
W		w	váltásparancsnok
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

32 RÁDIÓRELÉ HÍRADÁS			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	harcászati rádiórelé	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	hadműveleti rádiórelé	c	törzsfőnök
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	mikrohullámú állomás	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	
G		g	oktató, szakoktató, kiképző
H		h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J		j	
K		k	kezelő
L		l	
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	
S		s	
T		t	távírász
U		u	ügyeletes
V		v	harc- és gépjárművezető
W		w	váltásparancsnok
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

33 HÍRKÖZPONTOK			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	hírközpont (távbeszélő központ)	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	expediáló	c	törzsfőnök
D	vivőközpont	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	rádió vezérlő központ	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	híradó vezetési pont	f	
G	géptávíró központ	g	oktató, szakoktató, kiképző
H	áramellátás	h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I	légvédelmi harcálláspont	i	
J	rendszerfelügyelet	j	
K	tábori hírközpont (távbeszélő központ)	k	kezelő
L	kisegítő hírközpont	l	
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	továbbító
Q		q	távbeszélő
R		r	
S		s	
T		t	távírász
U		u	ügyeletes
V		v	harc- és gépjárművezető
W		w	váltásparancsnok
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

34 VEZETÉKES HÍRADÁS			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	nehézvezetékes	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	könnyűvezetékes	c	törzsfőnök
D	ETNV	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	lecsatlakozó	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	belsőhálózat építő	f	
G		g	oktató, szakoktató, kiképző
H		h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J		j	
K		k	
L		l	
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	távbeszélő
R		r	
S		s	
T		t	technikus
U		u	ügyeletes
V		v	harc- és gépjárművezető
W		w	váltásparancsnok
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

35 FTP HÍRADÁS			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	küldemény	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	minősített küldemény	c	törzsfőnök
D	nyílt szolgálati küldemény	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	postai küldemény	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	tábori posta küldemény	f	
G	csomag küldemény	g	oktató, szakoktató, kiképző
H	sajtó küldemény	h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I	magánküldemény	i	futár
J		j	
K		k	kezelő
L		l	ellenőrző
M		m	expeditőr, rovatoló, málházó
N		n	
O		o	
P		p	csapatpostás
Q		q	
R		r	
S		s	
T		t	
U		u	
V		v	
W		w	váltásparancsnok
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

36	FRISZ		
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	irányadó	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	iránymérő	c	törzsfőnök
D	leszállító lokátor	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	közelnavigáció	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	kihelyezett indikátor	f	
G	irányszögadó	g	oktató, szakoktató, kiképző
H	siklószőgadó	h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J		j	
K	fénytechnikai	k	kezelő
L	fénymajak	l	
M	fényszórós	m	
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	
S	rep. irányító rádió	s	
T	ERIP	t	technikus
U	helikopter leszállító	u	ügyeletes
V		v	harc- és gépjárművezető
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

37		INFORMÁCIÓVÉDELMI, ÜGYVITELI	
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	cenzor	c	
D	dokumentumvédelmi	d	főnök, ov., alov., irodavezető, rlg. vez.
E	információvédelmi	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	elektronikus információvédelmi	f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G		g	oktató, szakoktató, kiképző
H	kommunikációbiztonsági	h	a „d” pontban szereplők helyettesei
I	informatikabiztonsági	i	irodavezető
J	hadműveleti biztosítási	j	
K	rendszerbiztonsági	k	kezelő
L	információbiztonsági	l	ügykezelő, vezető ügykezelő
M		m	ügykezelő-gépiró
N		n	nyilvántartó, dokumentációkezelő
O		o	
P		p	írnok, írnok-rajzoló
Q		q	
R	rejtjelző	r	
S	titokvédelmi	s	
T	titkosító	t	technikus
U	ügyviteli	u	ügyeletes
V	ügyvitelszervezési	v	harc- és gépjárművezető
W		w	váltásparancsnok
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

38 VEZETÉSBIZTOSÍTÓ			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	törzsfőnök
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	
G		g	
H		h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J		j	
K		k	
L		l	
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	
S		s	
T		t	
U		u	
V		v	
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

39 INFORMATIKAI			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	rendszertervező	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	biztonsági rendszertervező	c	törzsfőnök
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	rendszerfelügyelő	f	
G		g	oktató, szakoktató, kiképző
H		h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J		j	adatrögzítő
K		k	beosztott
L		l	
M	rendszerüzemeltető	m	műszakvezető
N		n	
O		o	
P		p	programozó
Q		q	
R	hálózatfelügyelő	r	
S	hálózatüzemeltető	s	
T		t	
U		u	
V		v	
W		w	
X	rendszergazda	x	
Y	feldolgozók	y	
Z		z	

LOGISZTIKA	50–69
Haditechnikai	50
Fegyverzettechnikai	51
Páncélos- és gépjármű technikai	52
Repülőműszaki	53
Elektronikai	54
Műszaki technikai	55
Vegyvédelmi technikai	56
Kiképzéstechnikai	57
Különleges berendezés technikai	58
Mérésügy és minőségbiztosítási	59
Harcanyag	61
Hadtáp	64
Közlekedés és szállítás	67
Vám	68

Fegyvernemi (szakági) azonosító

50	HADITECHNIKAI		
	Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör
A	általános	a	
B		b	
C		c	
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G		g	
H		h	a „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J		j	
K		k	
L		l	
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	
S		s	
T		t	
U		u	
V		v	
W		w	
X		x	
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

51 FEGYVERZETTECHNIKAI			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	fegyverzet (30 mm-ig)	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	löveg rendszerek	c	törzsfőnök
D	helymeghatározó berendezés	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	nagy hatótávú felderítő lokátor	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	tüzérségi felderítő lokátor	f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G	repülőgép leszállító lokátor	g	oktató, szakoktató, kiképző
H	meteorológiai lokátor	h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I	lézeres felderítő és célmegjelölő berendezés	i	
J		j	
K		k	
L	páncéltörő rakéta eszközök	l	minőségi ellenőr, ellenőr
M	műhelyfelszerelés	m	műszerész
N	közeli hatótávú légvédelmi rakéta	n	
O		o	
P	közepes hatótávú légvédelmi rakéta	p	
Q		q	
R		r	raktárvezető, raktáros, ellátó
S	légvédelmi automatizált vezetési rendszerek	s	szerelő
T	repülő eszköz fedélzeti rakéta	t	technikus
U	optika, elektro-optikai rendszer	u	
V		v	harc- és gépjárművezető
W		w	
X	rakétatechnikai kiszolgáló eszközök	x	vezénylő tiszthelyettes
Y	tűzvezető rendszerek	y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

52 PÁNCÉLOS- ÉS GÉPJÁRMŰTECHNIKAI			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	törzsfőnök
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G	gépjármű, utánfutó	g	oktató, szakoktató, kiképző
H	harckocsi	h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	vizsgabiztos, ellenőr
J	járművizsgálati	j	
K	kerekes harcjármű	k	
L	lánctalpas harcjármű	l	minőségi ellenőr, ellenőr
M		m	műszerész
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	raktáros, raktárvezető, ellátó
S		s	szерelő
T		t	technikus
U		u	elektromos szerelő
V		v	harc- és gépjárművezető
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

53 REPÜLŐMŰSZAKI			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., szf., csf., igazgató, hiv. vez.
B	repülőgép (sugárhajtóműves) sárkány-hajtómű	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	repülőgép (dugattyús) sárkány-hajtómű	c	törzsfőnök
D	helikopter sárkány-hajtómű	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	fedélzeti rádiótechnikai rendszerek	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	fedélzeti fegyvertechnikai rendszerek	f	kiemelt főmérnök, főmérnök, kiemelt mérnök főtiszt, mérnök főtiszt, mérnök tiszt
G	fedélzeti műszer és automatika rendszerek	g	oktató, szakoktató, kiképző
H	sárkány	h	a „d” pontban szereplők helyettesei
I	hajtómű	i	
J	gazdálkodás	j	
K	fedélzeti akkumulátortöltő	k	különleges gépjármű kezelő
L		l	minőségi ellenőr, ellenőr
M	metrológia	m	mechanikus
N	nitrogén ellátó	n	nyilvántartó, adatfeldolgozó, dokumentációs technikus
O	katapult berendezések	o	
P	oxigén, sűrített levegő ellátó	p	kiértékelő
Q		q	karbantartó
R	fedélzeti rakéta előkészítő	r	raktárvezető, raktáros, anyagellátó, anyagtervező
S		s	főszerelő, szerelő
T		t	technikus
U	impulzustechika	u	főtechnológus, technológus
V	különleges berendezések (gépjárművek)	v	
W	elektronikai hadviselési eszköz	w	
X	gyakorlóberendezés, repülőszimulátor	x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z	repülési adatok	z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

54 ELEKTRONIKAI			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	informatika	c	törzsfőnök
D	elektronikai hadviselés (EHC)	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	FRISZ	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G		g	oktató, szakoktató, kiképző
H		h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I	rádió navigáció	i	
J		j	
K	híradó	k	kezelő
L	rádió berendezés	l	minőségi ellenőr, ellenőr
M	rádiórelé és mikrohullámú berendezés	m	műszerész
N	központ, vivő és géptávíró berendezés	n	
O		o	
P	információvédelem	p	
Q		q	
R		r	raktárvezető, raktáros, ellátó
S	vezetékes berendezés	s	szerelő
T		t	technikus
U		u	
V		v	harc- és gépjárművezető
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

55 MŰSZAKI TECHNIKAI			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	álcázó	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	út- és állásépítő	c	törzsfőnök
D	átkelő	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	hidépítő	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G		g	oktató, szakoktató, kiképző
H	hadihajós	h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I	búváreszköz	i	
J		j	
K	repülőtérvjavító és -karbantartó	k	
L		l	minőségi ellenőr, ellenőr
M	műszaki gépek és eszközök	m	műszerész
N	hidraulika	n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R	műszaki harcanyag	r	raktárvezető, raktáros, ellátó
S		s	szerelő
T	tűzszerész technika	t	technikus
U	aknatelepítő és mentesítő	u	elektromos szerelő
V	víz tisztító	v	harc- és gépjárművezető
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

56 VEGYIVÉDELMI TECHNIKAI			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	törzsfőnök
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	vegyi-, sugárfelderítő eszköz	f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G		g	oktató, szakoktató, kiképző
H	HAVARIA – laboratórium	h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J		j	
K		k	
L	vegyivédelmi és radiológiai laboratórium	l	minőségi ellenőr, ellenőr
M	mentesítő eszköz	m	műszerész
N		n	radiológus
O		o	
P		p	laboráns
Q		q	gépész
R		r	raktárvezető, raktáros, ellátó
S	AMAR – szerviz	s	szerelő
T	tűzvédelmi berendezés	t	technikus
U		u	
V	vegyivédelmi berendezés	v	harc- és gépjárművezető
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

57 KIKÉPZÉSTECHNIKAI			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	törzsfőnök
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G		g	oktató, szakoktató, kiképző
H		h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J		j	
K	kiképzési bázis és létesítmény	k	beosztott
L		l	minőségi ellenőr, ellenőr
M		m	műszerész
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	raktárvezető, raktáros, ellátó
S	szimulátorok	s	
T		t	technikus
U		u	
V		v	harc- és gépjárművezető
W		w	
X		x	
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

58 KÜLÖNLEGES BERENDEZÉS TECHNIKAI			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	törzsfőnök
D	daru	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	áramforrás berendezés	e	kiem. főtí., főtí., ti., tts.
F	fűtő- és hűtőberendezés	f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G	nehéz nyergesvontató	g	oktató, szakoktató, kiképző
H	hidraulika	h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	diszpécser
J		j	
K		k	beosztott
L	elektromos berendezés	l	minőségi ellenőr, ellenőr
M		m	műszerész
N		n	
O		o	
P	lúgos akkumulátor	p	
Q		q	
R	savas akkumulátor	r	raktárvezető, raktáros, ellátó
S		s	szерelő
T	harckocsi vontató	t	technikus
U		u	elektromos szerelő
V	közepes kerekes vontató	v	harc- és gépjárművezető
W		w	
X	fegyvernemi különleges járművek	x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

59 MÉRÉSÜGY ÉS MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	törzsfőnök
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	javítóanyag ellátó	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	fegyverzettechnika	f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G	páncélos- és gépjárműtechnika	g	oktató, szakoktató, kiképző
H	elektronika	h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J	általános javító	j	
K	kiképzéstechnika	k	
L	páncéltörő rakéta eszközök	l	minőségi ellenőr, ellenőr
M	műszaki technika	m	műszerész
N	mérésügyi	n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R	repülőtechnika	r	raktárvezető, raktáros, ellátó
S	javításszervező	s	szerelő
T		t	technikus
U	optikai, elektrooptikai rendszerek	u	
V	vegyivédelmi technika	v	harc- és gépjárművezető
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

61 HARCANYAG			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	törzsfőnök
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	egyéb anyag	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G		g	oktató, szakoktató, kiképző
H		h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J		j	
K		k	beosztott
L	lőszer és robbanóanyag	l	minőségi ellenőr, ellenőr
M		m	műszerész
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R	rakéta	r	raktárvezető, raktáros, ellátó
S		s	szerelő
T		t	technikus
U		u	
V		v	harc- és gépjárművezető
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

64 HADTÁP			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	törzsfőnök
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	élelmezési és vízellátó	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G		g	oktató, szakoktató, kiképző
H	humán anyagi	h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	szakács
J		j	hentes
K	katonai elhelyezés	k	beosztott
L		l	minőségi ellenőr, ellenőr
M		m	műszerész
N		n	
O		o	laboráns
P		p	főátvevő, átvevő, anyagbeszerző
Q		q	felhasználó
R	ruházati és egyéni felszerelés	r	raktárvezető, raktáros, ellátó
S		s	szerelő
T	térképészeti	t	technikus
U	üzemanyag	u	étkeздеvezető
V		v	harc- és gépjárművezető
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

67 KÖZLEKEDÉS ÉS SZÁLLÍTÁS			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., szf., csf., igazgató, hiv. vez.
B	szállítmány kísérő	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	törzsfőnök
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	vasúti szállító	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	közúti szállító	f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G	vízi szállító	g	oktató, szakoktató, kiképző
H	légi szállító	h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	diszpécser
J		j	
K	közúti komendáns	k	beosztott
L		l	minőségi ellenőr, ellenőr
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	raktárvezető, raktáros, ellátó
S		s	anyagmozgató, rakodó
T		t	technikus
U		u	
V		v	
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

68	VÁM		
		Fegyvernemi (szakági) alcsoport	Munkakör
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez., csop. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	
G		g	
H		h	a „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J		j	
K		k	
L		l	
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	
S		s	
T		t	
U		u	
V		v	
W		w	
X		x	
Y		y	
Z		z	

EGYÉB TÁMOGATÁS

70–76

Térképész	70
Meteorológia	71
Pénzügy	72
Egészségügy I.	73
Egészségügy II.	74
Ellenőrzési és hatósági	75
Infrastrukturális	76

Fegyvernemi (szakági) azonosító

70 TÉRKÉPÉSZ			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főov., csf., igazgató, hiv. vez., szf.
B	topográfus	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	geodéta	c	
D	fotogramméter	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	kiértékelő	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	fényképész	f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G	térképszerkesztő	g	oktató, szakoktató, kiképző
H	kartográfus	h	a „d” pontban szereplők helyettesei
I	térinformatikus	i	
J	sokszorosító	j	
K	terepelemző	k	beosztott
L	katonai geográfus	l	ellenőr
M		m	műszerész
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	raktárvezető, raktáros, ellátó
S		s	
T		t	technikus
U		u	
V		v	
W		w	
X		x	
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

71 METEOROLÓGIA			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	meteorológus	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez., szf.
B	előrejelző	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	tüzér meteorológia	c	
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	
G		g	
H		h	a „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	asszisztens, vezető asszisztens
J		j	észlelő
K		k	kezelő
L		l	kidolgozó
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	
S		s	
T		t	technikus, vezető technikus
U		u	
V		v	
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

72 PÉNZÜGY			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez., csop. vez.
E	ellenőrzési	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	finanszírozási	f	
G	közgazdasági	g	oktató, szakoktató, kiképző
H	ellenjegyző	h	a „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J	személyi járandósági	j	
K	költségvetési	k	
L		l	ellenőr, belső ellenőr
M	nyugdíjmegállapító	m	
N	nemzetközi pénzügyi	n	
O		o	
P		p	pénztáros
Q		q	
R		r	referens, vezető referens
S	számvetési	s	
T	társadalombiztosítási	t	
U		u	
V		v	
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

73 EGÉSZSÉGÜGY I.			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	belgyógyászat	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	MH főszakorvos
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	reumatológia	f	főorvos, adjunktus, orvos, alorvos, pszichológus, biológus, ergonómus
G	bőrgyógyászat	g	közeg. felügyelő, dietetikus, eü. tiszt, gyógytornász, eü. fejlesztő tiszt
H	repülőorvos	h	a „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	felcser, eü. tiszthelyettes
J		j	légi eü. ti., tts.
K	ideg- és elmegyógyászat	k	beosztott
L		l	vezető-, szakasszisztens, asszisztens
M		m	műszerész
N	közegészségügy – járványügy	n	vezető-, szakápoló, ápoló
O	foglalkozás egészségügy	o	kötöző
P	pszichológia	p	
Q	fogász	q	vezető-, főműtős, műtős
R	rehabilitáció	r	raktárvezető, raktáros, ellátó
S		s	statisztikus
T	alapellátás	t	technikus
U		u	gázmester, boncmester
V	diagnosztika	v	harc- és gépjárművezető
W		w	kisegítő, eü. kisegítő, beteghordó, műtőssegéd, eü. katona
X	egészségügyi anyagellátó	x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z	egészségfejlesztés, egészségnevelés	z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

74 EGÉSZSÉGÜGY II.			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A		a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	sebészet	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	MH főszakorvos
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	főorvos, adjunktus, orvos, alorvos
G		g	kutató, tudományos munkatárs
H		h	a „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J		j	gyógyszerész
K	szemészet	k	beosztott
L	fül-orr-gégészet	l	vezető-, szakasszisztens, asszisztens
M	szülészet-nőgyógyászat	m	műszerész
N	anaesthesiológia és intenzívterápia	n	vezető-, szakápoló, ápoló
O		o	kötöző
P		p	eü. katona
Q	kutatás-fejlesztés	q	vezető-, főműtős, műtős, műtőssegéd
R	kórbonctan	r	raktárvezető, raktáros, ellátó
S	csecsemő- és gyermekgyógyászat	s	
T		t	technikus
U	igazságügyi orvostan	u	gázmester, boncmester
V		v	
W		w	
X	gyógyszerészet	x	
Y		y	
Z	állategészségügy	z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

75 ELLENŐRZÉSI ÉS HATÓSÁGI			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	államháztartási belső ellenőrzési	a	főigazgató, igazgató, parancsnok
B	munkavédelmi	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	általános ellenőrzési	c	
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	egészségügyi	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	
G	építéshatósági	g	
H		h	a „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J	járművizsgálati	j	
K	katasztrófavédelmi	k	
L	környezetvédelmi	l	kiemelt főellenőr, főellenőr, ellenőr
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	
S		s	
T	tűzvédelmi	t	szaktechnikus
U		u	
V		v	
W		w	
X		x	
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

76 INFRASTRUKTURÁLIS			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., főigazgató, igazgató, hiv. vez.
B	biztonsági beruházási	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	fenntartási	c	
D	létesítményi	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	beruházási	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	koordinációs	f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G	gazdálkodási	g	
H	ingatlankezelési	h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I	ingatlan-felügyeleti	i	diszpécser
J	ingatlan-gazdálkodási	j	
K	környezetvédelmi	k	
L	lakás-felügyeleti	l	
M	szakigazgatási	m	
N	beszerzési	n	
O	tárolási	o	energetikus
P	anyag koordinációs	p	
Q	kezelés-felügyeleti	q	
R	lakásgazdálkodási	r	raktárvezető
S	lakhatástámogatási	s	
T	tervezési, értékesítési	t	technikus
U	üzemeltetés-felügyeleti	u	titkár
V		v	
W		w	
X		x	
Y		y	
Z		z	

GÉP- ÉS HARCJÁRMŰVEZETŐK

77

Gépjárművezetők

77

Fegyvernemi (szakági) azonosító

77 GÉPJÁRMŰVEZETŐK			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	motorkerékpár	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	személygépkocsi	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	tehergépkocsi 7,5 t-ig	c	
D	tehergépkocsi 7,5 t felett	d	
E	busz 16 személyig	e	
F	busz 16 személy felett	f	
G		g	oktatóvezető, kiképző
H		h	
I		i	
J		j	
K	különleges felépítményű	k	
L		l	
M		m	vezető
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R	rakétaszállító	r	
S		s	
T	munkagép	t	
U	üzemanyagtöltő	u	
V		v	harc- és gépjárművezető
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

KATONAI NEMZETBIZTONSÁGI SZOLGÁLATOK

80–81

Katonai felderítés	80
Katonai biztonsági	81

Fegyvernemi (szakági) azonosító

80 KATONAI FELDERÍTÉS			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	főigazgató, igazgató, főov., irodavezető
B	műveleti	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	rádióelektronikai felderítő	c	
D	elemző-értékelő	d	főnök, ov., alov., rlg. vez., közp. pk.
E	katonai diplomácia	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	főmérnök,
G	általános támogató	g	szakoktató
H		h	a „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	diszpécser, távirász
J		j	véderő-, katonai és légügyi attasé helyettes
K		k	kezelő
L		l	véderő-, katonai és légügyi attasé
M		m	
N		n	adatfeldolgozó, nyilvántartó
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	referens, kiem. referens
S		s	asszisztens
T		t	technikus
U		u	
V		v	gépjárművezető
W		w	váltásvezető
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

81 KATONAI BIZTONSÁGI			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	főigazgató, igazgató, főosztályvezető
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	
D		d	ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	
G		g	
H		h	a „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J		j	
K		k	
L		l	biztonsági ügyintéző
M	műveleti	m	
N	művelettámogató	n	
O		o	
P		p	biztonsági adatkezelő
Q		q	
R		r	referens, kiemelt referens
S		s	
T	törzs műveleti	t	operatív technikus
U		u	
V		v	
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	

OKTATÁS, KÉPZÉS, KIKÉPZÉS

82–83

Oktatás, képzés, kiképzés

82

Fegyvernemi (szakági) azonosító

82 OKTATÁS, KÉPZÉS, KIKÉPZÉS			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főov., igazgató, hiv. vez.
B	oktatás felügyelet	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	egyetemi (mesterfokozatú MSc/MA)	c	törzsfőnök, főtitkár
D	főiskolai (alapfokozatú BSc/BA)	d	főnök, ov., alov., rlg. vez., irodavezető, csop. vez.
E	tiszthelyettesképzés	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	tanfolyamrendszerű képzés	f	
G	gazdasági	g	tanár, docens, adjunktus, tanársegéd, szakoktató, kiképző
H	doktori és habilitációs	h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I	intézeti	i	
J	tagozat	j	
K	általános katonai kiképzés	k	kezelő
L	kollégiumi	l	ellenőr, kiemelt ellenőr
M	távoktatás és multimédia	m	
N	oktatásbiztosítás	n	
O	oktatásszervezés	o	nevelő
P	tanulmányi	p	
Q		q	
R	kari	r	raktáros, raktárvezető, ellátó
S	szakcsoport	s	munkatárs
T	testnevelő	t	technikus
U	kiképző központ	u	
V		v	
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y	kiképzési bázis	y	
Z		z	kiképzendő

KATONAI ÜGYÉSZSÉG ÉS JOGI IGAZGATÁS

84–85

Katonai ügyészség

84

Jogi és igazgatási

85

Fegyvernemi (szakági) azonosító

84 KATONAI ÜGYÉSZSÉG			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	ügyészség	a	főov., katonai főügyész
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	
D		d	ov., csop. vez.
E		e	
F		f	ügyész
G		g	
H		h	a „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J		j	
K		k	
L		l	
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	
S		s	
T		t	igazságügyi szakértő
U		u	
V		v	
W		w	
X		x	
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

85 JOGI ÉS IGAZGATÁSI			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	jogász	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	
G		g	
H		h	a „d” pontban szereplők helyettesei
I	igazgatási	i	
J		j	jogtanácsos
K		k	
L		l	
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	dokumentációkezelő
Q		q	
R		r	
S		s	
T		t	
U		u	
V		v	
W		w	
X		x	
Y		y	
Z		z	

HUMÁN

86–87

Humán

86

Fegyvernemi (szakági) azonosító

86 HUMÁN			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főov.g, csf., igazgató, hiv. vez.
B	tervezési, szervezési	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	személyügy	c	
D	humánszolgálat	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	érdekvédelem	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	pszichológus
G	toborzási	g	
H	hagyományápolás	h	a „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	fényképész
J	bélyegzőkészítő	j	gépmester
K	kulturális	k	beosztott
L		l	
M	művelődés	m	
N	nyomda	n	
O		o	
P	pszichológia	p	
Q		q	
R	rekreáció	r	referens, kiem. referens
S	szociológia	s	
T	tájékoztatás (PR)	t	technikus
U	szabadidő-sport	u	
V	szociális	v	
W	munkaerő-piaci	w	
X		x	
Y		y	
Z		z	kiképzendő

TÁBORI LEKÉSZEK

88–89

Tábori Lelkeszi Szolgálat

88

Fegyvernemi (szakági) azonosító

88 TÁBORI LEKÉSZI SZOLGÁLAT			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	katolikus tábori lelkeszi szolgálat	a	püspök, rabbi
B	római-katolikus	b	
C	görög-katolikus	c	
D	protestáns tábori lelkeszi szolgálat	d	általános helynök, püspöki hivatalvezető, iroda-vezető
E	református	e	lelkész, rabbi
F	evangélikus	f	kiemelt vezető lelkész
G	zsidó tábori lelkeszi szolgálat	g	
H		h	
I		i	
J		j	püspöki titkár
K		k	
L		l	
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	
S		s	
T		t	
U		u	
V		v	
W		w	
X		x	
Y		y	
Z		z	

KATONAI IGAZGATÁS

90–91

Katonai igazgatás

90

Fegyvernemi (szakági) azonosító

90 KATONAI IGAZGATÁS			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	tervezési, szervezési	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	mozgósítási	c	törzsfőnök
D	kiegészítési	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	területvédelmi	f	
G	haderőtervezési	g	
H		h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J		j	
K		k	
L		l	
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	
S		s	
T		t	
U		u	
V		v	
W		w	
X		x	
Y		y	
Z		z	kiképzendő

EGYÉB BIZTOSÍTÁSI ÉS KISZOLGÁLÁSI FELADATOK

92–99

Katonai rendész és komendáns	92
Katonai büntetésvégrehajtás	93
Díszelgő	94
Katonazenész	95
Kutatás, fejlesztés	96
Általános munkakörök	99

Fegyvernemi (szakági) azonosító

92 KATONAI RENDÉSZ ÉS KOMENDÁNS			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főov., csf., igazgató, hiv. vez.
B	forgalomszabályzó	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	objektumbiztosító rendész	c	törzsfőnök
D	komendáns	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	őr és biztosító	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	
G		g	
H		h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	irányzó
J		j	
K	helyőrség támogatók	k	beosztott
L		l	
M		m	
N		n	
O		o	géppuska irányzó
P		p	
Q		q	
R	komendáns hivatal	r	
S		s	
T		t	
U		u	
V		v	harc- és gépjárművezető
W		w	váltásparancsnok
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	kiképzendő

Fegyvernemi (szakági) azonosító

93 KATONAI BÜNTETÉSVÉGREHAJTÁS			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	törzsfőnök
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	
G		g	
H		h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J		j	foglár
K		k	fogolykísérő
L		l	
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	
S		s	
T		t	
U		u	
V		v	
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

94 DÍSZELGŐ			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	törzsfőnök
D		d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	
G		g	
H		h	a „c” és „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	
J		j	
K		k	beosztott
L		l	
M		m	
N		n	
O		o	géppuska irányzó
P		p	
Q		q	
R		r	
S		s	
T		t	
U		u	
V		v	
W		w	
X		x	vezénylő tiszthelyettes
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

95 KATONAZENÉSZ			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	zenész	a	pk., főov., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	
D		d	zenekarvezető
E		e	
F		f	
G		g	oktató, nevelő, kiképző
H		h	a „d” pontban szereplők helyettesei
I		i	szólamvezető
J		j	
K		k	beosztott zenész
L		l	
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	zenész szolgálatvezető
S		s	zenész kottatáros
T		t	
U		u	
V		v	
W		w	
X		x	
Y		y	
Z		z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

96 KUTATÁS, FEJLESZTÉS			
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	biztonságpolitikai	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B	védelempolitikai	b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C	humán és szervezetépítési	c	
D	hadtörténeti	d	főnök, ov., alov., rlg. vez.
E	tárgyi gyűjteményi	e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F	múzeumi dokumentációs	f	kiemelt főmérnök, főmérnök, mérnök
G	tudományszervezési	g	tanácsadó
H	hadfelszerelés fejlesztési	h	a „d” pontban szereplők helyettesei
I	irattározási	i	
J	térképtári	j	vezető kutató, kutató
K	könyvtári	k	kezelő
L	levéltári	l	főlevéltáros, levéltáros
M	minőségbiztosítási	m	főmuzeológus, muzeológus
N	védelemgazdasági	n	főszerkesztő, szerkesztő
O	kriminalisztika	o	
P	oktatási	p	
Q		q	
R	intézményfejlesztési	r	főkönyvtáros, könyvtáros
S	hadisír	s	munkatárs
T	szabványosítási	t	technikus
U	gépészeti	u	
V	lőkísérleti	v	
W		w	
X	elektronikai	x	
Y		y	
Z	vegyivédelmi	z	

Fegyvernemi (szakági) azonosító

99		ÁLTALÁNOS MUNKAKÖRÖK	
Fegyvernemi (szakági) alcsoport		Munkakör	
A	általános	a	pk., főv., csf., igazgató, hiv. vez.
B		b	az „a” pontban szereplők helyettesei
C		c	
D		d	
E		e	kiem. főti., főti., ti., tts.
F		f	
G		g	
H		h	
I		i	
J		j	
K		k	szereplők, szakmunkások
L		l	
M		m	
N		n	
O		o	
P		p	
Q		q	
R		r	
S		s	segítő
T		t	
U		u	
V		v	
W		w	
X		x	
Y		y	
Z		z	

2. számú melléklet a 2/2006. (I. 30.) HM rendelethez

[2. számú melléklet a 20/2002. (IV. 10.) HM rendelethez]

A KATONAI MUNKAKÖRCSALÁDOK ÉS A BEOSZTÁSOK KÖVETELMÉNYEI

1. ALKALMAZOTT RÖVIDÍTÉSEK ÉS KÓDOK GYŰJTEMÉNYE

I. Rendszeresített rendfokozat

01-19 = rendfokozati azonosító kód a Magyar Honvédségben rendszeresített katonai munkakörök térképében foglaltaknak megfelelően.

II. Képesítési és egyéb követelmények

a) Iskolai végzettség:

ÁI = alapfokú iskola (legalább a 8. évfolyam elvégzése);
 KÉ = középiskola (érettségi);
 PF = polgári főiskola (alapfokozatú BSc/BA);
 SZPF = szakirányú polgári főiskola (alapfokozatú BSc/BA);
 ZMNEF = Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem (a továbbiakban: ZMNE) főiskolai (alapfokozatú BSc/BA), illetve az ennek megfelelően külföldi főiskolai szak;
 FSZPGV = főiskolai végzettségre épülő szakirányú posztgraduális végzettség;
 PE = polgári egyetem (mesterfokozatú MSc/MA);
 SZPE = szakirányú polgári egyetem (mesterfokozatú MSc/MA);
 ZMNE = ZMNE egyetemi (mesterfokozatú MSc/MA), illetve az ennek megfelelően külföldi egyetemi szak.

Megjegyzés: amennyiben valamely rendfokozatnál, vagy beosztástípusnál egynél több végzettségi kód szerepel, felsorolás esetén közülük bármelyik megléte elégséges, ugyanakkor „és” kapcsolatban minden megjelölt végzettség szükséges.

b) Szakképzettségi szint:

AK = alapkiképzés;
 KK = kötelekkiképzés;
 AF = alapfokú (alapfokú iskolai végzettségre épülő iskolarendszerben szerzett államilag elismert szakképzettség);
 SZAF = szakirányú alapfokú;
 KF = középfokú;
 SZKF = szakirányú középfokú;
 FF = felsőfokú;
 SZFF = szakirányú felsőfokú;
 21-71 = a szakképesítés szintje az Országos Képzési Jegyzék alapján.

c) Előmeneteli és szakmai tanfolyam:

* = felsővezető képző tanfolyam, vezetői tanfolyam, szakterülethez kapcsolódó tudományos fokozat, jogi szakvizsga, közigazgatási szakvizsga, egyetemi végzettségre épülő szakirányú posztgraduális végzettség. Az egyes beosztásokhoz tartozó konkrét követelményt az állománytábla vagy a munkaköri jegyzék tartalmazza;
 ET = előmeneteli (rendfokozathoz kötött) tanfolyam;
 JSZV = jogi szakvizsga;
 KSZV = közigazgatási szakvizsga.

d) Szükséges nyelvismeret:

A = alapfokú vagy STANAG 6001 1111 szint;
 K = középfokú vagy STANAG 6001 2222 szint;
 F = felsőfokú vagy STANAG 6001 3333 szint.

e) Egészségi kategóriák:

A1 = repülőgép-, helikoptervezető és a Repülőorvosi Bizottság (a továbbiakban: ROB) elbírálása hatáskörébe tartozó személyek;
 A2 = külföldi szolgálatra jelentkező és az állomány külföldi szolgálatra tervezett tagja;

- A3 = az egyes fegyvernemeknél (légi mozgékonyaságú, harcokcsizó, bűvár, tűzszerész és aknakutató), valamint a radioaktív anyagokkal, ionizáló sugárforrásokkal, rakéta üzemanyaggal dolgozó állomány alkalmasságának szintje, beosztásba helyezés előtt és a szolgálat teljesítése során;
- A4 = az állomány tagjának egészségi besorolása szolgálata teljesítése során, a hivatásos állományba történő visszavétel, valamint a nyugdíjkorhatáron túli szolgálatra való visszatartás előtt (kivéve az A3 pontban felsoroltakat);
- A5 = állományba vételre jelentkező egészségi szintje (kivéve az A3 pontban felsoroltakat);
- A6 = az állományilletékes parancsnok (vezető) beosztásra tervezett, a beosztásba helyezés előtt és a szolgálat teljesítése során.

f) Fegyvernemi és munkaköri kizáró korlátozások:

A) Fegyvernemi kizáró korlátozások

- F1 = gépesített lövész, felderítő;
- F2 = harcokcsizó;
- F3 = vegyivédelmi;
- F4 = tüzér, légvédelmi rakétatechnika;
- F5 = műszaki;
- F6 = rádiótechnikai felderítő, lokátortechnika;
- F7 = fegyverzeti és gépjárműtechnika, repülőműszaki (gépész);
- F8 = hadtáp, pénzügy, informatika, közlekedés, gazdálkodás.

B) Munkaköri kizáró korlátozások

- K1 = bűvárnak;
- K2 = fokozottan balesetveszélyes munkakörben;
- K3 = gépjármű, harcjármű, műszaki gépek vezetésére és kezelésére;
- K4 = külföldi szolgálatra;
- K5 = felderítő beosztásban;
- K6 = úszni tudást igénylő feladat vagy beosztás ellátására;
- K7 = lokátoros beosztásban;
- K8 = híradó beosztásban;
- K9 = tüzér beosztásban;
- K10 = irányzói beosztásban;
- K11 = légideszantos beosztásban;
- K12 = beosztási kötelezettségen felüli állandó többletmunka ellátására;
- K13 = ionizáló sugárexpozíció veszélyével járó munkára;
- K14 = zárt térben (harcjárműben, tartályban, berendezés belső terében) végzett munkára;
- K15 = szabadban végzett munkára;
- K16 = föld alatti munkahelyen végzett munkára;
- K17 = mérgező anyagokkal végzett munkára;
- K18 = radioaktív anyagokkal végzett munkára;
- K19 = nagy frekvenciájú elektromágneses térben végzett munka;
- K20 = teljes színlátást igénylő beosztás ellátására;
- K21 = kedvezőtlen klímájú munkahelyen teljesített szolgálatra;
- K22 = kétszemes együttlátást igénylő beosztás ellátására;
- K23 = környezetbe való beilleszkedést, jó alkalmazkodást igénylő beosztásban;
- K24 = megosztott figyelmet, fokozott koncentrációt és felelősségérzetet igénylő beosztásban;
- K25 = zajterheléssel járó beosztásban;
- K26 = képernyős munkavégzésre.

Megjegyzés: a fegyvernemi és a munkaköri kizáró korlátozások közül azt kell feltüntetni a munkaköri követelmények között, amivel az adott beosztás nem tölthető be.

g) Pszichikai követelmények:

- Pa = Általános pszichés státusz. Az értelmi szint, a személyiség jellemzői, motivációs háttér, értékrend, kommunikációs készség, anamnézis, szenzomotoros készségek szintjének meghatározása, amelyek alapján az adott személy általában alkalmas fegyveres szolgálatra.
- Pv = A katonai vezetői beosztás által támasztott magasabb pszichikai követelményeknek való megfelelés.

- Pm = A megkülönböztetés alapja az egyes munkaköröknél azon speciális képességek és készségek, melyek az adott munkakör pszichikai követelményeinek megfelelnek.
- Pk = Azon munkaköröknél kerül meghatározásra, ahol az általánostól eltérő különleges pszichikai adottságokkal kell rendelkezni, mely adottságok a konkrét végrehajtandó feladathoz kötődnek.

A követelményeknek való megfelelés szintjei:

- III. Közepes
IV. Jó
V. Kiemelkedő

h) Fizikai követelmények:

A munkakörhöz szükséges funkcionális szervrendszerek

- T1 = alapfokú edzettségi állapota;
T2 = közepes fokú edzettségi állapota;
T3 = emeltszintű edzettségi állapota;
T4 = fokozott szintű edzettségi állapota.

Megjegyzések:

- E melléklet nem tartalmazza a nem katonai oktatási intézményekből állományba felvett személyek szakirányú, tanfolyamrendszerű felkészítését.
- Az AF32 szintű szakképzettséggel csak középiskolai végzettséghez nem kötött tiszthelyettes beosztások tölthetők be.
- Egyes törzsörmeisteri rendfokozatok előmeneteli felkészítését az első beosztásra való felkészítés is tartalmazhatja.
- A rendfokozati állománycsoportoknál a pszichikai megfelelési szintekhez eltérő követelmények tartoznak (pl. III. szint elérése a tiszthelyettesi állománycsoportnál magasabb követelmények teljesítését jelenti, mint a tiszteseknél).
- A szakirányú posztgraduális végzettség megléte általában elégséges feltétele az alezreduzi rendfokozattal rendszeresített beosztások betöltésének.

2. A KATONAI MUNKAKÖRCSALÁDOK ÉS A BEOSZTÁSOK KÖVETELMÉNYEI

2.1. Általános katonai munkakörök

Rendszeresített rendfokozat	Képesítési és egyéb követelmények						
	iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai ¹	fizikai
				kategória ²	kizáró korlátozások		
19 vezérezredu	ZMNE, SZPE	SZFF	*	A6	K12, 23, 24	Pa/V, Pv/V	T1
18 altábornagy							
17 vezérőrnagy							
16 dandártábornok							
15 ezredu							
14 alezredu	ZMNEF, SZPF	FF	ET	A4	K12, 23, 24	Pa/V, Pv/IV	T2
13 őrnagy							
12 százados	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF	ET	A4	K12, 23, 24	Pa/IV	T2
09 főtörzszászlós							
08 törzszászlós							
07 zászlós							
06 főtörzsörmeister	KÉ	SZKF54	ET				
		SZKF52	ET				

¹ Külszolgálati beosztás esetén speciális pszichikai követelményeknek is meg kell felelni, jelölése: „Pk”

² Külszolgálati beosztás esetén az egészségi kategória „A2”.

2.2. Szárazföldi haderő

A) lövész, harcokcsizó, tüzér

Rendszerezített rendfokozat	Képesítési és egyéb követelmények						
	iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizikai
				kategória	kizáró korlátozások		
16 dandártábornok	ZMNE	SZFF	*	A6	F1-F8, K23, 24	Pa/V, Pm/IV, Pv/V	T1
15 ezredes						Pa/V, Pm/IV, Pv/IV	
14 alezredes						Pa/IV, Pm/IV, Pv/IV	
13 őrnagy	ZMNEF	FF	ET	A3	F1-F8, K3, 2, 14, 10, 15, 20, 22, 25	Pa/IV, Pm/IV	T3
12 százados	ZMNEF PF		ET				
11 főhadnagy			ET				
10 hadnagy							
09 főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF		A3	F1-F8, K3, 2, 14, 10, 15, 20, 22, 25	Pa/III, Pm/III	T3
08 törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET				
07 zászlós							
06 főtörzsőrmester	ÁI, KÉ	AF32, SZKF52	ET				
05 törzsőrmester			ET				
04 őrmester							
03 szakaszvezető	ÁI	AK, KK	ET				
02 tizedes			ET				
01 őrvezető							

B) a) felderítő és elektronikai hadviselési szakirányú vezető szervezetek

Rendszerezített rendfokozat	Képesítési és egyéb követelmények						
	iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizikai
				kategória	kizáró korlátozások		
16 dandártábornok	ZMNE	SZFF	*	A6	K12, 23, 24	Pa/V, Pv/V	T1
15 ezredes						Pa/V, Pv/IV	
14 alezredes							
13 őrnagy	ZMNEF	FF	ET	A4	K12, 23, 24	Pa/IV	T2
12 százados	KÉ, SZPF, ZMNEF		ET				
09 főtörzszászlós			SZFF55, SZFF				
08 törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET				
07 zászlós							
06 főtörzsőrmester			SZKF52				

B) b) felderítő (nem mélyégi), elektronikai hadviselési

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények								
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizikai		
					kategória	kizáró korlátozások				
14	alezredes	ZMNE	SZFF		A3	K1, 3, 5, 6, 11, 14, 15, 17, 20, 22, 23, 24	Pa/IV, Pk/IV, Pv/IV	T3		
13	őrnagy	ZMNEF		ET						
12	százados	ZMNEF, PF	FF	ET						
11	főhadnagy			ET						
10	hadnagy									
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF					Pa/IV, Pk/IV	T4	
08	törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET						
07	zászlós									
06	főtörzsőrmester		SZKF52	ET						
05	törzsőrmester			ET						
04	őrmester									
03	szakaszvezető		ÁI	AK, KK			ET			
02	tizedes						ET		Pa/III, Pk/IV	
01	őrvezető									

B) c) mélyégi és speciális felderítő, különleges műveleti

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények								
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizikai		
					kategória	kizáró korlátozások				
14	alezredes	ZMNE	SZFF		A1	K1, 3, 5, 6, 11, 14, 15, 17, 20, 22, 23, 24	Pa/IV, Pk/IV, Pv/IV	T2		
13	őrnagy	ZMNEF		ET						
12	százados	ZMNEF, PF	FF	ET						
11	főhadnagy			ET						
10	hadnagy									
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF					Pa/IV, Pk/IV	T4	
08	törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET						
07	zászlós									
06	főtörzsőrmester		SZKF52	ET						
05	törzsőrmester			ET						
04	őrmester									
03	szakaszvezető		ÁI	AK, KK			ET			
02	tizedes						ET		Pa/III, Pk/IV	
01	őrvezető									

C) műszaki

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények						
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizikai
					kategória	kizáró korlátozások		
16	dandártábornok	ZMNE, SZPE	SZFF	*	A6	F5, K3, 13, 14, 15, 17, 23, 24, 25	Pa/V, Pv/V	T1
15	ezredes			Pa/V, Pv/IV				
14	alezredes			Pa/IV, Pv/IV			T2	
13	őrnagy	ZMNEF, SZPF		ET	A4			Pa/IV, Pm/IV
12	százados			ET				
11	főhadnagy			ET				
10	hadnagy							
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF		A3	F5, K3, 13, 14, 15, 17, 23, 24	Pa/III, Pm/III	T3
08	törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET				
07	zászlós							
06	főtörzsőrmester	ÁI, KÉ	SZAF32, SZKF52	ET				
05	törzsőrmester			ET				
04	őrmester							
03	szakaszvezető	ÁI	AK, KK	ET			Pa/III, Pm/III	
02	tizedes			ET				
01	őrvezető							

D) vegyivédelmi

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények						
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizikai
					kategória	kizáró korlátozások		
16	dandártábornok	ZMNE	SZFF	*	A6	F3, K3, 13, 14, 15, 17, 18, 23, 24, 25	Pa/V, Pv/V	T1
15	ezredes			Pa/V, Pv/IV				
14	alezredes			Pa/IV, Pm/IV			T2	
13	őrnagy	ZMNEF		ET	A4			Pa/IV, Pm/IV
12	százados	ZMNEF, PF		ET				
11	főhadnagy			ET				
10	hadnagy							
09	főtörzszászlós		KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF		A3	F3, K3, 13, 14, 15, 17, 18, 25	Pa/III, Pm/III
08	törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET				
07	zászlós							
06	főtörzsőrmester	ÁI, KÉ	AF32, SZKF52	ET				
05	törzsőrmester			ET				
04	őrmester							
03	szakaszvezető	ÁI	AK, KK	ET				
02	tizedes			ET				
01	őrvezető							

2.3. Légierő

A) repülőgép, helikopter személyzet

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények									
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizi- kai			
					kate- gória	kizáró korlátozások					
16	dandártábornok	ZMNE	SZFF	*	A1, A6		T1				
15	ezredes			T2							
14	alezredes			T3							
13	őrnagy	ZMNEF		ET	A1			T4			
12	százados			ET							
11	főhadnagy			ET							
10	hadnagy										
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF		SZKF55, SZFF							
08	törzszászlós	KÉ		SZKF54					ET		
07	zászlós										
06	főtörzsőrmester		SZKF52	ET							
05	törzsőrmester										
04	őrmester										

B) légvédelmi rakéta és tüzér

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények											
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizi- kai					
					kate- gória	kizáró korlátozások							
16	dandártábornok	ZMNE	SZFF	*	A6	F1-F8, K2, 3, 9, 10, 14, 15, 20, 22, 23, 24, 25	Pa/V, Pv/V	T1					
15	ezredes			Pa/V, Pv/IV									
14	alezredes			Pa/IV, Pv/IV									
13	őrnagy	ZMNEF		ET	A4			Pa/IV, Pm/IV	T2				
12	százados			ET									
11	főhadnagy			ET									
10	hadnagy												
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF		SZFF55, SZFF						A3	F1-F8 K2, 3, 9, 10, 14, 15, 20, 22, 25	Pa/III, Pm/III	T4
08	törzszászlós	KÉ		SZFF54					ET				
07	zászlós												
06	főtörzsőrmester	ÁI, KÉ	SZAF32, SZKF52	ET									
05	törzsőrmester												
04	őrmester												
03	szakaszvezető	ÁI	AK, KK	ET									
02	tizedes												
01	őrvezető												

C) légi vezetés, repülő harcbiztosító

Rendszeresített rendfokozat	Képesítési és egyéb követelmények									
	iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizikai			
				kategória	kizáró korlátozások					
16 dandártábornok	ZMNE	SZFF	*	A1, A6			T1			
15 ezredes										
14 alezredes										
13 őrnagy	ZMNEF		ET					T2		
12 százados			ET							
11 főhadnagy			ET							
10 hadnagy										
09 főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF		A1			T3			
08 törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET							
07 zászlós										
06 főtörzsörmeister	KÉ	SZKF52	ET							
05 törzsörmeister			ET							
04 őrmester										
03 szakaszvezető	ÁI	AF	ET							
02 tizedes			ET							
01 őrvezető										

2.4. Vezetés, irányítás

A) általános híradó, rádióhíradás, rádiórelé híradás, hírközpontok, vezetékes híradás, FTP híradás

Rendszeresített rendfokozat	Képesítési és egyéb követelmények										
	iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizikai				
				kategória	kizáró korlátozások						
16 dandártábornok	ZMNE, SZPE	SZFF	*	A6	F6, F8, K2, 3, 8, 14, 16, 19, 23, 24, 25, 26		Pa/V, Pv/V	T1			
15 ezredes									Pa/V, Pv/IV	T2	
14 alezredes											
13 őrnagy	ZMNEF, SZPF		ET					Pa/IV, Pm/IV			
12 százados			ET								
11 főhadnagy			ET								
10 hadnagy											
09 főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF		A4	F6, F8, K2, 3, 8, 14, 16, 19, 25, 26		Pa/III, Pm/III	T3			
08 törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET								
07 zászlós											
06 főtörzsörmeister	ÁI, KÉ	AF32, SZKF52	ET								
05 törzsörmeister			ET								
04 őrmester											
03 szakaszvezető	ÁI	SZAF	ET						A3		
02 tizedes			ET								
01 őrvezető			AK, KK								

B) FRISZ

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények						
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizi- kai
					kate- gória	kizáró korlátozások		
15	ezredes	ZMNE, SZPE	SZFF	*	A6	F5, K3, 12, 15, 19, 20, 22, 23, 24	Pa/V, Pv/IV	T1
14	alezredes				A4		F5 K3, 12, 15, 19, 20, 22	Pa/IV, Pv/IV
13	őrnagy			ET				
12	százados	ZMNEF, SZPF		ET				
11	főhadnagy			ET				
10	hadnagy							
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF		A3	F5 K3, 12, 15, 19, 20, 22		Pa/III, Pm/IV
08	törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET				
07	zászlós							
06	főtörzsőrmester	ÁI, KÉ	SZAF32, SZKF52	ET				
05	törzsőrmester			ET				
04	őrmester							
03	szakaszvezető	ÁI	SZAF	ET				
02	tizedes			ET				
01	őrvezető			AK, KK				

C) ügyviteli, információvédelmi, vezetési, informatikai

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények							
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizi- kai	
					kate- gória	kizáró korlátozások			
15	ezredes	ZMNE SZPE, PE	SZFF, FF	*	A6	F8 K23, 24, 26	Pa/V, Pv/IV	T1	
14	alezredes				A4		F8 K23, 24, 26	Pa/IV, Pm/IV	T2
13	őrnagy	ZMNEF, SZPF, PF		ET					
12	százados			ET					
11	főhadnagy	ET							
10	hadnagy	ZMNEF, SZPF		SZFF					
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF						
08	törzszászlós	KÉ	SZKF54, KF54	ET					
07	zászlós								
06	főtörzsőrmester		SZKF52, KF52	ET					
05	törzsőrmester			ET					

2.5. Logisztika

A) üzemeltetés, páncélos és gépjárműtechnika

Rendszerezített rendfokozat	Képesítési és egyéb követelmények									
	iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizikai			
				kategória	kizáró korlátozások					
15 ezredes	ZMNE, SZPE	SZFF	*	A6	F7, 8, K3, 14, 24, 25	Pa/V, Pv/IV	T1			
14 alezredes									T2	
13 őrnagy	ZMNEF, SZPF		ET					Pa/IV, Pv/IV		
12 százados			ET							
11 főhadnagy			ET							
10 hadnagy										
09 főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF		A4		F7, 8, K3, 14, 24, 25	Pa/III, Pm/III	T3		
08 törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET							
07 zászlós										
06 főtörzsőrmester	ÁI, KÉ	AF32, SZKF52	ET							
05 törzsőrmester			ET							
04 őrmester										
03 szakaszvezető										
02 tizedes	ÁI	SZAF	ET		A3					
01 őrzető			AK, KK							

B) vegyvédelmi technika, kiképzéstechnika, különleges berendezés technika

Rendszerezített rendfokozat	Képesítési és egyéb követelmények									
	iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizikai			
				kategória	kizáró korlátozások					
15 ezredes	ZMNE, SZPE	SZFF	*	A6	F3 7, 8, K2, 14, 15, 17, 23, 24	Pa/V, Pv/IV	T1			
14 alezredes								Pa/IV, Pv/IV	T2	
13 őrnagy	ZMNEF, SZPF		ET					Pa/IV, Pm/IV		
12 százados			ET							
11 főhadnagy			ET							
10 hadnagy										
09 főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF		A4		F3, 7, 8 K2, 14, 15, 17, 24, 25	Pa/III, Pm/III	T3		
08 törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET							
07 zászlós										
06 főtörzsőrmester	ÁI, KÉ	AF32, SZKF52	ET							
05 törzsőrmester			ET							
04 őrmester										
03 szakaszvezető										
02 tizedes	ÁI	SZAF	ET		A3					
01 őrzető			AK, KK							

C) fegyverzettechnika/aktív eszközök, elektronika, műszaki technika, mérésügy

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények								
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizikai		
					kategória	kizáró korlátozások				
15	ezredes	ZMNE, SZPE	SZFF	*	A6	F7, 8, K2, 3, 8, 14, 16, 19, 23, 24, 26	Pa/V, Pv/IV	T1		
14	alezredes						Pa/IV, Pv/IV	T2		
13	őrnagy	ZMNEF, SZPF		ET			A4	F7, 8, K2, 3, 8, 14, 16, 19, 25, 26	Pa/IV, Pm/IV	T3
12	százados			ET						
11	főhadnagy			ET						
10	hadnagy									
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF		A3					
08	törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET						
07	zászlós									
06	főtörzsőrmester	ÁI, KÉ	AF32, SZKF52	ET						
05	törzsőrmester			ET						
04	őrmester									
03	szakaszvezető	ÁI	SZAF	ET						
02	tizedes			ET						
01	őrvezető			AK, KK						

D) repülőműszaki

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények								
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizikai		
					kategória	kizáró korlátozások				
15	ezredes	ZMNE, SZPE	SZFF	*	A1, A6			T1		
14	alezredes						T2			
13	őrnagy	ZMNEF, SZPF		ET			A1			T3
12	százados			ET						
11	főhadnagy			ET						
10	hadnagy									
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF							
08	törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET						
07	zászlós									
06	főtörzsőrmester	ÁI	SZKF52	ET						
05	törzsőrmester			ET						
04	őrmester									
03	szakaszvezető	ÁI	SZAF	ET						
02	tizedes			ET						
01	őrvezető			AK, KK						

E) ellátó (hadtáp), közlekedés és szállítás

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények							
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizi- kai	
					kate- gória	kizáró korlátozások			
15	ezredes	ZMNE, SZPE	SZFF	*	A6	F8, K3, 15, 24, 23	Pa/V, Pv/IV	T1	
14	alezredes							Pa/IV, Pv/IV	T2
13	őrnagy	ZMNEF, SZPF		ET	A4	F8, K3, 15	Pa/IV, Pm/IV	T3	
12	százados			ET					
11	főhadnagy			ET					
10	hadnagy								
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZKF55, SZFF						
08	törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET					
07	zászlós								
06	főtörzsőrmester	ÁI, KÉ	SZAF32, SZKF52	ET		Pa/III, Pm/III			
05	törzsőrmester			ET					
04	őrmester								
03	szakaszvezető	ÁI	SZAF	ET	A3				
02	tizedes		AF	ET					
01	örvezető		AK, KK						

F) harcanyag

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények							
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizi- kai	
					kate- gória	kizáró korlátozások			
15	ezredes	ZMNE, SZPE	SZFF	*	A6		Pa/V, Pv/IV	T1	
14	alezredes				A4			Pa/IV, Pv/IV	T2
13	őrnagy	ZMNEF, SZPF		ET	A3	F3, 5, 8, K17, 20, 22, 23, 24	Pa/IV, Pm/IV	T3	
12	százados			ET					
11	főhadnagy			ET					
10	hadnagy								
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF						
08	törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET					
07	zászlós								
06	főtörzsőrmester	ÁI, KÉ	AF32, SZKF52	ET		Pa/III, Pm/III			
05	törzsőrmester			ET					
04	őrmester								
03	szakaszvezető	ÁI	SZAF	ET					
02	tizedes		AF	ET					
01	örvezető		AK, KK						

2.6. Egyéb támogatás

A) térképész, meteorológia

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények						
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizi- kai
					kate- gória	kizáró korlátozások		
15	ezredes	SZPE	SZFF	*	A6	K15, 20, 22, 23, 24	Pa/V, Pv/IV	T1
14	alezredes						Pa/IV, Pm/IV, Pv/IV	
13	őrnagy	SZPF		ET	A4	F8, K15, 17, 20, 22	Pa/IV, Pm/IV	T2
12	százados			ET				
11	főhadnagy			ET				
10	hadnagy							
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF		F8, K15, 17, 20, 22, 23, 26	Pa/III, Pm/III	T2	
08	törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET				
07	zászlós							

B) pénzügy

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények						
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizi- kai
					kate- gória	kizáró korlátozások		
17	vezérőrnagy	ZMNE, SZPE	SZFF	*	A6	F8, K23, 24	Pa/V, Pv/V	T1
16	dandártábornok						Pa/V, Pv/IV	
15	ezredes							
14	alezredes	ZMNEF és SZPGV, SZPF és SZPGV		ET	A4	F8, K24	Pa/IV, Pm/IV	T2
13	őrnagy	ZMNEF, SZPF		ET				
12	százados			ET				
11	főhadnagy		ET					
10	hadnagy							
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF		F8, K24	Pa/III, Pm/III	T2	
08	törzszászlós	KÉ	SZFF	ET				
07	zászlós		SZKF	ET				
06	főtörzsőrmester			ET				
05	törzsőrmester			ET				

C) egészségügyi I-II

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények						
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizikai
					kategória	kizáró ** korlátozások		
17	vezérőrnagy	SZPE	SZFF	*	A6		Pa/V, Pv/V	T1
16	dandártábornok							
15	ezredes							
14	alezredes							
13	őrnagy							
12	százados							
11	főhadnagy							
10	hadnagy							
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF		A4		Pa/IV, Pm/IV	T2
08	törzszászlós	KÉ	SZKF54, SZKF	ET				
07	zászlós							
06	főtörzsőrmeister			ET				
05	törzsőrmeister			ET				

** A hatályos foglalkozás-egészségügyi jogszabályoknak megfelelően, munkakörönként kell meghatározni és rögzíteni a munkaköri leírásban.

D) államháztartási belső ellenőrzés

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények						
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizikai
					kategória	kizáró ** korlátozások		
16	dandártábornok	ZMNE, SZPE	SZFF	*	A6		Pa/V, Pv/V	T1
15	ezredes							
14	alezredes	ZMNE vagy SZPF és FSZPGV	ET	A4	K23, 24		Pa/IV, Pv/IV	
13	őrnagy	ZMNEF, SZPF	ET					
08	törzszászlós	KÉ	ET					

E) infrastruktúrális

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények								
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizikai		
					kategória	kizáró korlátozások				
16	dandártábornok	ZMNE, SZPE	SZFF	*	A6	F8, K3, 15, 23, 24	Pa/V, Pv/IV	T1		
15	ezredes								Pa/IV, Pv/IV	T2
14	alezredes									
13	őrnagy	ZMNEF, SZPF		ET	A4	F8, K3, 15	Pa/IV, Pm/IV	T3		
12	százados			ET						
11	főhadnagy			ET						
10	hadnagy									
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF							
08	törzszászlós	KÉ	SZFF54	ET						
07	zászlós						Pa/III, Pm/III			
06	főtörzsőrmeister	ÁI, KÉ	SZAF32, SZKF	ET	A3					
05	törzsőrmeister			ET						
04	őrmeister									

2.7. Gép- és harcjárművezetők**gépjárművezetők, harckocsi- és harcjárművezetők**

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények						
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizikai
					kategória	kizáró korlátozások		
06	főtörzsőrmeister	ÁI, KÉ	AF32, KF	ET	A3	F1-F8, K3, 14, 15, 20, 22, 24	Pa/IV, Pm/IV	T3
05	törzsőrmeister			ET				
04	őrmeister							
03	szakaszvezető	ÁI	AK, KK	ET			Pa/III, Pm/III	
02	tizedes			ET				
01	őrvezető							

2.8. Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálatok

katonai felderítés, katonai biztonság

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények						
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizi- kai
					kate- gória	kizáró korlátozások		
17	vezérőrnagy	ZMNE, PE	SZFF	*	A6	K12, 14, 15, 19, 23, 24, 26	Pa/V, Pv/V, Pv/IV	T1
16	dandártábornok							
15	ezredes							
14	alezredes							
13	őrnagy	ZMNE, PE, ZMNEF, PF		ET			Pa/V, Pk/V, Pk/IV	
12	százados							
09	főtörzszászlós	SZPF, ZMNEF	FF		A4, A5		Pa/IV	T2, T3
08	törzszászlós	KÉ	SZKF 54	ET				
07	zászlós							
06	főtörzsőrmester		SZKF 52	ET				

2.9. Oktatás, képzés, kiképzés

oktatás, képzés, kiképzés

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények						
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizi- kai
					kate- gória	kizáró korlátozások		
16	dandártábornok	ZMNE, SZPE	SZFF	*	A6	K15, 23, 24, 26	Pa/V, Pv/V, Pm/IV	T1
15	ezredes							
14	alezredes							
13	őrnagy	ZMNE, SZPE, ZMNEF, SZPF, PF		ET			Pa/V, Pm/IV	
12	százados							
11	főhadnagy	ZMNEF, SZPF, PF		ET			Pa/IV, Pm/IV	
10	hadnagy							
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF	SZFF55, SZFF		A4		Pa/IV, Pm/IV	T3
08	törzszászlós		SZKF54, SZFF	ET				
07	zászlós	KÉ	SZKF52	ET				
06	főtörzsőrmester			ET				
05	törzsőrmester			ET				
04	őrmester	ÁI	AK, KK	ET	A3		Pa/III, Pm/III	
03	szakaszvezető			ET				
02	tizedes			ET				
01	örvezető							

2.10. Katonai ügyészség és jogi igazgatás**katonai ügyészség, jogi igazgatás**

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények						
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizi- kai
					kate- gória	kizáró korlátozások		
16	dandártábornok	SZPE	SZFF	JSZV	A6	K23, 24	Pa/V, Pv/V	T1
15	ezredes						Pa/V, Pv/IV	
14	alezredes			JSZV			Pa/IV, Pv/IV	
13	őrnagy			ET; JSZV				
12	százados	SZPE, SZPF		ET; KSZV, JSZV	A4	K23, 24	Pa/IV	
11	főhadnagy			ET; KSZV				
10	hadnagy							
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, FF		A4	K23, 24		T2
08	törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET				
07	zászlós							
06	főtörzsőrmester			SZKF52			ET	

2.11. Humán**humán**

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények						
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizi- kai
					kate- gória	kizáró korlátozások		
16	dandártábornok	ZMNE, SZPE	SZFF	*	A6	F8, K23, 24, 26	Pa/V, Pv/V	T1
15	ezredes						Pa/V, Pv/IV	
14	alezredes							
13	őrnagy			ET				
12	százados	ZMNEF, SZPF		ET	A4	F8	Pa/IV, Pv/IV	T2
11	főhadnagy			ET				
10	hadnagy							
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZKF55, SZFF		A4	F8		T2
08	törzszászlós	KÉ	SZKF	ET				
07	zászlós							
06	főtörzsőrmester							
05	törzsőrmester			ET				

2.12. Tábori lelkészi szolgálat**tábori lelkészek**

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények						
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizi- kai
					kate- gória	kizáró korlátozások		
16	dandártábornok	SZPE	SZFF	*	A6		Pa/V	T1
15	ezredes							
14	alezredes							
13	őrnagy			ET	A4	K24, 23	Pa/IV	
12	százados	ET						
11	főhadnagy	ET						
10	hadnagy							
		SZPF						

2.13. Katonai igazgatás**katonai igazgatás**

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények						
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizi- kai
					kate- gória	kizáró korlátozások		
15	ezredes	ZMNE, PE	SZFF, FF	*	A6		Pa/V, Pv/IV	T1
14	alezredes							
13	őrnagy	ZMNEF, PF	ET	A4	K24, 23	Pa/IV		
12	százados		ET					
11	főhadnagy		ET					
10	hadnagy							
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZKF55, SZFF					
08	törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET		Pa/III		
07	zászlós		KF54					
06	főtörzsórmester		KF52	ET				
05	törzsórmester			ET				

2.14. Egyéb biztosítási és kiszolgálási feladatok

A) katonai rendész, katonai büntetés-végrehajtás

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények						
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizikai
					kategória	kizáró korlátozások		
15	ezredes	ZMNE, SZPE	SZFF	*	A6	K23, 24	Pa/V, Pv/IV	T1
14	alezredes							
13	őrnagy	ZMNEF, SZPF		ET	A4	K12, 23, 24	Pa/IV, Pv/IV	T3
12	százados	ZMNEF, SZPF, SZPE		ET				
11	főhadnagy			ET				
10	hadnagy							
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF		SZFF55, SZFF		F5-F8, K12, 23, 24	Pa/III, Pm/III	
08	törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET				
07	zászlós							
06	főtörzsőrmester	ÁI, KÉ	AF32, SZKF52	ET	A3	Pa/III, Pm/III		
05	törzsőrmester			ET				
04	őrmester							
03	szakaszvezető	ÁI	AK, KK	ET				
02	tizedes			ET				
01	örvezető							

B) díszelgő

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények						
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizikai
					kategória	kizáró korlátozások		
15	ezredes	ZMNE, SZPE	SZFF	*	A6	K23, 24	Pa/V, Pv/IV	T3
14	alezredes							
13	őrnagy	ZMNEF, SZPF		ET	A4	F1-F8, K15, 23, 24, 25	Pa/IV, Pv/IV	T4
12	százados	ZMNEF, SZPF, SZPE		ET				
11	főhadnagy			ET				
10	hadnagy				A3	F1-F8, K15, 25	Pa/III, Pm/III	
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF		SZFF55, SZFE				
08	törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET				
07	zászlós							
06	főtörzsőrmester	ÁI, KÉ	AF32, SZKF52	ET				
05	törzsőrmester			ET				
04	őrmester							
03	szakaszvezető	ÁI	AK, KK	ET				
02	tizedes			ET				
01	örvezető							

C) katonazenész

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények						
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizi- kai
					kate- gória	kizáró korlátozások		
15	ezredes	ZMNE, SZPE	SZFF		A6	F8, K23, 24, 25	Pa/V, Pv/IV	T1
14	alezredes						Pa/IV, Pv/IV	T2
13	őrnagy	ZMNEF, SZPF		ET	A4	F8, K25	Pa/IV	T3
12	százados			ET				
11	főhadnagy			ET				
10	hadnagy							
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF					
08	törzszászlós	KÉ	SZKF54, SZFF	ET			A4	
07	zászlós							
06	főtörzsőrmester		SZKF52, SZFF	ET				
05	törzsőrmester			ET				
04	őrmester							

D) kutatás, fejlesztés

Rendszeresített rendfokozat		Képesítési és egyéb követelmények						
		iskolai végzettség	szakképzettségi szint	előmeneteli tanfolyam	egészségi		pszichikai	fizi- kai
					kate- gória	kizáró korlátozások		
15	ezredes	ZMNE, SZPE	SZFF	*	A6	K23, 24, 26	Pa/V, Pv/IV	T1
14	alezredes							
13	őrnagy	ZMNEF, SZPF		ET	A4	K2, 17, 23, 24, 26	Pa/IV, Pv/IV	
12	százados	ZMNEF, SZPF		ET				
11	főhadnagy			ET				
10	hadnagy							
09	főtörzszászlós	KÉ, SZPF, ZMNEF	SZFF55, SZFF					
08	törzszászlós	KÉ	SZKF54	ET			A4	K2, 17, 23, 24, 26
07	zászlós							
06	főtörzsőrmester	ÁI, KÉ	AF32, SZKF52	ET				
05	törzsőrmester			ET				
04	őrmester							
03	szakaszvezető	ÁI	AK, KK	ET	A3			
02	tizedes			ET				
01	őrvezető							

III. rész HATÁROZATOK

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 1/2006. (I. 30.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 6/2005. (I. 13.) OVB határozatát helybenhagyja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Pajzs Szövetség 2003. szeptember 29-én országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítését kérte az Országos Választási Bizottságtól (a továbbiakban: OVB). Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepelt:

„Akarja-e Ön, hogy a Magyar Köztársaság ne ismerje el az Európai Unió alkotmányának létrehozásáról szóló nemzetközi szerződés Magyar Köztársaságra vonatkozó, kötelező érvényű hatályát?”

Az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítését 122/2003. (X. 27.) OVB határozatában megtagadta, mivel álláspontja szerint „a népszavazásra feltenni kívánt kérdés az Alkotmány 28/C. §-ában rögzített tilalomba ütközik, mely szerint nem lehet népszavazást tartani hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről”.

A határozat ellen benyújtott kifogás nyomán lefolytatott jogorvoslati eljárás eredményeként az Alkotmánybíróság 58/2004. (XII. 14.) AB határozatával (a továbbiakban: Abh.) megsemmisítette a 122/2003. (X. 27.) OVB határozatot, és az OVB-t új eljárásra utasította. Az Alkotmánybíróság határozatában – eltérően korábbi, így például

a 36/2003. (VI. 26.) AB határozatától – „arra az álláspont-ra helyezkedett, hogy a Bécsi Egyezmény [a szerződések jogáról szóló, Bécsben az 1969. évi május hó 23. napján kelt szerződés kihirdetéséről szóló 1987. évi 12. törvényerejű rendelet] 18. Cikkének *a*) pontja nem zárja ki eleve a népszavazást a már aláírt, de az Országgyűlés által még meg nem erősített nemzetközi szerződésekhez kapcsolódóan”. (ABH 2004, 822, 826.)

Az OVB a megismételt eljárásban megállapította, hogy az Abh.-ban az „Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy nem ellentétes a Bécsi Egyezmény 18. Cikkének *a*) pontjával, és így nem tartozik az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *b*) pontjába foglalt tiltott tárgykörbe az, ha megfelelő kérdés alapján népszavazás dönt arról, hogy az Országgyűlés megerősítse-e az Európai Unió Alkotmányát (a továbbiakban: ASZ) vagy sem. Az Alkotmánybíróság határozatának indokolása alapján annak eldöntése, hogy a már aláírt nemzetközi szerződést – így az Európai Unió alkotmányát – a Magyar Köztársaság a konkrét tartalommal megerősíti-e vagy sem, az Alkotmány 2/A. §-a alapján az Országgyűlés hatáskörébe tartozó feladat. A megerősítés tárgyában hozott pozitív döntéssel ismeri el az Országgyűlés, hogy a nemzetközi szerződést és az abból fakadó kötelezettségeket a Magyar Köztársaság magára nézve kötelezőnek tekinti. [... Az Abh.] kihirdetését követően az Országgyűlés 133/2004. (XII. 23.) OGY határozatával (a továbbiakban: OGYh.) döntött az európai alkotmány létrehozásáról szóló szerződés megerősítéséről.” Az OVB álláspontja szerint mivel az „Országgyűlés megerősítő határozata az európai alkotmány létrehozásáról szóló szerződésből fakadó kötelezettségek elismerését jelenti, [ezért] az e tárgyban benyújtott népszavazási kezdeményezés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *b*) pontjába foglalt tilalomba ütközik”. Erre tekintettel az OVB 6/2005. (I. 13.) OVB határozatával az aláírásgyűjtő ív hitelesítését ismételtelen megtagadta.

II.

Az OVB határozata ellen a törvényes határidőn belül kifogást nyújtottak be, melynek előterjesztője a határozat megsemmisítését és az OVB új eljárás lefolytatására utasítását kérte az Alkotmánybíróságtól. Álláspontja szerint az OVB határozatának az indokolása helytelen, mivel az aláírásgyűjtő ív mintapéldányán szereplő kérdés nem ütközik az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *b*) pontjába. „Az Országgyűlés 2004. december 20-án megerősítette az ASZ-nak a miniszterelnök és a külügyminiszter részéről – az Országgyűlés felhatalmazása alapján – történt aláírását, viszont ezzel az még nem lépett hatályba. [58/2004. AB határozat: „Nincsen ugyanis még hatályos (aláírt, megerősített, kihirdetett és hatályba lépett) nemzetközi szerződés, amely az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének

b) pontjában megfogalmazott tiltott népszavazási tárgykörbe tartozna, hanem pusztán egy aláírt nemzetközi szerződés létezik.”] Tehát az AB határozatban előbb idézett kitétel a jelenlegi helyzetre értelemszerűen a következők szerint értendő: Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének b) pontja a már megerősített, kihirdetett és hatályba lépett nemzetközi szerződésekkel kapcsolatban állapít meg népszavazási tilalmat és nem »a már aláírt, megerősített, de még hatályba nem lépett nemzetközi szerződések vonatkozásában«.

A kifogás előterjesztője hivatkozott továbbá arra, hogy az Abh.-ban az Alkotmánybíróság azt fejtette ki, hogy „önmagában abban a kérdésben, hogy az Országgyűlés megerősítsen-e vagy sem egy nemzetközi szerződést, kezdeményezhető és tartható népszavazás”. (ABH 2004, 822, 828.) Bár az Országgyűlés az OGYh.-val megerősítette az ASZ-t (mégpedig olyan időben, amikor a megerősítéssel kapcsolatos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének a hitelesítése folyamatban volt), „a párhuzamosan futó két eljárás közötti prioritás a mérvadó. Az Alkotmánybíróság 52/1997. (X. 14.) AB határozatában megállapítja: „A közvetlen hatalomgyakorlás a népszuverenitás gyakorlásának kivételes formája, amely azonban kivételes megvalósulása eseteiben a képviseleti hatalomgyakorlás fölött áll.” Az EU Alkotmány ratifikálásával kapcsolatos közvetlen hatalomgyakorlás a „kivételesen megvalósuló” kategóriába tartozik [...]. Ezért attól függetlenül kiírható népszavazás az EU Alkotmány ratifikálása ügyében, hogy az [OGYh.] kiállja-e az alkotmányossági vizsgálatot vagy nem, hiszen kivételesen megvalósuló közvetlen hatalomgyakorlás a képviselői hatalomgyakorlás fölött áll, vagyis a tárgybeli esetben a népszavazás eredménye vagy megerősíti – és alkotmányossá teszi – az országgyűlési határozatot, vagy arra kötelezi az Országgyűlést, hogy [az OGYh.-t] visszavonja, és a népszavazás eredményét iktassa törvénybe”.

A kifogás előterjesztőjének álláspontja szerint az OVB „időszerűtlenség miatt utasította el a hitelesítést” akkor, amikor arra hivatkozott, hogy az Abh. kihirdetése után az Országgyűlés az OGYh.-val döntött az ASZ megerősítéséről, és ennek következtében a népszavazási kezdeményezés már az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének b) pontjába foglalt tilalomba ütközik. Kifejtette továbbá: „[e]gy jogszerűen folyó, a képviseleti hatalomgyakorlás fölött álló, közvetlen hatalomgyakorlásra vonatkozó eljárást szünetetett meg az [OVB] 6/2005. (I. 13.) sz. határozata. Egy olyan eljárást szünetetett meg az [OVB], amit a kezdeményező időben indított el, az eljárás folyamán semmi jogsértést nem követett el, és kérése teljesítésének nem volt – részére felróható okból – sem jogi, sem egyéb akadály. Ez a határozat súlyosan sérti az Alkotmány 2. § (2) bekezdésében meghatározott alapelvet, amely szerint „minden hatalom a népé” és az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) Preambulumában meghatározott

„alkotmányos alapelvet”, mi szerint „A demokratikus hatalomgyakorlás része, hogy az ország sorsát érintő legfontosabb ügyek eldöntésében, illetőleg a képviseleti döntések befolyásolásában vagy megváltoztatásában a nép közvetlenül, szavazás útján is részt vehessen.” Ez a határozat sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében meghatározott alapelvet, mi szerint: »A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.«”

III.

Az Alkotmánybíróság a 6/2005. (I. 13.) OVB határozat ellen benyújtott kifogást az Alkotmány, a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) és az Nsztv. alábbi rendelkezései alapján vizsgálta meg:

1. Alkotmány

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.

(2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.”

„28/B. § (1) Országos népszavazás és népi kezdeményezés tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet.”

„28/C. § (2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére.

(3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.

[...]

(5) Nem lehet országos népszavazást tartani:

[...]

b) hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről, illetve az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról.”

2. Ve.

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

[...]

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helyben hagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

3. Nsztv.

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

- a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,
- a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,

c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,

d) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.”

IV.

A kifogás nem megalapozott, ezért az Alkotmánybíróság az OVB 6/2005. (I. 13.) OVB határozatának rendelkező részét, az aláírásgyűjtő ív hitelesítésének megtagadását helybenhagyta, ám az OVB határozatában kifejtettéktől eltérő indokolással.

1. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. § h) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg.

Az Alkotmánybíróság az OVB határozatai ellen benyújtott kifogások elbírálása során kialakította következetes gyakorlatát. Az Alkotmánybíróság a kifogás alapján lefolytatott jogorvoslati eljárásban azt vizsgálja, hogy a beérkezett kifogás megfelel-e a Ve. 78. § (2) bekezdésében, illetve 130. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek, és az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. Eljárása során az Alkotmánybíróság e feladatát alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999. 251. 256.]

Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben megállapította, hogy a kifogás megfelel a törvényi feltételeknek, ezért azt a Ve. 130. § (3) bekezdése alapján érdemben bírálta el.

2. A népszavazásra felteni kívánt kérdés azt kívánja elérni, hogy a Magyar Köztársaság ne ismerje el nemzetközi síkon, hogy az ASZ mint nemzetközi szerződés reá nézve kötelező hatállyal rendelkezik. Az Alkotmány 28/B. § (1) bekezdése, az Nsztvr., valamint az ASZ megerősítésekor hatályos, a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásáról szóló 1982. évi 27. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Nsztvr.) alapján a kérdés tartalmilag tehát arra irányul, hogy a Magyar Köztársaság Országgyűlése ne erősítse meg az ASZ-t.

2.1. Az ASZ-t az Európai Unió tagállamainak képviselői 2004. október 29-én, Rómában aláírták, ezután kezdődhetett meg az egyes tagállamokon belül az ASZ – belső jog szerinti – megerősítése. Az ASZ IV-447. cikk (1) és (2) bekezdése szerint a tagállamok a saját alkotmányos követelményeiknek megfelelően erősítik meg a szerződést, és a megerősítő okiratokat az Olasz Köztársaság Kormányánál helyezik letétbe. Ha valamennyi megerősítő okiratot letétbe helyezték, az ASZ 2006. november 1-jén lép hatályba. Ha ezen időpontig nem helyezik letétbe vala-

mennyi okiratot, az ASZ az azt követő második hónap első napján lép hatályba, hogy az utolsó aláíró állam is letétbe helyezte megerősítő okiratát. Az ASZ aláírását követően az egyes tagállamokban megindult az ASZ megerősítésének folyamata.

A magyar Alkotmány nemzetközi szerződés megkötésére az Országgyűlést [19. § (3) bekezdés f) pont], a köztársasági elnököt [30/A. § (1) bekezdés b) pont] és a Kormányt [35. § (1) bekezdés j) pont] hatalmazza fel, az Európai Unió vonatkozásában speciális szabályt tartalmaz még az Alkotmány 2/A. § (2) bekezdése. Az Alkotmánybíróság a 7/2005. (III. 31.) AB határozatában: (MK 2005. évi 41. szám, 1989–1998., a továbbiakban: Abh1.) értelmezte a köztársasági elnök, valamint az Országgyűlés számára biztosított nemzetközi szerződéskötési hatáskör egymáshoz való viszonyát. Mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapított meg továbbá az Abh1. (csakúgy, mint az OGYh.) elfogadásának idején hatályos, Nsztvr.-hez kapcsolódóan.

Az Nsztvr. 10. §-a szerint: „(1) Megerősítést igényelnek a Magyar Népköztársaság nemzetközi kapcsolatai szempontjából kiemelkedő fontosságú, valamint azok a nemzetközi szerződések, amelyek megkötésével kapcsolatban törvény vagy törvényerejű rendelet alkotása, módosítása vagy hatályon kívül helyezése szükséges, továbbá amelyeket az abban foglalt rendelkezések vagy a szerződő felek erre vonatkozó külön megállapodása alapján meg kell erősíteni.

(2) Az Országgyűlés határozattal erősíti meg a Magyar Népköztársaság nemzetközi kapcsolatai szempontjából kiemelkedő fontosságú nemzetközi szerződéseket.” A 13. § pedig akként rendelkezett a szerződés kihirdetéséről, hogy egyrészt az Országgyűlés által megerősített nemzetközi szerződéseket törvénnyel kell kihirdetni, másrészt viszont a kihirdetésre a nemzetközi szerződés hatálybalépésével egyidejűleg vagy azt követően kerülhet sor. Ha a hatálybalépéshez a szerződésben előírt feltételek már teljesültek, de a szerződés nem ezzel egyidejűleg, hanem egy meghatározott későbbi időpontban lép hatályba, a szerződés ezen időpont előtt is kihirdethető volt.

Mindezek alapján fogadta el az Országgyűlés 2004. december 20-án az OGYh.-t, és ezek indokolják, hogy az ASZ törvényben történő kihirdetése még nem történt meg.

A fenti tények alapján áll fenn az a kettősség, hogy bár az ASZ-hoz kapcsolódó nemzetközi kötelezettségvállalás már megtörtént (az Országgyűlés megerősítette az ASZ-t, és a megerősítő okiratot a külügyminiszter az Olasz Köztársaság Kormányánál letétbe helyezte), de a belső jogrendbe történő beemelésére ez ideig még nem került sor.

Az indítványozó álláspontja szerint mivel az ASZ-t csak megerősítette az Országgyűlés, ám az még nem lépett hatályba, a népszavazási kezdeményezés nem ütközik az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének b) pontjában megfogalmazott tilalomba. Indítványában kifejtette továbbá azt a

meggyőződését, hogy mivel az ASZ megerősítéséről való döntés országgyűlési hatáskör, ezért e kérdésben a jelen körülmények között is dönthet népszavazás, és az Országgyűlés a szerződés hatálybalépéséig megváltoztathatja a megerősítésről szóló döntését (vagyis népszavazás eredménye kötelezheti erre az Országgyűlést).

Az Abh.-ban az Alkotmánybíróság arra mutatott rá, hogy „az Alkotmánynak és az Nsztv.-nek megfelelő népszavazási kezdeményezés esetén tartható népszavazás a már aláírt, de még nem megerősített nemzetközi szerződés megerősítésének a kérdésében. [...] A megerősítés tárgyában hozott pozitív (megerősítő) döntéssel ismeri el az Országgyűlés, hogy a nemzetközi szerződést, és az abból fakadó kötelezettségeket a Magyar Köztársaság magára nézve kötelezőnek tekinti. [...] Az Alkotmány 28/B. § (1) bekezdése szerint népszavazás az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdésben tartható. Mivel a nemzetközi szerződés megerősítése az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés, amely döntés tartalmára (megerősítés vagy meg nem erősítés) nézve az Országgyűlést semmiféle, nemzetközi szerződésből fakadó kötelezettség sem terheli, ezért önmagában abban a kérdésben, hogy az Országgyűlés megerősítsen-e vagy sem egy nemzetközi szerződést, kezdeményezhető és tartható népszavazás”. (ABH 2004, I. kötet, 822, 826, 827–828.)

A hatályos magyar jogrendszerben tehát tartható, de nem kötelező népszavazást tartani valamely nemzetközi szerződés megerősítésének a kérdésében.

2.2. A jelen esetben az ASZ Országgyűlés általi megerősítése új helyzetet teremtett az Abh. elfogadásakor fennálló helyzethez képest. Az Országgyűlés döntésével – és a csatlakozási okirat letétbe helyezésével – ugyanis a Magyar Köztársaság kifejezte, hogy az ASZ-t mint nemzetközi szerződést és az abból fakadó kötelezettségeket magára nézve kötelezőnek ismeri el.

A nemzetközi szerződés megerősítéséről szóló országgyűlési döntés nem tekinthető ugyanolyan döntésnek, mint az, amelyet az Országgyűlés egyéb hatáskörében eljárva hoz (például elfogad vagy módosít valamely törvényt). Azzal ugyanis, hogy az Országgyűlés megerősít egy nemzetközi szerződést (és a megerősítő okiratot a megfelelő helyen letétbe helyezik), a Magyar Köztársaság elismeri a szerződésnek a – Bécsi Egyezmény szerinti – kötelező hatályát a Magyar Köztársaság tekintetében, nemzetközi síkon megtörténik tehát a kötelezettségvállalás, melynek hatályosulása a nemzetközi jog általános, illetve az adott szerződés szabályai alapján történik. Ahogy arra az Alkotmánybíróság az Abh1.-ben is rámutatott: „A nemzetközi kötelezettségvállalás végrehajtása, (...) a jogállamiságot, ezen belül a nemzetközi jogi kötelezettségek jóhiszemű teljesítését magába foglaló Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből, valamint a nemzetközi jog és belső jog összhangját megkövetelő 7. § (1) bekezdésből fakadó köteletség, amely attól a pillanattól fennáll, amikortól a nemzetközi

szerződés (nemzetközi jogi értelemben) kötelezi Magyarországot.” (MK 2005. évi 41. szám, 1989, 1991.) A nemzetközi kötelezettségvállalás tényét és létét nem érinti tehát az, hogy maga a nemzetközi szerződés hatályba lépett-e már vagy sem. Az állam által már megerősített, de hatályba még nem lépett nemzetközi szerződés „tárgyát és célját” is védelemben részesíti a Bécsi Egyezmény: a 18. Cikk b) pontja alapján az állam a szerződés hatálybalépéséig is tartózkodni köteles mindazon cselekményektől, amelyek ezeket megghiúsítanák.

A megerősítés egyszeri jogi aktus, a megerősítő okirat letétbe helyezését követően – a nemzetközi jogban általánosan bevett gyakorlat alapján – nincs mód annak visszavonására, hanem csak – meghatározott esetekben és feltételekkel – a szerződésből való kilépésre, illetve – szűk körben – az érvénytelenségre való hivatkozásra van lehetőség (Bécsi Egyezmény 2. cím, 46–53. Cikk). A nemzetközi szerződés megerősítését követően az abból való kilépésre már nemcsak a hatályos belső jog szabályait kell alkalmazni (korábban az Nsztvr.-t, 2005. július 1-jétől pedig a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvényt), hanem az adott szerződés, illetve a Bécsi Egyezmény vonatkozó rendelkezéseit is.

Mivel az ASZ-t az Országgyűlés 2004. december 20-án már megerősítette, és a megerősítő okiratot a Magyar Köztársaság külügyminisztere 2004. december 30-án az Olasz Köztársaság Kormányánál letétbe helyezte, így a megerősítés kérdésében ismételtelen már nem dönthet az Országgyűlés, a nemzetközi kötelezettségvállalás megtörténtével (megerősítő okirat letétbe helyezése) az ASZ megerősítésének ténye már nem változtatható meg. Az Országgyűlés az ASZ megerősítését követően a megerősítés kérdésében ismételtelen tehát már nem dönthet.

3. Az Alkotmánybíróság – következetes gyakorlata alapján – a kifogást elbíráló jogorvoslati eljárásában arra is választ keres, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.; 51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 392, 394., 52/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 399, 401., 53/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 414, 416.] A Ve. 117. §-a alapján az OVB a jogszabályi feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ívet, illetőleg kérdést a benyújtástól számított harminc napon belül hitelesíti. E rendelkezés alapján az OVB-nek a népszavazásra bocsátandó kérdés tekintetében meg kell vizsgálnia, hogy azok valamennyi jogszabályi feltételnek megfelelnek-e. Az Alkotmánybíróság ebből következően – hasonlóan az 56/2004. (XII. 14.) AB határozatához (ABH 2004, 788.) és 57/2004. (XII. 14.) AB határozatához (ABH 2004, 809) – azt vizsgálta, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés – nemcsak az OVB határozatában szereplő, hanem további szempontokat is figyelembe véve – megfelel-e az alkotmányi és törvényi feltételeknek.

Az Alkotmány 28/C. § (3) bekezdése alapján a kötelezően elrendelendő, eredményes népszavazáson hozott döntést az Országgyűlés köteles végrehajtani. A jelen népszavazási kezdeményezés alapján tartott, eredményes, a kérdést többségében támogató népszavazás azonban olyan tartalmú döntés meghozatalára – a szerződésnek a Magyar Köztársaságra vonatkozó kötelező hatályát elismerő határozatának a megváltoztatására és ennek következtében a már letétbe helyezett megerősítő okirat visszavonására – kényszerítené az Országgyűlést, amelyet az nem hozhat, mivel a nemzetközi szerződések megkötésére vonatkozó hatályos nemzetközi szerződés ilyen típusú nemzetközi jogi aktust nem ismer el. Jelen esetben tehát az ASZ mint nemzetközi szerződés megerősítéséről (kötelező hatályának elismeréséről) való döntés olyan, eredetileg az Országgyűlés hatáskörébe tartozó döntés, amelyet azonban maga az Országgyűlés is csak egyszer hozhat meg. Amint a kötelező hatály elismerése nemzetközi síkon megtörtént, annak felmondására (így pl. a szerződésből való kilépésre) már egyéb, szigorú szabályok vonatkoznak, a továbbiakban nem tekinthető tehát a döntés a szerződés kötelező hatályának elismerése kérdésében való döntésnek. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint jelen ügyben a probléma nem az, hogy a népszavazási kezdeményezés ellentétes az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *b*) pontjával, mivel nemzetközi szerződésből fakadó kötelezettségekre irányul, és így az Alkotmány által tiltott népszavazási tárgykörbe tartozik, hanem az, hogy a nemzetközi szerződés megerősítéséről (hatályának elismeréséről) szóló döntés olyan egyszeri döntés, amelyre az Országgyűlésnek az adott szerződés vonatkozásában a megerősítés esetén csak egyszer, annak meghozataláig van hatásköre. (Természetesen ha az Országgyűlés valamely nemzetközi szerződést nem erősít meg, utóbb meggondolhatja magát, dönthet annak megerősítéséről, vagy eredményes népszavazás kényszerítheti erre.) A megerősítés a nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerése folyamatának befejezését és lezárását jelenti. A megerősítés tekintetében – a konkrét nemzetközi szerződés vonatkozásában – az Országgyűlésnek ezután már nincs hatásköre. Így a jelen népszavazási kezdeményezés kapcsán – az Alkotmány 28/C. § (3) bekezdésére és 28/C. § (5) bekezdésének *b*) pontjára is tekintettel – a kifogás elbírálásának időpontjában már hiányzik az Alkotmány 28/B. § (1) bekezdésében foglalt azon feltétel, hogy a népszavazás tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet. A kötelező hatály elismerésének megtörténtét követően a nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerése vagy el nem ismerése tárgyában a hatályos magyar jogszabályok szerint nem tartható népszavazás.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az OVB 6/2005. (I. 13.) OVB határozatát a jelen határozatba foglalt indokok alapján helybenhagyta.

Az Alkotmánybíróság határozatának közzétételét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-ára, valamint az OVB határozatnak a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
előadó alkotmánybíró

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyne
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 90/H/2005.

Az Alkotmánybíróság 2/2006. (I. 30.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság által népi kezdeményezésre irányuló aláírásgyűjtő ív mintapéldánya és az azon szereplő kérdés hitelesítése tárgyában hozott határozat ellen benyújtott kifogások alapján meghozta – *dr. Kovács Péter* alkotmánybíró úr különvéleményével – a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 38/2005. (X. 20.) OVB határozatát helybenhagyja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése alapján a 38/2005. (X. 20.) OVB határozat ellen kifogást nyújtottak be az Alkotmánybírósághoz, amelyben az indítványozók a határozat felülvizsgálatát és megsemmisítését kezdeményezik. Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) e határozatában a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: Nekt.) 61. § (2) bekezdésén alapuló népi kezdeményezésre irányuló aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítéséről döntött.

Az OVB határozatát 2005. október 20-i ülésén fogadta el, és a Magyar Közlöny 142. számában 2005. október 27-én tette közzé. A kifogást a Ve. 130. § (1) bekezdésének megfelelően október 28-án nyújtották be az Országos Választási Bizottsághoz, és az Országos Választási Iroda vezetője november 2-án juttatta el azt az Alkotmánybírósághoz. Ezt követően további három kifogást az indítványozók a kifogás benyújtására nyitva álló határidőn belül (október 27., november 7., november 9.) közvetlenül az Alkotmánybírósághoz nyújtottak be.

Tekintettel arra, hogy ez utóbbi beadványok a törvényes úton előterjesztett kifogáshoz hasonló tartalommal bírnak, az Alkotmánybíróság eljárása során csatlakozó indítványként vette figyelembe azokat.

Az OVB által hitelesített aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés a következő:

„A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: kisebbségi törvény) 61. § 2. bekezdésének értelmében alulírott magyar állampolgárok kijelentjük, hogy a magyarországi zsidó kisebbséghez tartozunk, és a kisebbségi törvényben foglalt feltételeknek megfelelően. Kérjük a T. Országgyűlést, hogy a kisebbségi törvény 61. § 1. bekezdésében a népcsoportok felsorolását a zsidó kisebbségi népcsoporttal egészítse ki.”

Az indítványozók álláspontja szerint az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés hitelesítése törvénytörő, mivel a zsidóság nemzetiséggé nyilvánításának nincsenek meg a törvényi feltételei, a kérdés ellentétes a „nemzeti és etnikai kisebbségnek” a Nekt. 1. § (2) bekezdésében foglalt meghatározásával.

II.

Az Alkotmánybíróság a következő jogszabályi rendelkezések alapján hozta meg határozatát:

1. Az Alkotmánynak a népi kezdeményezésre vonatkozó rendelkezései:

„28/B. § (1) Országos népszavazás és népi kezdeményezés tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet.”

„28/D. § Országos népi kezdeményezést legalább 50 000 választópolgár nyújthat be. Az országos népi kezdeményezés arra irányulhat, hogy az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdést az Országgyűlés tűzze a napirendjére. Az országos népi kezdeményezésben megfogalmazott kérdést az Országgyűlés köteles megtárgyalni.”

2. A Nekt. 1. §-ának hatályos rendelkezései:

„1. § (1) E törvény hatálya kiterjed mindazon, a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező magyar állampolgárokra, akik magukat valamely nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozónak tekintik, valamint e személyek közösségeire.

(2) E törvény értelmében nemzeti és etnikai kisebbség (a továbbiakban: kisebbség) minden olyan, a Magyar Köztársaság területén legalább egy évszázada honos népcsoport, amely az állam lakossága körében számszerű kisebbségben van, tagjai magyar állampolgárok és a lakosság többi részétől saját nyelve és kultúrája, hagyományai különböztetik meg, egyben olyan összetartozás-tudatról tesz bizonyosságot, amely mindezek megőrzésére, történelmileg kialakult közösségeik érdekeinek kifejezésére és védelmére irányul.”

A Nekt. 61. §-ának az OVB határozat meghozatalakor hatályban volt szövege:

„61. § (1) E törvény értelmében Magyarországon honos népcsoportnak minősülnek: a bolgár, a cigány, a görög, a horvát, a lengyel, a német, az örmény, a román, a ruszin, a szerb, a szlovák, a szlovén és az ukrán.

(2) Amennyiben az (1) bekezdésben felsoroltakon kívül további kisebbség kíván bizonyosságot tenni arról, hogy megfelel az e törvényben foglalt feltételeknek, legalább 1000, magát e kisebbséghez tartozónak valló választópolgár e tárgykörben a népi kezdeményezését az Országgyűlés elnökéhez nyújthatja be. Az eljárás során a népszavazásról és a népi kezdeményezésről szóló 1989. évi XVII. törvény vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.”

[Bár a Nekt. ez utóbbi rendelkezését formálisan nem módosították, mivel az 1989. évi XVII. törvényt az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 21. § (2) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte, az új törvény hatálybalépését, 1998. február 27-ét követően értelemszerűen az új törvény szabályait kellett alkalmazni.]

Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy a Nekt. 61. § (2) bekezdését a kisebbségi önkormányzati választásról, valamint a nemzeti etnikai kisebbségekre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi CXIV. törvény 58. §-a módosította.

A Nekt. 61. § (2) bekezdésének hatályos szövege:

„(2) Ha az (1) bekezdésben felsoroltakon kívül további kisebbség kíván bizonyosságot tenni arról, hogy megfelel az e törvényben foglalt feltételeknek, legalább 1000, magát e kisebbséghez tartozó választópolgár e tárgykörben a népi kezdeményezésre vonatkozó aláírásgyűjtő íveket az Országos Választási Bizottság elnökének nyújtja be. Az eljárás

rás során az országos népszavazásra és népi kezdeményezésre vonatkozó törvény rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy az Országos Választási Bizottság az eljárása során köteles kikérni a Magyar Tudományos Akadémia elnökének állásfoglalását a törvényi feltételek fennállásáról.”

3. Az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvénynek (a továbbiakban: Nsztv.) a népi kezdeményezésre vonatkozó szabályai:

„17. § A népi kezdeményezésnek pontosan és egyértelműen tartalmaznia kell a megtárgyalásra javasolt kérdést.

18. § Az Országos Választási Bizottság akkor tagadja meg az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,
b) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,

c) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.

19. § A népi kezdeményezést – az aláírásgyűjtésnek a Ve. 118/A. §-a szerinti szünetelése kivételével – az aláírásgyűjtő ív hitelesítését követő két hónapon belül egyszer lehet benyújtani az Országos Választási Bizottság elnökéhez. A pótlólag benyújtott, a kezdeményezést kiegészítő aláírások érvénytelenek.

20. § A népi kezdeményezésről a 6. § szerinti bejelentést követő három hónapon belül dönteni kell.”

4. A Ve.-nek az országos népi kezdeményezésre irányuló aláírásgyűjtő ív hitelesítésére vonatkozó szabályai:

„131. § Az országos népi kezdeményezés során a 117–121. § és a 130. § (1) és (3) bekezdésének rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.”

„117. § (1) Az Országos Választási Bizottság a jogszabályi feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ívet, illetőleg kérdést a benyújtástól számított harminc napon belül hitelesíti.

(2) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos határozatát nyolc napon belül a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.”

„118. § (...)

(3) Valamennyi aláírásgyűjtő ívet a népszavazásra javasolt kérdéssel kell kezdeni. Egy aláírásgyűjtő íven egy kérdés szerepelhet. Az aláírásoknak a kérdéssel azonos oldalon kell szerepelniük.

(4) Az aláírásgyűjtő íveken a saját kezű aláírás mellett – az aláírás hitelességének ellenőrzése céljából – fel kell tüntetni a kezdeményező olvasható családi és utónevét, lakcímét, valamint személyi azonosítóját.

(5) Az aláírásgyűjtő ívet az aláírást gyűjtő polgár az aláírásával látja el.”

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósá-

sághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

(...)

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

III.

Az Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. §-a *h)* pontja alapján a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása ebben a hatáskörben jogorvoslati természetű. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatában, valamint a kifogásban foglaltak alapján azt vizsgálja, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítése során az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.]. Az Alkotmánybíróság feladatát e hatáskörben eljárva is alkotmányos jogállásával és, rendeltetésével összhangban látja el [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.].

A kifogás jogorvoslati jellegét figyelembe véve az Alkotmánybíróságnak a kifogás alapján azt kellett vizsgálnia, hogy az OVB határozata megfelelt-e a határozat meghozatalakor hatályos törvényi rendelkezéseknek. Tekintettel arra, hogy a Nekt. 61. § (2) bekezdésének hatályos szövege 2005. november 25-én lépett hatályba, az OVB a kifogások által érintett határozatát 2005. október 20-án fogadta el, az Alkotmánybíróság az OVB eljárásának és határozatának vizsgálata során a Nekt. 61. § (2) bekezdésének a módosítás előtti szövegét vette figyelembe.

A Nekt. 61. § (2) bekezdésében szabályozott népi kezdeményezés a népi kezdeményezésnek egy sajátos esete, amelynek anyagi jogi feltételei eltérnek az országos népi kezdeményezésnek az Alkotmányban is megállapított általános szabályaitól. Ebben az esetben a népi kezdeményezés meghatározott célra, a Nekt. 61. § (1) bekezdésének módosítására, valamely népcsoport kisebbségként való elismerésére irányul. A népi kezdeményezés benyújtására magát e kisebbséghez tartozónak valló 1000 választópolgár jogosult. A népi kezdeményezéssel kapcsolatos eljárási kérdésekben az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló törvény általános rendelkezései az irányadók.

Az Nsztv. 3. § (1) bekezdése alapján a népi kezdeményezést támogató aláírásokat csak az aláírásgyűjtő ív OVB által hitelesített mintapéldányával megegyező aláírásgyűjtő íven lehet gyűjteni. Az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítése során az Nsztv. 17–18. §-ai alapján az OVB azt vizsgálja, hogy az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés eldöntése az Országgyűlés hatáskörébe tartozik-e, az aláírásgyűjtő ív pontosan és egyértelműen tartalmaz-

za-e a megtárgyalásra javasolt kérdést, a kérdés megfogalmazása megfelel-e a törvényben foglalt követelményeknek, maga az aláírásgyűjtő ív – formailag és tartalmilag – megfelel-e a Ve. 118. (3)–(5) bekezdésében előírt követelményeknek.

Az OVB határozatában megállapította, hogy az aláírásgyűjtő íven megtárgyalásra javasolt kérdés az Országgyűlés hatáskörébe tartozik, a kérdés megfogalmazása megfelel az Nsztv. 17. §-ában szabályozott követelményeknek, az aláírásgyűjtő ív eleget tesz a Ve. 118. § (3)–(5) bekezdése által támasztott alakú előírásoknak, ezért az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát hitelesítette.

Az OVB határozata ellen kifogást emelők azonban nem e törvényi előírások megsértésére, hanem arra alapítják jogorvoslati kérelmüket, hogy a zsidóság kisebbségé nyilvánításának nincsenek meg a Nekt. 1. § (2) bekezdésében foglalt feltételei, így a kérdés a Nekt. 1. § (2) bekezdését sérti. Az OVB a hitelesítési eljárás során a kérdés tartalmának törvényességét a Nekt. 1. § (2) bekezdésével összefüggésben nem vizsgálta.

Az Alkotmánybíróságnak a kifogások alapján abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy törvényt sért-e az OVB határozata amiatt, mert az OVB a hitelesítési eljárás során nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy fennállnak-e a kisebbségé nyilvánítás törvényi feltételei.

Az Alkotmány 28/D. §-a alapján a népi kezdeményezés arra irányul, hogy az Országgyűlés a hatáskörébe tartozó kérdést tűzze napirendre, érdemben tárgyalja meg és döntson annak elfogadásáról, vagy elvetéséről. „A népi kezdeményezésből csupán törvényhozási kérdésben való vita és döntés következik. Így a népi kezdeményezés aláírásgyűjtő íven szereplő kérdéssel szemben is mindössze annyi az elvárás, hogy törvényhozási tárgykörre vonatkozzon.” [42/2002. (X. 11.) AB határozat, ABH 2002, 316, 318.]

A Nekt. 61. § (2) bekezdésében szabályozott népi kezdeményezés bár tárgykörét tekintve kötött, de az is arra irányul, hogy az Országgyűlés a népi kezdeményezésben foglalt törvényhozási kezdeményezést tűzze napirendjére, tárgyalja meg és a népi kezdeményezés bejelentésétől számított három hónapon belül a népi kezdeményezés tárgyában hozzon döntést. A kezdeményezésben foglaltak nem kötik az Országgyűlést. Ennek megfelelően az aláírásgyűjtő ív hitelesítésére irányuló eljárásban a népi kezdeményezés ezen esetében sem támasztható nagyobb követelmény az aláírásgyűjtő íven megfogalmazott kérdéssel szemben, mint az, hogy a kérdésnek a Nekt. 61. § (2) bekezdésében szabályozott törvényhozási kezdeményezésre kell irányulnia. Az OVB-nek az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítése során nem feladata annak vizsgálata, hogy a népi kezdeményezés teljesíthetőségének törvényi feltételei fennállnak-e. Annak megítélése, hogy az aláírásgyűjtő ív aláírói által tett „bizonyosság” megfelel-e a Nekt.-ben foglalt feltételeknek, fennállnak-e a Nekt. 61. § (1) bekezdése módosításának a Nekt. 1. § (2) bekezdésében foglalt feltételei, az Országgyűlés hatáskörébe tartozik.

Az Alkotmánybíróság ebben az ügyben a Ve. 130. § (1) bekezdése alapján jogorvoslati fórumként járt el: azt vizsgálhatta, hogy az OVB törvényesen gyakorolta-e hatáskörét akkor, amikor az aláírásgyűjtő ív hitelesítése mellett döntött. Az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre arra, hogy az aláírásgyűjtő ív hitelesítése iránti eljárásban, a hitelesítésre irányadó alkotmányi és törvényi szempontokon túlterjeszkedve, az ügyben érdemben határozzon.

Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az OVB 38/2005. (X. 20.) határozata megfelel a Nekt. 61. § (2) bekezdésén alapuló népi kezdeményezés támogatására kezdeményezett aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítésére az Nsztv.-ben szabályozott törvényi előírásoknak, ezért azt helybenhagyta.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 977/H/2005.

Dr. Kovács Péter alkotmánybíró különvéleménye

I.

A határozatban tárgyalt problematikát kiemelkedő fontosságúnak tartom, amelynek a megítélése nem választható el a rendszerváltozás során helyreállított jogállamiság régi és új intézményeihez való viszony tisztázásától. Közismert az, hogy több jogintézményünk is mutat a jogalkotói szándék és a részletszabályok pontos kidolgozottsága dacára afunkcionális, sőt diszfunkcionális vonásokat: egyes elemeiben a kisebbségi joganyag is ide tartozik. Sajátos egybeesés, hogy egy hónapon belül az Alkotmánybíróságnak kétszer is kellett foglalkoznia a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: Nekt.) koncepcionális kérdéseket is felvető szabályaival, hiszen a 45/2005. (XII. 14.) AB határozatában (ABK 2005. december, 772.) a kisebbségi önkor-

mányzati választások bizonyos kérdéseit tárgyalta a testület, a jelen határozat pedig a nevesített kisebbségek felsorolásának bővítését érinti.

II.

A határozat egy konkrét kezdeményezés elbírálhatóságához, ennek időzithetőségéhez és az arra jogosult meghatározhatóságához kapcsolódik, de általánosabb kérdéseket is felvet, nevezetesen, hogy a Nekt. utalása az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvényre (a továbbiakban: Nsztv.) hogyan értelmezendő. Úgy vélem, hogy a nemzeti kisebbségként való elismerésre irányuló kezdeményezés annyi különbséget mutat – közülük egy-kettőt maga a határozat is említ – az egyéb tárgyban született, illetve benyújtható népi kezdeményezésekhez képest, hogy az Nsztv.-ben foglalt rendelkezések csak *mutatis mutandis* alkalmazhatóak.

Igen fontosnak – és relevánsnak – tartom az alábbi különbségeket:

– Különbözik az 50 000, illetve az 1000 főben *ex lege* meghatározott küszöbérték.

– Emellett különbség van a két kezdeményezés között a tartalmi előreláthatóság tekintetében: az (általános) népi kezdeményezés esetében a kezdeményezés tartalmát a jogalkotó nyilvánvalóan nem láthatta előre, ezzel szemben a nemzeti kisebbségként való elismerésre irányuló kezdeményezés tartalma a Nekt. által világosan meghatározott.

– Különbség van a két kezdeményezés között abban a tekintetben is, hogy a parlament jogköre mennyire kötött. Az (általános) népi kezdeményezés esetében a parlament mozgásszabadsága gyakorlatilag teljeskörű: csak annyi kötelezettség terheli a népképviselőt, hogy a kérdést tárgyalja meg, de szabadon dönt arról, hogy ezt milyen részletességgel teszi, s a népi kezdeményezés a parlament döntésének irányát semmiben sem határolja be. A nemzeti kisebbségként való elismerésre irányuló kezdeményezés esetében azonban a törvényhozó nézetem szerint nem rendelkezhet ugyanezzel a szabadsággal, diszkrécionális joggal: a nemzeti kisebbség törvényi kritériumainak megvalósulása esetében (amit természetesen az országgyűlés ellenőrizhet), az országgyűlés döntése csak egyirányú lehet: a közjogi elismerés.

– Különbség van a petíció és a legitimáció összekapcsolhatóságát illetően: az (általános) népi kezdeményezés esetében e kettő azonban nem kapcsolódik össze, hiszen állampolgári jogról van szó. A nemzeti kisebbségként való elismerés esetében a petíció előterjesztésére a magyar állampolgárok közül csak azok jogosultak, akik az adott népcsoporthoz tartoznak, s ezt deklarálják.

– Meghatározó a különbség abból a szempontból is, hogy az (általános) népi kezdeményezés esetében tulajdonképpen közömbös a petíció előterjesztőinek és a kezdeményezést elutasító, azt nem ismerő vagy egyszerűen csak nem megtalált, s ezért alá nem író személyeknek egy-

máshoz való viszonya. Nem ugyanez a helyzet azonban a nemzeti kisebbségként való elismerésre irányuló kezdeményezés esetében, mivel ott a döntés a népcsoportot, mint egészet érinti. Utóbbi esetben az előterjesztői kör – a törvényhozó szándéka szerint – tulajdonképpen a faltörő kos szerepét valósítja meg, azaz nem a maga nevében, hanem a közösség, mint egész nevében, annak hallgatóságos támogatásával, mintegy annak *mandatáriusaként* jár el. Függetlenül attól, hogy – az örökölt identitás felvállalásának szabadságára tekintettel – az adott közösség esetleges különleges státusából fakadó jogokkal egyéneként hányan kívánnak ténylegesen is élni, nyilvánvaló, hogy a potenciálisan érintett közösség tiltakozása ellenére magát a közösséget közjogi jogalanyként nem lehet elismerni.

– Különbözhet a két kezdeményezés kihatásait illetően is: szemben az (általános) népi kezdeményezéssel, a nemzeti kisebbségként való elismerésre irányuló népi kezdeményezés – hosszan tartó itthoni és Magyarország nemzetközi kapcsolatait is érintő hatásokat eredményezhet.

III.

Ha pedig az Nsztv. rendelkezéseit a Nekt. vonatkozásában nem tudom mechanikusan alkalmazhatónak tekinteni, akkor ennek logikus következményeként nem tudom a jelen határozatban is hivatkozott 42/2002. (X. 11.) AB határozatnak (ABH 2002, 316.) ugyanazt a jelentőséget tulajdonítani az előttünk levő ügyben. Következésképpen a kezdeményezés hitelesítésének eljárásában felelősséggel bíró szervek hatáskörével – nézetem szerint – összeegyeztethető az előzetes kontrollnak attól részben eltérő formája is, mint amelyet általában véve gyakorol az Országos Választási Bizottság.

A *lex specialis* elvre figyelemmel emellett szólhat az Alkotmánybíróság több határozata is:

A nemzeti kisebbségként való elismerés kezdeményezése eljárásának különleges volta, és különösen az Országgyűlés döntési szabadságának a Nekt.-ben rögzített, s a fentiekben érintett relatív kötöttsége miatt, a kérdés kiemelkedő fontosságára is tekintettel *mutatis mutandis* irányadónak tudom tekinteni itt is azt, amit a népszavazással összefüggésben mondott ki az Alkotmánybíróság, amikor az 52/1997. (X. 14.) AB határozatában rámutatott, hogy a kötelező népszavazás garanciarendszere „két elv uralma alatt áll: az egyik a *sui generis* garanciális intézményrendszer kialakítása (l. preventív intézmények, pl. a kérdések, aláírásgyűjtő ívek vizsgálata); továbbá a kötelező népszavazás természetétől idegen, azt megzavaró beavatkozások kifejezett tilalma ... A másik elv az alkotmányos szervek együttműködési kötelezettsége.” (ABH 1997, 331, 344–345.)

Az Alkotmánybíróság az 52/1997. (X. 14.) AB határozatában arra is rámutatott: „Az állampolgároknak a népszavazással kapcsolatos jogai védelme érdekében a jogbiztonság megköveteli: már az aláírásgyűjtés megkezdése

előtt fel kell tární és el kell dönteni azokat a jogvitákat, amelyek a szóban forgó tárgykör népszavazásra bocsáthatósága, illetőleg a kérdés megfogalmazása kapcsán felmerülhetnek. Nem szabad ugyanis – sem helyi, sem országos népszavazás keretében – kitenni a választópolgárokat annak, hogy csak utólag, az aláírásgyűjtés befejezése után derüljön ki: azt a kérdést, amelynek népszavazásra bocsátását támogatták, nem a törvény által megkövetelt módon fogalmazták meg, illetőleg a tárgykör valamely okból nem képezheti népszavazás tárgyát.” (ABH 1997, 331, 343)

Az Alkotmánybíróság 25/1999. (VII. 7.) AB határozatában pedig azt is kimondta, hogy nemcsak az Alkotmány 28/C. §-ának (5) bekezdésében felsorolt esetekben nem lehet népszavazást tartani, hanem az Alkotmányból a népszavazás más korlátai is levezethetők (ABH 1999, 251, 263.). Úgy vélem, hogy ez az eljárás sajátosságai miatt a nemzeti kisebbségkénti elismerésre is vonatkoztatandó tétel.

Nézetem szerint tehát az Nsztv.-ben rögzített ellenőrzési jogosítványok gyakorlása ezért nem az Országgyűlés sérelmére történő hatáskörelvonás lenne, hanem éppen, hogy megfelelne annak a tételnek, hogy „a jogállamiság elvéből ... is következik az Alkotmányban szabályozott szervezetek az a kötelessége, hogy alkotmányos jelentőségű hatásköreiket jóhiszeműen, feladataik teljesítését kölcsönösen segítve, együttműködve gyakorolják.” (8/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 51, 54.)

Nyilvánvaló, hogy a köztársasági intézmények tekintélye megóvásának elvét szolgálja, amikor a törvényben rögzített, s az 52/1997. (X. 14.) AB határozatban (ABH 1997, 331.) is hivatkozott preventív intézmények megfelelő működése révén az Országgyűlés mentesül attól, hogy a törvényi feltételeknek való, az általános közismeret szintjén megállapítható meg nem felelés tesztjét – tehát egy jogtechnikai típusú szűrést – neki kelljen elvégezni. Ha a közismeret szintjén is nyilvánvaló, hogy a kisebbségi definíció taxatív elemeinek valamelyike hiányzik, úgy ezt – nézetem szerint – már a formai vizsgálat során meg kell állapítani. Sem az nem helyes, ha ez a vizsgálat nem történik meg, sem az, ha érdemi eredménye nem jelenik meg explicit módon a döntésben. Ebből a szempontból az sem helyes, hogy az ún. hun kisebbségi kezdeményezésben, annak a közismeret szintjén is megállapítható abszurditására is figyelemmel, az Országgyűlés az érdemben helyes (a kezdeményezésnek helyt nem adó) 32/2005. (IV. 27.) OGY határozatában foglalt döntéshez erre utaló rövid indoklást nem csatolt.

IV.

A nemzeti kisebbségkénti elismerésre irányuló kezdeményezés ellenőrzése során vitathatatlan gondot okoz, hogy a formai és a tartalmi elemek valójában nehezen szét-

választhatóan egybefonódnak. Egyetértek azzal, hogy a többségi határozat a *ratione temporis* szabályt figyelembe véve a Nekt. 61. § (2) bekezdésének az elbíráláskor hatályban levő, a kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi CXIV. törvénnyel módosított formáját, azaz az MTA elnöki állásfoglalásának kikérésére vonatkozó utalást nem tudja figyelembe venni. Nézetem szerint azonban ez a módosítás csak eljárási szabályt tartalmaz, s pontosítja, hogy a törvényi feltételek – s ez a fordulat a Nekt. kisebbségi definíció feltételeit jelenti – fennállásáról az MTA elnökének is nyilatkoznia kell. Ez a módosítás azonban újabb feltételt nem jelent, hanem csak arra utal, hogy az érdemi vizsgálatban ezután vegyen részt az MTA elnök is. Következésképpen a jelenleg hatályos eljárásban is helye van az érdemi vizsgálatnak, de így ezt –, illetve ennek az OVB-re tartozó részét – az Országos Választási Bizottság most még maga kellett volna, hogy elvégezze. A módosításra értelem szerűen azért került sor, mivel a tapasztalatok szerint olyan kérdésekkel szembesült az OVB, ahol érdemi vizsgálat elvégzése különböző okokból visszatérően akadályokba ütközött.

Fentiek alapján tehát az OVB-nek megítélésem szerint a Nekt. és az Nsztv. egymáshoz viszonyított kapcsolatából következően is el kellett volna végeznie azt a minimális vizsgálatot, amely szükséges ahhoz, eldönthető legyen, hogy az adott népi kezdeményezéssel találkozók megalapozottan tudnak-e dönteni abban, hogy aláírási legitimitációjuk valóban van-e, és egyet értenek-e a kérdéssel, annak jogkövetkezményeivel.

V.

Úgy vélem, hogy az OVB-nek a formai természetű vizsgálatok elvégzése során is más eredményre kellett volna jutnia, a hitelesítésre váró mondatok alapos vizsgálata révén. A hitelesítendő mondatok a következők voltak: „A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: kisebbségi törvény) 61. § 2. bekezdésének értelmében alulírott magyar állampolgárok kijelentjük, hogy a magyarországi zsidó kisebbséghez tartozunk, és a kisebbségi törvényben foglalt feltételeknek megfelelően. Kérjük a T. Országgyűlést, hogy a kisebbségi törvény 61. § 1. bekezdésében a népcsoportok felsorolását a zsidó kisebbségi népcsoporttal egészítse ki.”

A Nekt. szövegéből következően is csak a törvényi kritériumoknak megfelelő népcsoportból lehet – jogi értelemben – nemzeti kisebbség. A magyar jogban a nemzeti kisebbség ebben az értelemben egy tényleges helyzet – bizonyos feltételek függvényében történő – jogi minősülése. Nyilvánvaló azonban, hogy csak a magát a törvény értel-

mében vett kisebbségnek vélő népcsoport indítványozhatja, hogy nemzeti kisebbségként ismerje el a törvényhozó. A kezdeményezésnek tehát „nemzeti kisebbségként” történő elismerésre kell irányulnia. A jelen kezdeményezés azonban arra irányul, hogy a törvényhozó „a népcsoportok felsorolását a zsidó kisebbségi népcsoporttal egészítse ki”. A fentiek alapján tehát szembeötlő, hogy a kezdeményezés hivatkozott mondata nem a törvényben – a vonatkozó cikkek logikai egybekapcsolódása révén – meghatározott formában lett megfogalmazva.

Az Alkotmánybíróság több határozatában – mindenekelőtt az ún. kárpótlási határozatokban, például a 66/1992. (XII. 17.) AB határozatban (ABH 1992, 293.) és a 16/1993. (III. 12.) AB határozatban (ABH 1993, 143.) – is utal a „zsidó származás”, izraelita vallás miatt elszenvedett, illetve a „zsidóságot” ért sérelmekre, a „zsidó tulajdonosoktól” elvett javakkal összefüggésben érvényesülő kárpótlási szabályokra. A munkaszüneti napokat érintő 10/1993. (II. 27.) AB határozatban (ABH 1993, 105.) „a vallásos magyarországi zsidóság képviselőiként” említette az indítványozó szervezet nevében eljáró személyeket. A 16/1993. (III. 12.) AB határozatban a Holokausztra utalva azt is kimondta „nem a zsidóság az egyetlen olyan népcsoport, amelyet az elmúlt évtizedek során Magyarországon faji, vallási vagy nemzetiségi okokból üldöztek és különböző joghátrányokkal sújtottak, de tagjainak tömeges megsemmisítése következtében más népcsoportoknál súlyosabb sérelmeket és veszteségeket szenvedett.” (ABH 1993, 143, 155.)

Fentiek alapján tehát a zsidóság „népcsoportként” való elismerése alkotmányjogi értelemben tény, mégis a kezdeményezés – a nemzeti kisebbség helyett – a népcsoport-kénti elismerésre irányul.

Részben formai, részben és meghatározóan már tartalmi kérdést érint az a megfogalmazás, hogy „alulírott magyar állampolgárok kijelentjük, hogy a magyarországi zsidó kisebbséghez tartozunk, és a kisebbségi törvényben foglalt feltételeknek megfelelően”. A Nekt. 61. § (2) megfogalmazása azonban világosan utal arra, hogy az adott közösség, mint olyan, kíván bizonyosságot tenni arról, hogy megfelel a törvényben foglalt feltételeknek. Nem a kezdeményezést aláíró egyének, hanem a közösség, mint olyan megfeleléséről van szó. A „zsidó kisebbségi népcsoport” szókapcsolat ráadásul nyelvtanilag kétféle értelmezésre is ad lehetőséget, a két jelzőnek egymáshoz, illetve a jelzett szóhoz való viszonyíthatósága alapján. A 140/2002. (VIII. 1.) OVB határozatban megtagadásra került olyan aláírásgyűjtő ív hitelesítése, ahol a „pontatlan (...) megfogalmazásban a kérdés által érintett személyi kör nem meghatározható”. Nézetem szerint ennek a formai követelménynek ugyanilyen szigorúságú vizsgálatát kellett volna követni a most tárgyalt esetben is, arra is tekintettel, hogy az 1/2001. (V. 7.) OVB határozatban és a 122/2004. (IX. 2.) OVB határozatban hitelesített „égei makedón”, il-

letve „hun” kezdeményezés esetében a Nekt. szóhasználatahoz sokkal közelebb állt a hitelesített dokumentum.

VI.

Az ügynek vannak nemzetközi jogi vonatkozásai is. Ha igaz is, hogy a nemzeti kisebbségeknek nincs általánosan vagy akárcsak európai szinten elfogadott, az államokat kötelező definíciója, az nyilvánvaló, hogy a Nekt.-ben olvasható meghatározás nagyon közel áll ahhoz, amelyet a nemzetközi jogtudomány az ENSZ kisebbségvédelmi instrumentumrendszerének megtervezésében munkahipotézis-szerűen használt ún. Capotorti-definíció elnevezés alatt ismer. („A kisebbség egy állam lakosságán belül számbeli-
leg kisebb és nem uralkodó csoport, amelynek tagjai olyan etnikai, vallási vagy nyelvi tulajdonságokkal rendelkeznek, melyek megkülönböztetik őket a lakosság fennmaradó részétől – és ha csak közvetetten is – olyan szolidaritási érzést mutat, amelynek célja kultúrájuk, szokásaik, vallásuk vagy nyelvük megőrzése.” [Study on the Rights of Persons belonging to Ethnic, Religious and Linguistic Minorities, UN Document E/CN.4/Sub.2/384/Add.1–7 (1977)] A magyar Kormány a Nemzeti kisebbségek védelmének európai keretegyezménye végrehajtásáról készített 1999-ben benyújtott első kormányjelentésben – a keretegyezmény 3. cikkének végrehajtásáról szólva – maga is egyértelműen rögzítette, hogy a magyar törvényi definíció tulajdonképpen a Capotorti-definíció átvétele. Ez azonban azt is jelenti, hogy a definíció értelmezése során kötődni kell ahhoz az értelmezéshez, amely ehhez eredetileg is kapcsolódott. Ez is alátámasztja azt, hogy a kisebbségnek, mint egésznek kell rendelkeznie a szolidaritáson alapuló célzatos akarattal, s nem lehet akarata ellenére a kisebbség jogi értelemben vett kisebbségnek minősíteni. A nemzetközi jogi eredetű szabályok értelmezésekor a nemzetközi jog szerinti (nyelvtani, történeti, logikai, rendszertani, gyakorlati és teleologikus) értelmezés a követendő a belső jogi érvényesíthetőség megállapításakor is.

A Nekt. kiemelkedő fontosságú eleme a rendszerváltás utáni magyar jogalkotásnak s ennek megfelelően a nemzetközi közösség érdeklődését is felkeltette, a magyar diplomácia pedig kilencvenes években feladatából fakadóan is ismertette és magyarázta a dokumentum koncepcionális hátterét és konkrét rendelkezéseinek tartalmát. Abban az esetben, ha a magyar kormányzati és diplomáciai megnyilatkozásokban volt olyan értelmezés, amely Magyarországot a jelen ügyre vonatkozóan is köteleznél, úgy annak a követését aligha lehetne elkerülni. E szabály érvényesítését az eljárást lezáró döntésével természetesen az Országgyűlés is megvalósíthatja, de célszerűségi szempontból ennek feltárása és tudatosítása a kezdeményezés hitelesítéséhez kell, hogy kapcsolódjon, hogy ennek tudatában foglaljon állást az OVB, hogy a kezdeményezés a törvényi kritériumoknak megfelel-e.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága a Gorzelik c. Lengyelország ügyben hozott 2001. december 20-i elsőfokú és 2004. február 17-i nagykamarai ítéletben nagyon sok szempontból hasonló kérdést tárgyalt. Az Emberi Jogok Európai Bírósága jóváhagyta a lengyel Kormány érvelését, hogy a lengyel bíróságok – amikor nem jegyezték be a Sziléziai Nemzeti Kisebbség Uniója elnevezésű – szervezetet, jogszerűen vették figyelembe egy olyan kérdést érintő döntéskor, ami „önmagában képes beindítani egy sor későbbi eseményt” „a negatív konzekvenciák bekövetkezésének esélyét csökkentendő”, élve „a kétértelmű, megtévesztő vagy joggal való visszaélésre vezető megfogalmazások visszautasításának jogával” (Gorzelik ügy, nagykamarai ítélet 102–103. §) Ez a gondolatmenet – nézetem szerint – a jelen ügyben is alkalmazható.

VII.

A Nekt. elfogadása óta a belső jogi koordinátarendszer is változott és ennek az adott ügyben benyújtott kezdeményezést illetően komoly relevanciája van: e változás fontos eleme a Magyar Köztársaság Kormánya és a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége között 2000. december 21-én aláírt megállapodás [közvetette az 1045/2001. (IV. 20.) Korm. határozat]. Igaz ugyan, hogy jogforrási minősítése az ilyen *sui generis* természetű megállapodásoknak nem egyszerű: a Magyar Katolikus Püspöki Karral kötött megállapodások például az 1999. évi LXX. törvénnyel kihirdetett, a Magyar Köztársaság és az Apostoli Szentszék között a Katolikus Egyház magyarországi közszolgálati és hitéleti tevékenységének finanszírozásáról, valamint néhány vagyoni természetű kérdéstről 1997. június 20-án, Vatikánvárosban aláírt – nemzetközi jogi természetű – megállapodásra visszamutatón, annak 3. és 4. cikkelyeiben foglalt *pactum de contrahendo* jellegű rendelkezések alapján bírnak különleges státussal. [Az Alkotmánybíróság a 15/2004. (V. 14.) AB határozatban (ABH 2004, 269.) is érvényesítette a szociális ellátásokra és a szociális igazgatásra vonatkozóan a római katolikus egyházat megillető jogosítványokat.]

Tény, hogy a magyar Kormány a különböző történelmi egyházakkal ugyanakkor meglehetősen hasonló tartalmú megállapodásokat kötött s ezek tartalmát érvényesítette is a különböző jogszabályaiban.

A tett vállalások betartásának kötelezettségét (a *pacta sunt servanda* elvet) alapvetően nemzetközi jogi összefüggésben értelmezte az Alkotmánybíróság, [72/2002. (XII. 19.) AB határozat, ABH 2002, 433, 438.], de egy korábbi határozatában ennek (illetve ezzel szemben a körülmények alapvető megváltozásának, a *clausula rebus sic stantibus* elvnek a felhívhatóságát vizsgálva) belső jogi, az adott esetben polgári jogi vetületeit is elismerte, mindezt a

jogbiztonság elvéhez kapcsolva. [66/1995. (XI. 24.) AB határozat, ABH 1995, 333, 344.]

Ezekben az összefüggésekben tehát azt is figyelembe kell venni, hogy a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségével kötött megállapodás nemcsak vallási, hanem bizonyos közszolgálati, közéleti és társadalmi feladatokat illetően is a MAZSIHISZ-t ismeri el a Kormány partnerének. A megállapodás 22. cikkelye szerint „A Kormány a MAZSIHISZ-szel történő előzetes egyeztetés nélkül nem kezdeményezi és nem támogatja olyan jogszabály megalkotását, vagy hatályos jogszabály olyan módosítását, amely jelen Megállapodásban foglaltaktól szigorúbb feltételeket állapít meg, illetve amely a MAZSIHISZ-t, az egyházi személyeket érintő, vagy az egyházi tevékenységet megillető jelenleg hatályos törvényekben foglalt kedvezményeket szűkítené. A MAZSIHISZ jelen Megállapodásban foglaltakkal ellentétes jogszabályalkotást nem kezdeményez, és nem támogat.” A 23. cikkely szövege a következő: „A Felek rögzítik, hogy a Megállapodás módosítására vagy megszüntetésére csak írásban foglalt közös megegyezéssel kerülhet sor.”

A Nekt. a hatálya alá tartozó kisebbségek számára az Alkotmány 68. § (1) és (2) bekezdésében foglalt szabályok és különösen a közéletbeni kollektív kisebbségi részvétel szempontjából kulcsfontosságú helyi, területi és országos önkormányzati rendszert is előírányoz, s ezek hatáskörébe mindenekelőtt oktatásügyi, kulturális kérdések, illetve a történelmi örökség gondozása tartoznak. Ezek pedig ugyanazok, mint amelyekben a fentiek szerint a MAZSIHISZ-t megillető jogosítványokat a Kormány elismerte, s amelyek tekintetében az egyoldalú megváltoztatásról a megállapodás 23. cikkelyében lemondott. Mivel a kezdeményezés a Nekt. módosítására vezetne, az egyeztetési kötelezettséget deklaráló a 22. cikkely ígérete irányadó.

Közismert a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének a zsidóság nemzeti kisebbségként való elismerését elutasító álláspontja. Ebben a tekintetben az 1989–1990-es években kialakult viták lezárása óta a magatartás következetes. A vita kibontakozása, a zsidóság, mint közösség nemzeti kisebbségként való elismerése érdekében és annak ellenében felvetett érvek, a kisebbségi törvény taxációjának formálódása, a zsidóság nevében megjelent, az akkori kormány mellett működő Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Kollégiumban a zsidóság és az izraelita vallás képviselőiben közreműködő szervezetek állásfoglalásai, a vita lezárulása, s mindezzel összefüggésben a 61. § (2) bekezdésében foglalt szabály elfogadásának története megismerhető, gazdagon dokumentált. [Győri Szabó Róbert: Kisebbségpolitikai rendszerváltás Magyarországon, (Osiris 1998 Budapest), különösen 68–73. o.]

A kezdeményezés hitelesítésének eljárása során tehát – nézetem szerint – észlelni kellett volna, hogy a kezdeményezés olyan kérdést érint, ahol a Nekt. önmagában vett megengedő szóhasználata ellenére – amíg a MAZSIHISZ álláspontját fenntartja – nincs meg a jogi lehetőség az elismerésre, hiszen abban az esetben jogilag releváns ígéret

megszegésére kerülne sor. Ha erről a tényről, illetve ezekről a következményekről az aláírásukat fontolgató személyek nem tudnak, akkor a hivatkozott 52/1997. (X. 14.) AB határozatból idézett követelmények nem teljesülnek.

VIII.

Így tehát nézetem szerint már a pusztán formai kritériumok vizsgálata alapján is, de emellett az állami szervek együttműködési kötelezettségére valamint a Nekt. nemzeti kisebbségkenti elismerés sajátos voltára is figyelemmel, a Nsztv. eljárási szabályait ebben az esetben csak *mutatis mutandis* alkalmazva, az Országos Választási Bizottságnak elutasító döntést kellett volna hoznia.

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

A Köztársasági Elnök határozatai

A Köztársasági Elnök 9/2006. (I. 30.) KE határozata

dandártábornoki kinevezésről

A honvédelmi miniszter előterjesztésére, az Alkotmány 30/A. §-a (1) bekezdésének *i*) pontjában biztosított jogkörömben, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény 49. §-a (2) bekezdésének *a*) pontja alapján 2006. január 31-i hatállyal kinevezem dandártábornokká *dr. Mátyus Ferenc* ezredest, a Honvédelmi Minisztérium Jogi és Információvédelmi Főosztályának vezetőjét.

Budapest, 2005. december 14.

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2006. január 18.

Juhász Ferenc s. k.,
honvédelmi miniszter

KEH ügyszám: V-5/5978/2005.

A Köztársasági Elnök 10/2006. (I. 30.) KE határozata

pénzügyőr vezérőrnagyi kinevezésről

A pénzügyminiszter előterjesztésére, az Alkotmány 30/A. §-a (1) bekezdésének *i*) pontjában foglalt jogkörömben *dr. Daróczy Ferenc* pénzügyőr dandártábornokot, a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága bevételi főigazgatóját 2006. január 26-i hatállyal pénzügyőr vezérőrnaggyá kinevezem.

Budapest, 2006. január 18.

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2006. január 18.

Dr. Veres János s. k.,
pénzügyminiszter

KEH ügyszám: V-5/0254-0/2006.

A Köztársasági Elnök 11/2006. (I. 30.) KE határozata

pénzügyőr dandártábornoki kinevezésről

A pénzügyminiszter előterjesztésére, az Alkotmány 30/A. §-a (1) bekezdésének *i*) pontjában foglalt jogkörömben *Márkus András* pénzügyőr ezredest, a Vám- és Pénzügyőrség Dél-Alföldi Regionális Parancsnoksága parancsnokát 2006. január 26-i hatállyal pénzügyőr dandártábornokká kinevezem.

Budapest, 2006. január 18.

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2006. január 18.

Dr. Veres János s. k.,
pénzügyminiszter

KEH ügyszám: V-5/0254-1/2006.

**A Köztársasági Elnök
12/2006. (I. 30.) KE
határozata**

pénzügyőr dandártábornoki kinevezésről

A pénzügyminiszter előterjesztésére, az Alkotmány 30/A. §-a (1) bekezdésének *i*) pontjában foglalt jogkörömben *dr. Mózs Elek* pénzügyőr ezredest, a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága megbízott bevételi főigazgatóját, 2006. január 26-i hatállyal pénzügyőr dandártábornokká kinevezem.

Budapest, 2006. január 18.

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2006. január 18.

Dr. Veres János s. k.,
pénzügyminiszter

KEH ügyszám: V-5/0254-2/2006.

A Kormány határozatai

**A Kormány
1008/2006. (I. 30.) Korm.
határozata**

**a Kossuth- és Széchenyi-díj Bizottság tagjainak
kinevezéséről**

A Kormány

a Kossuth- és Széchenyi-díj Bizottság adományozási szabályzatáról szóló – többször módosított – 1101/1996. (X. 2.) Korm. határozat 2. a)–c) pontja alapján

Babarczy László Kossuth-díjas rendezőt, Kiváló Művészt, a kaposvári Csiky Gergely Színház igazgatóját, a Színház- és Filmművészeti Egyetem egyetemi tanárát,

Bogsch Erik Széchenyi-díjas vegyészmérnököt, gazdasági mérnököt, a Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt. vezérigazgatóját,

Damjanovich Sándor Széchenyi-díjas biofizikust, az MTA r. tagját, a Debreceni Egyetem Biofizikai és Sejtbiológiai Intézet igazgatóját, tanszékvezető egyetemi tanárt,

Daróczy Zoltán Széchenyi-díjas matematikust, az MTA r. tagját, a Debreceni Egyetem tanszékvezető egyetemi tanárát,

Glatz Ferenc Széchenyi-díjas történészt, az MTA r. tagját, az MTA Történettudományi Intézete kutatóprofesszorát, az Eötvös Loránd Tudományegyetem egyetemi tanárát,

Keviczky László Széchenyi-díjas villamosmérnököt, az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet kutatóprofesszorát, a Széchenyi István Egyetem egyetemi tanárát,

Kovalovszky Márta Széchenyi-díjas művészettörténészt,

Reimholz Péter Kossuth-díjas építészt, a Magyar Iparművészeti Egyetem rektorhelyettesét, egyetemi tanárt,

Seregi László Kossuth-díjas táncművészt, koreográfust, a Magyar Állami Operaház örökös tagját

a Kossuth- és Széchenyi-díj Bizottság tagsági teendőinek ellátásával;

Almási Miklós Széchenyi-díjas esztétát, filozófust, az MTA r. tagját, az Eötvös Loránd Tudományegyetem egyetemi tanárát

– az Irodalmi Albizottság,

Demetrovics János Széchenyi-díjas matematikust, az MTA r. tagját, az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet kutatóprofesszorát, az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanárát

a Műszaki Alkalmazott Tudományok, Elektronikai és Informatikai Albizottság,

Enyedi György Széchenyi-díjas geográfust, közgazdászt, az MTA r. tagját, az MTA Regionális Kutatások Központja kutatóprofesszorát

az Építészeti, Település- és Területfejlesztési Albizottság,

Horn Péter Széchenyi-díjas mezőgazdászt, az MTA r. tagját, a Kaposvári Egyetem rektorát, egyetemi tanárt

a Biológiai és Agrártudományi Albizottság,

Komlós Péter Kossuth-díjas hegedűművészt, Kiváló Művészt, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem egyetemi tanárát

a Zene- és Táncművészeti Albizottság,

Kovács András Kossuth-díjas filmrendezőt, Kiváló Művészt

a Színház- és Filmművészeti Albizottság,

Ormos Mária Széchenyi-díjas történészt, az MTA r. tagját, ny. egyetemi tanárt

a Társadalomtudományi Albizottság,

Polgár Rózsa Kossuth-díjas iparművészt

a Képző-, Fotó- és Iparművészeti Albizottság,

Romics László Széchenyi-díjas orvost, Kiváló Orvost, az MTA r. tagját, a Semmelweis Egyetem III. Belgyógyászati Klinika tanszékvezető egyetemi tanárát

az Orvostudományi Albizottság,

Szántay Csaba Állami-díjas és Széchenyi-díjas kémikust, az MTA r. tagját, professor emeritust, ny. egyetemi tanárt

a Természettudományok Alaptudományai, Földtudományi, Környezet- és Természetvédelmi Albizottság

elnöki teendőinek ellátásával – hároméves időtartamra – megbízza.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány
1009/2006. (I. 30.) Korm.
határozata
államtitkári juttatások biztosításáról**

A Kormány

a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról és felelősségéről szóló 1997. évi LXXIX. törvény 52. § (2) bekezdése alapján

Margittai Miklós, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal elnöke részére

– 2006. január 16-i hatállyal, e megbízatása időtartamára –

az államtitkári illetményt és az államtitkári juttatások teljes körét biztosítja.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

**VI. rész
KÖZLEMÉNYEK,
HIRDETME NYEK**

**Az igazságügy-miniszter
8001/2006. (I. 30.) IM
t á j é k o z t a t ó j a
a szabályozási hatásvizsgálat elvégzésének
módszertanáról**

A tájékoztató célja, hogy egységes formában foglalja össze a közigazgatási hatásvizsgálati tevékenység magas színvonalú elvégzéséhez szükséges tényeket és elveket. A tájékoztató az Európai Bizottság hatásvizsgálati elrendszere és gyakorlata, továbbá az Igazságügyi Minisztérium mintegy 150 hatásvizsgálati rendszer áttekintését követően kialakított módszertana, valamint gyakorlati hatásvizsgálati tapasztalatai alapján került összeállításra. A tájékoztatóban foglaltak alkalmazása során figyelembe kell venni a szabályalkotásról szóló jogszabályi és egyéb kötelező érvényű rendelkezéseket.

1. Tárgyi értelmezési kör

A tájékoztatóban foglaltak a jogszabályok előkészítése során hasznosítandók, továbbá – az adott szabálytípusok természetével indokolt eltérésekkel – felhasználhatók egyéb, a közigazgatás szervezetére, illetőleg egyes szerveire nézve kötelező érvényű szabályozási döntések (különösen: az állami irányítás egyéb jogi eszközei) vonatkozásában.

2. Fogalmak

E tájékoztató alkalmazásában

a) szabályozás: a szabályalkotás módszertani elvei, folyamata, rendszere, illetve maga a szabály¹;

b) hatás: a szabályok szándékolt és nem szándékolt, közvetlen és közvetett, bármilyen természetű (különösen: gazdasági, társadalmi, környezeti, egészségügyi) következményei;

c) hatásvizsgálat: olyan információgyűjtő-elemző folyamat, amelynek elsődleges célja a szabályok hatékonyságának növelése azok hatásainak a szabályozás természetével indokolt mértékben történő megvizsgálása, majd az eredmények megalapozott döntéshozatal elősegítése érdekében történő összegzése útján;

d) előzetes hatásvizsgálat: előkészítés alatt álló szabály hatásvizsgálata;

e) utólagos hatásvizsgálat: hatályban lévő vagy hatályban volt szabály hatásvizsgálata;

f) hasznok: a szabályozás hozadékai, pozitív következményei;

¹ A szabály fogalmi körének vonatkozásában lásd az 1. pontban foglaltakat.

g) *költségek*: a szabályozással kapcsolatban jelentkező terhek, kiadások, az érintettek részére felmerülő bármilyen negatív következmény.

3. A fokozott hatásvizsgálati tevékenység indokoltsága

A szabályalkotási döntések meghozatala a döntéshozatali felelősség tényleges vállalhatósága érdekében csak a döntések következményeinek a lehető legpontosabb ismeretében történhet, az új szabályozási döntések előkészítéséhez pedig indokolt a korábbi szabályok hatásainak megismerése.

Az Európai Unió „Better Regulation” („a jogalkotás minőségének fejlesztése”) szemléletének egyik kulcsterülete a szabályozás hatásvizsgálatával összefüggő gyakorlat fejlesztése, amely az uniós jogon túl egyre inkább kisugárzik a tagállamok nemzeti jogának területére is.

A hazai jogalkotási folyamatok erősségeik mellett sok tekintetben nélkülözik a minőségi jogalkotás nemzetközileg követett elveit. A jogalkotás időbeli ütemezése és eljárási rendjének megvalósulása terén számos fejlesztendő terület található, ezek közül az egyik legfontosabb a várható következmények felmérésére irányuló gyakorlat fejlesztése, a hatások ismeretében történő jogalkotói döntéshozatal elősegítése.

A hazai közigazgatásban a szabályozási hatásvizsgálat terén tapasztalt, a jogalkotáshoz szükséges hatályos előírások be nem tartását is eredményező hiányosságok fokozatos kiküszöbölésének érdekében szükséges a hatásvizsgálati tevékenység mértékének és színvonalának fejlesztése.

Az egységes hatásvizsgálati tevékenységet elősegítő háttéranyagok, irányutatók közreadásán túl e fejlesztési folyamat további lényeges elemei a továbbképzések, az egyes hatásvizsgálatok figyelemmel kísérése, valamint a nemzetközi együttműködések.

4. A hatásvizsgálat helye a jogalkotási folyamatban

a) A hatásvizsgálat elvégzésének előfeltétele a szabályozási szándék legalább problémafelvetés, koncepció formájában való meghatározása.

Megállapítható, hogy minél korábbi, kiforratlanabb munkaanyagban jelenik meg a szabályozási szándék, és ennek alapján minél korábban kezdődik meg az előzetes hatásvizsgálat elvégzése, annál bizonytalanabb adatok állnak rendelkezésre a szabályozás tényleges tartalmának tekintetében. Ez nehezebb feladat elé állítja a hatásvizsgálatban részt vevő szakembereket, ugyanakkor a szabályalkotó számára ebben a fázisban még jelentősebb a mozgástér a szabályozás elfogadását vagy elvetését, majdani véglegesítését, illetve a különböző döntési változatok közötti választást tekintve. Előfordul, hogy átfogó programok tervezési szakaszában a majdani jogi szabályozás szempontjából is jelentős döntések előkészítésére kerül sor, ezért ajánlatos megteremteni a kétirányú kapcsolatot e programok előkészítése és a konkrét szabályalkotási tevékenység

gek között egyfelől a programokból fakadó szabályozási következmények vizsgálata, másfelől a szabályozás programmegvalósítás szempontjából jelentkező hatásainak elemzése útján.

b) Az előzetes hatásvizsgálat eredményét annak a döntéshozatal során való figyelembevételére még lehetőséget adó időpontban helyénvaló a döntéshozó számára bemutatni.

Minél korábban kerül sor az előzetes hatásvizsgálatra a szabályozás folyamatában, annál nagyobb az esély a szabályozási döntések érdemi befolyásolására. Mindezt a 4. pont a) alpontjában foglaltakkal együttesen vizsgálva lehet megtervezni a hatásvizsgálat elvégzésének ideális idejét. Semmiképpen sem megfelelő eljárás az előzetes hatásvizsgálatnak a tervezet véglegesítése után, mintegy a kötelező feladat elvégzéseként való beillesztése az előterjesztésbe, hiszen így egyrészt nincs esély a hatásvizsgálat eredményei alapján a tervezet módosítására, másrészt fokozottan fennáll a tervezetben foglaltak helyességét koncepciózus módon alátámasztó elemző anyag összeállításának veszélye.

c) Az utólagos hatásvizsgálat az érintett életviszonyok körében tervezett további döntési elképzelésektől függően bármikor, akár folyamatosan, nyomon követő jelleggel is elvégezhető.

Az adott szabályozás természetétől, az érintett életviszonyoktól függően – lehetőleg már a szabályalkotás során – tervezendő meg az utólagos hatásvizsgálat keretei annak érdekében, hogy az utólagos értékelés alapját képezhesse a szabályozási környezet folyamatos javításának. A már a jogszabály hatálybalépését megelőzően kialakított követéses vizsgálati rendszer jelentős erőforrásokat takaríthat meg a később kezdeményezett adatfelvételhez képest.

5. A hatásvizsgálatok természete

a) A hatásvizsgálatok alapvetően előzetesek vagy utólagosak lehetnek, azonban sem ez, sem más csoportosítási szempontok nem változtatnak az egységes hatásvizsgálati elvek alkalmazásának szükségességén.

A különböző hatásvizsgálati helyzetekben természetesen eltérő színezetet kaphat maga a tevékenység. Előzetes hatásvizsgálatok esetén például jelentős a becslések, trendszámítások szerepe, míg utólagos hatásvizsgálatnál inkább a tapasztalati adatok megítélése hangsúlyos. Több döntési változat összevetésekor az egyes javaslatok egymással való „versenyeztetése” lehet a fő cél, míg egyetlen tervezet következményeinek vizsgálatakor elsősorban az adott elképzelés kedvező és kedvezőtlen hatásainak mérlegelése nyújt segítséget. Mindemellett a hatásvizsgálat későbbiekben bemutatásra kerülő elvei – az egyedi sajátosságok megfelelő figyelembevételével – bármilyen fajtájú elemzés elvégzése során követhetők, mivel a hatásvizsgálatok a hatályosulási tapasztalatok becsatornázását is magában foglaló ciklikus szabályalkotási folyamat, illetve

végeredményben a szabályozás minőségének fejlesztését szolgálják.

b) Az egyes hatásvizsgálatok mélysége és erőforrásigénye rendkívül eltérő lehet.

A hatásvizsgálat elvégzésének szükséges mélysége a szabályozás „jelentőségétől”, azaz egyebek mellett annak természetétől, a befolyásolt életviszonyok várható megváltozásának mértékétől, az érintettek számától, jellemzőitől (pl. társadalmi helyzet) függ.

Hatásvizsgálatot akár egy ember igen rövid idő alatt is elvégezhet, amennyiben a szabályozással érintett életviszonyok változása jól körülírható és a rendelkezésre álló adatok alapján egyszerűen megítélhető (nem jelent tehát mindenképpen komoly befektetést követelő tevékenységet a hatásvizsgálat), ugyanakkor bizonyos esetekben számos kutató hónapokig tartó munkája szükséges a minden igényt kielégítő hatásvizsgálat kimunkálásához.

6. A hatásvizsgálatot ténylegesen végző szakemberek kijelölése

a) A hatásvizsgálat elvégzéséről való gondoskodás a szabályalkotó feladata.

A szabály-előkészítési felelősség magában foglalja a szabályozás következményei feltárásának, értékelésének feladatát is.

b) A hatásvizsgálatot szükség esetén külső szakemberek bevonásával javasolt elvégezni.

A hatásvizsgálatok egy része nem végezhető el a felelős szervezeten belül, illetve a közigazgatási intézmények együttműködésével sem. Ilyen esetekben a szabályozás természete, a vizsgálatra fordítható erőforrások és a hatásvizsgálati termék várt jellegzetességeinek (terjedelem, szakmai hangsúlyok stb.) párhuzamos értékelésével indokolt dönteni külső szakértők, szakértői intézetek esetleges bevonásáról.

c) A hatásvizsgálat koordinációjára érdemes a szabályozás egészét átlátó személyt kijelölni.

Függetlenül attól, hogy a hatásvizsgálat tényleges elvégzése részben vagy teljes egészében a kijelölt személy által valósul-e meg, a hatásvizsgálati projekt koordinációjára felelősként a szabályozás tartalmát, hátterét, folyamatát átlátó személyt érdemes kijelölni. Kézenfekvő, hogy a kijelölésre kerülő személy a szabályalkotó szerv szabályozás-előkészítést végző szervezeti egységének tagja vagy esetleg szabályozás-előkészítési feladatkörrel is rendelkező, nem kifejezetten szabályozás-előkészítő szakmai részleg munkatársa legyen. A koordináció feladata megköveteli a hatásvizsgálati módszertani ismeretanyag alapjainak meglétét is.

7. A hatásvizsgálatok elvégzésének alapelvei

a) A realitás-szemlélet

A hatásvizsgálati tevékenység menedzselése és végzése során mindvégig érdemes szem előtt tartani a hatásvizsgálattól várt hozzáadott érték (a döntéshozatalban való fel-

használhatóság) és a hatásvizsgálat elvégzésének várható ráfordításigénye, illetve a meglévő erőforrások összeegyeztetését. Ennek megfelelően a források szűkös rendelkezésre állása esetén mindenképp a legnagyobb hasznosságot magukban rejtő hatásvizsgálatokat javasolt elvégezni, és ezeken belül is ajánlatos törekedni a leginkább releváns, a döntési helyzet megalapozásában legnagyobb szerepet játszó szegmensek elemzésére. Ha például a költségvetés egyensúlyának megtartása a döntéshozó legfontosabb szempontja, akkor nyilvánvalóan jelentős szerep biztosítandó a költségvetésre gyakorolt hatások vizsgálatának. A hatásvizsgálati elvek következetes érvényesítésekor valamennyi szabályt indokolt a természetének, jelentőségének megfelelően elemezni, ezzel együtt a realitás-szemlélet fenti szempontjait mindenkor érdemes figyelembe venni. A szabályozási helyzet jellemzői befolyásolhatják az egyes hatástípusok jelentőségének megítélését. Váratlan helyzetekben előtérbe kerülhetnek az ország szuverenitását, az emberi élet és az anyagi javak közvetlen veszélyeztetettségét érintő tényezők.

Amennyiben valamely lényeges kérdés vizsgálata a források szűkösége miatt elmarad, úgy ezt javasolt jelezni, illetve lehetőség szerint valamiféle becslést az ilyen esetekben is érdemes adni. Ez utóbbi feladat ellátását segítheti elő a hatásvizsgálati kérdéslista, amelynek megválaszolása a releváns hatások közelítő megjelölésén túl a részletes hatásvizsgálat előtti szűrés feladatára is alkalmas lehet, illetve eligazítást nyújt a hatásvizsgálat mindenkor figyelembevételre érdemes szempontjaira vonatkozóan. Általánosan alkalmazható kérdéslistát tartalmaz az *1. melléklet*.

b) A hatásvizsgálat tartalmazza a szabályozás előnyös és előnytelen hatásait egyaránt.

A hatásvizsgálat lényegét képezi a vizsgált szabályozás pozitív és negatív hatásainak feltárása. Éppen ez a mérleg lehet alkalmas arra, hogy a döntéshozó megítélhesse a szabály vállalkozhatóságát (előzetes hatásvizsgálat nyomán), illetve dönthessen a szabály módosításának, felülvizsgálatának szükségességéről (utólagos hatásvizsgálatot követően). A hatásvizsgálat objektivitásra törekvő jellege alapvető követelmény. Nem felelnek meg ennek a feltételnek a szabályozási koncepció helyességét eleve elfogadó, nyíltan vagy burkoltan az elképzelések alátámasztására szolgáló háttéranyagok. A hatásvizsgálat semlegességét nem könnyű biztosítani annak ismeretében, hogy a hatásvizsgálati felelősség a szabályozásért felelős szervet illeti. Mindazonáltal csak a szigorúan szakmai szempontok alapján elvégzett elemzések alkalmasak a hatások tényleges vizsgálatára. Ugyanakkor ez nem akadályozza meg azt, hogy a hatásvizsgálat irányainak, súlyponti kérdéseinek, a vizsgálandó konkrét rendelkezések kiválasztásának tekintetében a megrendelő, a döntéshozó kívánalmakat fogalmazzon meg, hiszen az ő felelőssége azon tényezők meghatározása, amelyekre döntését alapozni kívánja.

c) A hatásvizsgálat során indokolt elemezni a monetárizálható és az egyéb hasznokat, költségeket egyaránt.

Különböző haszon- és költségtényezők összevetésekor előnyös, ha azok valamely közös dimenzióban (legkézenfekvőbb módon pénzben) is kifejezésre kerülnek. Bizonyos esetekben azonban nem vagy csak nagyon erőltetett módon „forintosíthatók” lényeges következmények: ilyenkor érdemes törekedni a más mérőszámmal (például életévek, munkahelyek, diplomások száma, egyedszám) való kifejezésre, illetve amennyiben ez sem lehetséges, a minél világosabb, egyértelmű minőségi jellemzésre. Kerülendő a – konkrét, módszertanilag korrekt megalapozást mellőző – „kedvező hatást gyakorol”, „nem jár különösebb változással” típusú bizonytalan, általános megfogalmazások.

d) Előzetes hatásvizsgálat elvégzésekor több döntési változat esetében a várható hasznok és költségek valamennyi változat esetében felméréndők, a változatok értékalapú minősítése ugyanakkor nem része a hatásvizsgálati feladatkörnek.

A várható hasznok és költségek összevetése a különböző megoldási javaslatok „versenyztetésének” legegyszerűbb módja. Célszerű az egyes változatokhoz rendelt következményeket jól összehasonlítható módon bemutatni. Szemléletes lehet a pénzben, az egyéb számszerű mutatóval kifejezett, illetve a minőségileg jellemzett hatások összevetése. Egyetlen döntési javaslat esetén is mindig rendelkezésre áll a szabályozási környezet változatlanul hagyását jelentő opció, amelynek vizsgálata szintén ajánlott.

A hatásvizsgálati anyagnak nem feladata a döntési változatok minősítése, következtetés levonása a koncepció támogathatóságával kapcsolatban. A hatásvizsgálat szerepe az objektivitásra törekvő tájékoztatásig terjed; a döntéért a jogalkotó vállal felelősséget.²

e) Indokolt az érdemleges jelentőségű hatások vizsgálatára szorítkozni.

Lehetetlen valamennyi szabályozási aktus előkészítése vagy utólagos értékelése során minden potenciális hatás körülménye, mivel az áttételes hatásokon keresztül gyakorlatilag „minden mindennel összefügg”. A 7. pont a) alpontjában említett realitás-szemléletet is segítségül hívva javasolható meghúzni a határt a lényeges és lényegtelen vagy legalábbis az adott erőforráskeret terhére nem vizsgálható hatások között. Mindez nem használható fel arra a célra, hogy vélhetően kedvezőtlen hatásokat zárjunk ki az elemzés köréből a valóságosnál pozitívabb színezetű összbonyomlás kialakításának érdekében.

f) Kellő súllyal indokolt megjeleníteni a szabályozás nem szándékolt következményeit.

A szakmailag helyesen elvégzett hatásvizsgálat túlerjeszkedik a szabályozási szándék által átfogott hatások körén: indokolt bemutatni a nem tervezett (esetleg a szabály személyi hatókörén kívül álló jogalanyok számára várható vagy fellépett) következményeket is. Nem elégséges tehát a szabály szövegéből közvetlenül adódó következmények megítélése, hiszen a szabály a való élet kontextusába helyezve (egyebek mellett a közvetlenül érintettek és a külső szereplők reakcióinak és a fenntarthatóság problémáinak függvényében) az eredeti szándékoktól eltérően összetettebb hatásokat válthat ki.

g) Előzetes hatásvizsgálatnál indokolt megjelölni az alkalmazott becslések módszerét, bizonytalanságának tényezőit és mértékét.

A módszertanilag megalapozott becslések alkalmazása a legtöbb esetben elengedhetetlen az informatív előrejelzésekhez. Minden esetben indokolt megjeleníteni a becslés alapjául szolgáló tényeket és az alkalmazott módszert, továbbá a becslés bizonytalansági tényezőit és a bizonytalanság mértékét.

h) Egy hatásvizsgálaton belül javasolt egységes módszertani elvrendszer alkalmazása.

Csak akkor őrizhető meg az elemzés konzisztenciája, ha a kiindulási adatok és az alkalmazott módszertan tekintetében egységes módon kerül elvégzésre a hatáselemzés. Az összehasonlíthatóság érdekében javasolt legalábbis az azonos szakmai területen végzett hatásvizsgálatok módszertani részletkérdéseinek összehangolása is.

i) A hatásvizsgálat összetevői a szabályozás természetétől függően kerülhetnek kialakításra.

Amellett, hogy a hatásvizsgálati tevékenységek néhány kiemelt terület (gazdasági, társadalmi, környezeti stb.) elemzéseit kőre szerveződnék, nem hatékony valamennyi hatásvizsgálat esetében ugyanazokat a részelemzéseket elvégezni. Az, hogy az adott hatásvizsgálati feladat milyen összetevőkből áll össze, elsősorban a vizsgálati terület sajátosságaiból és a döntéshozó prioritásaiból következik. Ennek megfelelően elképzelhető olyan szabályozási helyzet, amelynek kapcsán a fenti felosztás szerint gazdasági, társadalmi, környezeti hatásvizsgálat elvégzése szükséges, míg más esetben lehet az elemzés egyes részeinek elkülönítő tényezője például az érintettek köre (az államra, gazdasági, valamint egyéb magánszereplőkre gyakorolt hatások vizsgálatát tartalmazza az elemzés), a hatások tartama (azonnali, rövid és hosszú távú, egyszeri és folyamatos hatások megítélésére irányul a vizsgálat), illetve szabadon alkalmazhatók mindezek kombinációi is.

j) Az értékelés végeredményét ajánlatos (a döntéshozatali fórumon kialakított) egységes módon megjeleníteni.

A formai egységesség a döntéshozó számára megkönnyíti az elemzések gyors áttekintését, illetve elősegíti az egyes hatásvizsgálatok összevetését, a hatásvizsgálati tevékenység egészét érintő összegzések elkészítését. A hatáselemzések kivonatos összegzése javasolt a döntéshozó gyors tájékoztatásának érdekében, amely a hatásvizsgálat legfontosabb adatai mellett a lényegi megállapításokat tar-

² Nyugat-európai államokban ettől eltérően a hatásvizsgálatok gyakorta utalnak a konklúziókra. Ez a hazai döntés-előkészítési tapasztalatok alapján nem támogatandó.

talmazza. Az összegzés lehetséges formáját mutatja be a 2. melléklet („hatásvizsgálati lap”).

8. A hatásvizsgálat elvégzésének lépései

a) A szabályozás lényegének feltérképezése

A hatásvizsgálat elvégzésének előfeltétele a szabályozás tartalmának megismerése. Ennek forrásául utólagos hatásvizsgálat esetében a már korábban hatályba lépett normaszöveg, míg előzetes hatásvizsgálat alkalmával a rendelkezésre álló problémafelvetés, koncepció vagy szövegtervezet szolgálhat. Csak a szabályozási helyzet legalább hozzávetőleges megismerése által válik lehetővé a következmények vizsgálata.

b) A vizsgálandó szabályok kiválasztása

A döntéshozó prioritásai alapján vagy ilyenek hiányában a hatásvizsgálat elvégzéséért felelős szakember értékelésének megfelelően körülhatárolandók azok a konkrét rendelkezések, amelyek következményeinek elemzésére kiterjed a hatásvizsgálat. A realitás-szemlélet alapján elsődlegesen a várhatóan jelentős következményekkel járó, érdemi rendelkezések, koncepcióelemek kiválasztása indokolt.

c) A vizsgálandó hatások kiválasztása, a hatásvizsgálat részleteinek megtervezése

Az előző alpontban körülhatárolt elemekre szűkített vizsgálat keretében sem feltétlenül lehetséges, illetve szükséges valamennyi potenciális hatás mélyreható elemzése. A leginkább célravezetőnek bizonyult eljárás szerint a szabályozással érintett életviszonyokban jártas szakemberek bevonásával megtartott ötletbörze alapján összegyűjtött lehetséges vizsgálandó hatások közül a realitás-szemlélet felhasználásával, rendszerezéssel határozhatók és tervezhetők meg a tényleges hatásvizsgálati irányok, feladatok, az egyes vizsgálati elemek tekintetében alkalmazandó módszerek. Amennyiben nem sikerül az adott erőforráskeret figyelembevételével valamennyi érdemleges hatás vizsgálatát elvégezni, megjelenítendő a döntéshozatal biztonságát elősegítő további teendők, például az érintett (nem vizsgált) hatások további elemzésére, követésére vonatkozó feladatok.

d) A tényleges hatásvizsgálat

Ebben a fázisban kerül sor a különböző statisztikai, közgazdasági, társadalom-, környezet- és egészségtudományi, műszaki stb. módszerek segítségével a hatások elemzésére. Az egyes szakterületi módszerek ismertetése túlmutat e tájékoztató keretein, a szükséges tudásanyag alapjainak tekintetében a hatásvizsgálati ismereteket magukban foglaló szakirányú továbbképzések tananyaga, a részleteket illetően az aktuális tudományos információk lehetnek irányadók.

A tényleges hatásvizsgálat során először is felméréndő, hogy a tervezett elemzésekhez rendelkezésre állnak-e a megfelelő adatok. Amennyiben a saját vagy más hozzáférhető adatbázisokban, nyilvántartásokban meglévőkhöz túl további információk megszerzése indokolt, adatfelvétel válhat szükségessé. Ebben a tekintetben a hatásvizsgálat

természete alapján indokolt meghatározni a leginkább célravezető eszközöket (mérés, kérdőíves adatfelvétel, interjú stb.).

Az elsődleges adatok összegyűjtése után következhet azok szükséges irányú és mértékű feldolgozása. Ebben a fázisban alkalmazandók egyebek mellett a különböző statisztikai és közgazdasági elemzési módszerek, valamint különböző tudományterületek speciális adatfeldolgozási megközelítései.

e) A hatásvizsgálat eredményeinek összegzése, bemutatása

Itt kerül sor az elemzési eredményeknek a döntéshozatal szempontjait is szem előtt tartó összesítésére, illetve a döntéshozó számára kezelhető formában történő bemutatására. A bemutatás során is célszerű érvényesíteni a hatásvizsgálat elvégzésének alapelveit, különös tekintettel a semlegességre, továbbá biztosítandó az áttekinthető szerkesztési mód. A szabályozás által érintett szakterületek szempontjából magas szintű ismeretekkel nem rendelkezők számára is érthető fogalmazás nagyban fokozza a hatásvizsgálatok általános felhasználhatóságát. A hatásvizsgálati dokumentumban célszerű kerülni a logikailag belátható alapot nélkülöző, sommás megállapításokat.

9. A hatásvizsgálat elvégzéséhez kapcsolódó projektmenedzsment-feladatok

A hatásvizsgálat szakmai lépéseivel összefüggésben, azokkal párhuzamosan – különösen összetettebb hatásvizsgálati feladatok esetében – szükségessé válik a hatásvizsgálati projekt megtervezésével, koordinációjával és lezárásával kapcsolatos technikai háttérteendők elvégzése. A hatásvizsgálatban részt vevő szakértők, segítők kiválasztásának, tájékoztatásának, tevékenységük ellentételezésének feladatai mellett a tárgyi feltételek biztosítása és az egyes részfolyamatok időbeli összehangolása, a határidők betartása és betartatása, az elszámolás egyaránt elengedhetetlen elemei a magas színvonalú komplex hatásvizsgálati tevékenység ellátásának.

10. A hatásvizsgálati tevékenység figyelemmel kísérése

Egy adott szerv szabályozási feladataihoz kapcsolódó hatásvizsgálati tevékenység folyamatos értékelésének érdekében javasolható az egyes hatásvizsgálatok jellemzőinek elemzéseket is lehetővé tevő regisztrációja. Erre vonatkozóan segítséget jelenthet a döntéshozó által kialakított egységes szerkesztési és összegzési elvek alkalmazása. További módszertani alapot adhat a nyilvántartási tevékenységek elvégzéséhez az Igazságügyi Minisztérium által kialakítandó Hatásvizsgálati Monitoring Rendszer.³

Dr. Petrétai József s. k.,
igazságügy-miniszter

³ A Hatásvizsgálati Monitoring Rendszer elsődlegesen az Európai Bizottság részére történő adatszolgáltatás elősegítése érdekében kerül létrehozásra 2006-ban.

1. melléklet
a 8001/2006. (I. 30.) IM tájékoztatóhoz

**Általánosan használható előzetes hatásvizsgálati
kérdéslista**

A lista alkalmazásának célja az, hogy körülhatároljuk a vizsgált szabályozás fontosabb következményeit, következménytípusait egyrészt a döntéshozók gyors tájékoztatása, másrészt további, mélyebb hatásvizsgálati elemzések tárgyköreinek kijelölése érdekében.

A kérdéslista az Európai Bizottság által alkalmazott hasonló tartalmú lista egyszerűsítése és a hazai viszonyokhoz való igazítása, illetve – a szaktárcák véleményének figyelembevételével – további módosítások nyomán állt össze.

A kérdésekre a szabály-előkészítési munkát leghatékonyabban elősegítő módon 0–5 pontértékek adhatók. E pontozás választásakor legalábbis körülírandó az egyes pontértékek értelmezése (pl. 0 – nincs hatás, 1 – elhanyagolható mértékű hatás, 2 – behatárolt, illetve kisebb hatás, 3 – nagyobb csoportot érintő, illetve közepes mértékű hatás, 4 – általánosan érvényesülő, illetve erőteljes hatás, 5 – döntő jelentőségű hatás). Az értékelés tovább finomítható az érintettek köre, a hatások tartóssága, visszafordíthatósága stb. megítélésének alapján, azonban a tapasztalatok szerint a hatásvizsgálatot ki nem váltó, hanem azt megelőző durva értékeléshez elégséges a fenti, egyszerű megközelítés.

Utólagos hatásvizsgálat esetében a kérdések a várható hatások helyett természetesen a tényleges hatásokra vonatkoznak, egyebekben a lista változatlan formában felhasználható.

Kérdések

Lesznek-e a javaslatnak gazdasági hatásai, várható-e, hogy...

- befolyásolja a gazdasági növekedést?
- felfelé vagy lefelé elmozdítja az árakat?
- költségvetési kiadásokat tesz szükségessé, illetve jövőbeli költségvetési vállalásokkal jár?
- hatást gyakorol a költségvetési egyensúlyra vagy az államadósság mértékére?
- kihat a szakképzettségre?
- megváltoztatja a foglalkoztatottsági szintet?
- hatást gyakorol a munkanélküliségre?
- kifejezetten befolyásolja a vidéki és a lassan fejlődő térségeket?
- hatással lesz a feketegazdaságra?
- növeli vagy csökkenti a K+F beruházásokat?
- szervezeti, intézményi reformhoz vezet?
- hatással lesz a magyar gazdaság versenyképességére?

- növeli vagy csökkenti a közvetlen külföldi befektetések mértékét?
- megváltoztatja az export-import viszonyokat és a határokon átnyúló befektetések mértékét?
- sajátos hatást gyakorol a kis- és középvállalkozásokra?
- megváltoztatja a piaci verseny mértékét?
- a piacra/piacról való be- és kilépéshez vagy ennek megkönnyítéséhez vezet?
- növeli vagy csökkenti a termelési költségeket (pl. nyersanyagok, munkaerő, egyéb visszatérő költségek, licencdíjak, időszakos felülvizsgálatok)?
- növeli vagy csökkenti az adminisztratív költségeket (pl. alakiságok, papírmunka)?
- befolyásolja a háztartások jövedelmét, illetve a béreket?
- hatást gyakorol a fogyasztói árakra?
- növeli vagy csökkenti a fogyasztói vásárlóerőt, illetve a választási lehetőségeket?
- befolyásolja a nyugdíjakat, illetve a megtakarításokat?

Gyakorol-e hatást a javaslat a környezet bármely összetevőjére⁴; várható-e változás a következő tényezők tekintetében?

- felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége, illetve a vizek igénybevétele,
- levegőminőség,
- talajminőség,
- éghajlat (pl. üvegházhatás),
- megújuló és nem megújuló erőforrások felhasználása,
- biológiai sokféleség, flóra, fauna,
- az állatok egészsége és helyzete,
- földhasználat,
- természeti és kulturális örökség,
- hulladéktermelés- és képződés, újrahasznosítás,
- a környezeti kockázatok valószínűsége és mértéke,
- közlekedés és energiafelhasználás.

Vezet-e a javaslat társadalmi, egészségi hatásokhoz; várható-e, hogy...

- befolyásolja a társadalmi integrációt?
- kihatással lesz a szegénység mértékére?
- hatást gyakorol az elszegényedés és a társadalmi kirekesztődés kockázatára?
- befolyásolja a közérdekű szolgáltatások hozzáférhetőségét?

⁴ A környezetvédelmi vizsgálati elemzést a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 43–44. §-ában foglaltakra tekintettel kell elkészíteni.

– hatással lesz az információs és tudás alapú társadalom megvalósulására?

– befolyásolja a népesség egészségét, beleértve a várható élettartamot és a halálozások, megbetegedések számát?

– hatást gyakorol az egészségügyi szolgáltatásokra, beleértve a szolgáltatások minőségét és hozzáférhetőségét, az egészségügyi szakképzést és a mobilitást?

– befolyásolja az egészségügyi rendszer finanszírozását?

– hatást gyakorol a szociális védelemre?

– befolyásolja a fogyasztói biztonságot (beleértve az élelmiszer-biztonságot)?

– kihat az oktatás teljesítményére?

– befolyásolja az esélyegyenlőséget?

– befolyásolja az alapvető emberi jogok gyakorlását?

– befolyásolja a társadalmi részvételt, a civil aktivitást?

– hatással lesz a kulturális örökségre, a sportra, a művészetre, illetve a szabadidő eltöltésére?

A közösség egészét érintő lehetséges következmények közül várható-e, hogy a javaslat...

– hatással lesz az ország védelmére?

– hatással lesz a nemzetközi kapcsolatokra és kereskedelemre?

– befolyásolja az állami szerepvállalás átláthatóságát?

– szükségessé tesz változást a jogrendszerben?

– hatást gyakorol átfogó fejlesztési programok megvalósítására?

– befolyásolja a helyi és regionális szereplők pozícióját?

– befolyásolja a szükséges biztonsági intézkedéseket?

– hatást gyakorol a bűnmegelőzésre?

– hatással lesz a bűnözésre (egyebek mellett a terrorizmusra)?

2. melléklet

a 8001/2006. (I. 30.) IM tájékoztatóhoz

A hatásvizsgálati lap javasolt struktúrája

1.1. A vizsgált szabály

(a hatásvizsgálat tárgyát képező szabály, a figyelembe vett legfontosabb rendelkezések, szabályozási irányok kiemelése)

1.2. A vizsgált hatások

(a hatásvizsgálat során számításba vett lényeges következmények)

1.3. Nem vizsgált, lényeges hatások

(a hatásvizsgálat során a rendelkezésre álló idő- és egyéb erőforrások korlátosságának figyelembevételével nem vizsgált, azonban lényegesnek ítélt további hatások)

1.4. Vizsgált döntési változatok

(a hatásvizsgálat szempontjából lényeges döntési lehetőségek, javaslatok megjelenítése –

például: 1. változat: az adókulcs 12%-ra csökken,

2. változat: az adókulcs 15%-ra csökken)

1.5. Alkalmazott módszerek

(a hatásvizsgálat során alkalmazott fontosabb közgazdasági, matematikai, statisztikai, szociológiai és egyéb módszerek –

például: rétegzett mintavétel, költség-haszon elemzés stb.)

1.6. A hatásvizsgálat időtartama

(a hatásvizsgálat elvégzésének naptár szerinti időszaka például: 2006. szeptember 19-től 2006. október 4-ig)

1.7. Felhasznált munkanapok/munkaórák száma

(a részt vevő szakértők időráfordítása szakképzettség, munkahely, illetve bármely releváns tényező szerinti bontásban)

2.1. Főbb eredmények

2.1.1. Hatástípus #1

(pl. gazdasági, környezeti, egészségi vagy társadalmi hatások stb.)

2.1.1.1. Monetarizált hatások

1. Hatás #1⁵

Opció 1

Hatások

Opció 2 stb.

Hatások

2. Hatás #2

Opció 1

Hatások

Opció 2 stb.

Hatások

2.1.1.2. Más számszerűsített hatás(ok)

(a 2.1.1.1. pontban foglaltakhoz hasonló további részletezés lehetséges)

2.1.1.3. További, minőségileg jellemezhető hatások

(a 2.1.1.1. pontban foglaltakhoz hasonló további részletezés lehetséges)

2.1.2. Hatástípus #2

(a 2.1.1. pontban foglaltakhoz hasonló további részletezés lehetséges)

2.1.3. Hatástípus #3

(a 2.1.1. pontban foglaltakhoz hasonló további részletezés lehetséges)

⁵ A monetarizált, más számszerűsített és további, minőségileg jellemezhető hatáscsoportokon belüli részletezés az éppen vizsgált szabályban fellelhető esetleges döntési változatok, talált hatások összessége alapján alakítandó ki. A bemutatott vázlat csak általános minta: a tényleges hatásvizsgálati összegzés végleges szerkezete ettől eltérhet.

**Az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal elnökének
közleménye**

**a személyi jövedelemadó meghatározott részének felhasználásáról rendelkező magánszemély nyilatkozatára
igényt tartó egyház részére történő technikai szám kiadásáról**

A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény (a továbbiakban: Tv.) módosításáról rendelkező 1997. évi CXXIX. törvény 11. §-ának (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal a Tv. 4/A. §-ának (1) bekezdése szerinti kedvezményezett részére a következő technikai számot adja:

Sorszám	Kedvezményezett	Technikai szám
1.	Magyarországi Dzogcsen Közösség	1469

*Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal
elnöke*

Helyesbítés: A Magyar Közlöny 2005. évi 168. számában kihirdetett, a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet

– 21. § (4) bekezdésének c) pontja helyesen:

„c) felhívást arra, hogy a (3) bekezdésben meghatározott határidőig az önkormányzat jegyzőjénél vagy a felügyelőségnél a kérelem tartalmára vonatkozóan, írásbeli észrevételt lehet tenni.”

(Kézirathiba)

– 22. § (1) bekezdésének első mondata helyesen:

„(1) A felügyelőség új létesítményekre, illetve jelentős változtatás esetén, ha az egységes környezethasználati engedélyben rögzített követelmények betartása a (3) bekezdés szerinti hatósági ellenőrzéssel a technológia jellegéből adódóan nem állapítható meg, próbaüzemet írhat elő.”

(Kézirathiba)

– 24. § (7) bekezdése helyesen:

„(7) A szakhatóságok és a nyilvánosság bevonására a 8. §–10. § (1) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni.”

(Kézirathiba)

– 12. számú mellékletének k) pontja helyesen:

„k) a településrendezési és építési előírásokkal való összhang tekintetében:

első fokon: az illetékes kiemelt építésügyi hatóság

másodfokon: **az illetékes közigazgatási hivatal;”**

(Kézirathiba)

A Magyar Közlöny 2005. évi 171. számában kihirdetett, a törzskönyvezett gyógyszerek és a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszerek társadalombiztosítási támogatásba való befogadásának szempontjairól és a befogadás vagy a támogatás megváltoztatásáról szóló 32/2004. (IV. 26.) ESZCSM rendelet módosításáról rendelkező 69/2005. (XII. 28.) EüM rendelet mellékletében levő táblázat (12 155. oldal) 15. sora helyesen:

„R03BB	anticholinerg szerek		X			X	”
--------	----------------------	--	---	--	--	---	---

(Kézirathiba)

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kormányrendelet felhatalmazása alapján jelenteti meg a Miniszterelnöki Hivatal a Magyar Közlöny mellékleteként a **HIVATALOS ÉRTEŚITŐT**. A lap hetente, szerdánként, tematikus főrészekben hitelesen közli a legfőbb állami, önkormányzati, társadalmi, gazdasági szervek, illetve szervezetek személyi, szervezeti, igazgatási és képzési, valamint a hírközlési tevékenység (frekvenciagazdálkodás, távközlés, postaügy, informatika) közleményeit, továbbá az üzleti élet híreit. Térítési díj ellenében közzé tesszük a Kincstári Vagyoni Igazgatóság vagyonértékesítési pályázatait, az állami, társadalmi, gazdasági szervezetek, parlamenti pártok, kamarák, helyi önkormányzatok, egyházak, különböző képviseletek közleményeit. Fizetett hirdetésként – akár színes oldalakon is – helyet kaphatnak az Értesítőben a gazdálkodó szervezetek, egyetemek, alapítványok, de magánszemélyek közérdeklődésre számot tartó közlései is.

Őszintén reméljük, hogy a hírek, információk, közlemények egy lapban történő pontos és rendszerezett formában való közreadásával sikerül hatékonyabbá és eredményesebbé tenni előfizetőink tájékozódását a hivatali és üzleti életben. Az érdeklődők számára egyéb hasznos információkat is nyújt a lap.

Az Európai Unió Hivatalos Lapja 2004. május 1-jétől az Európai Unió hivatalos nyelveként magyarul is megjelenik. A hivatalos lap L és C sorozatból áll.

Az L (Legislation) sorozatban kerülnek kiadásra az Európai Unió hatályos jogszabályai, az ún. elsődleges jogforrások (alapító szerződések, csatlakozási szerződések, társulási szerződések), továbbá az alábbi jogforrások: *rendeletek, irányelvek, határozatok*.

Az EU Hivatalos Lapjában történő közzétételt követően az évfolyam és a kötet számára, valamint a megjelenés dátumára hivatkozással, cím szerint, 2004. május 1-jétől folyamatosan tájékoztatást adunk a hivatalos lap L kiadásában megjelenő jogi aktusokról a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő **Hivatalos Értesítőben**.

A lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. címén, levélcím: 1394 Budapest 62., Pf. 357; faxszám: 318-6668.

2006. évi éves előfizetési díja: 13 356 Ft áfával.

A **HIVATALOS ÉRTEŚITŐ** egyes számai megvásárolhatóak a kiadó közlönycsarnokjában (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. telefon/fax: 267-2780) vagy a Közlöny Centrumban (1072 Budapest, Rákóczi út 30., bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán, telefon: 321-5971, fax: 321-5275).

M E G R E N D E L Ő L A P

Megrendelem a **HIVATALOS ÉRTEŚITŐ** című lapot példányban, és kérem a következő címre kézbesíteni:

Megrendelő neve:

címe (város/község, irányítószám):

utca, házszám:

Ügyintéző (telefonszám):

2006. évi előfizetési díj fél évre 6678 Ft áfával

egy évre 13 356 Ft áfával

Számlát kérek a befizetéshez.

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát.

Kelt.:

.....
cégszerű aláírás

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény rendelkezik – többek között – a Magyar Köztársaság Kormánya hivatalos lapjának, a **Határozatok Tárá**nak megjelentetéséről.

A Határozatok Tárát szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal a Szerkesztőbizottság közreműködésével, évente mintegy 60 alkalommal jelenik meg.

A Határozatok Tára a Kormánynak azokat a határozatait (kétezres) közli, amelyeknek közzétételét a Kormány elrendelte, továbbá tartalmazza a miniszterelnök határozatait, a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter határozatait, valamint a minisztériumok, az országos hatáskörű szervek, az önkormányzatok közleményeit, hirdetményeit, különféle tájékoztatóit, továbbá azokat a közleményeket stb., amelyeket a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter engedélyez.

A Határozatok Tára megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címén (Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6.; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357) vagy a 318-6668 faxszámon.

Éves előfizetési díja 2006. évre: 20 664 Ft áfával.

Példányonként megvásárolható a kiadó közlönnyboltjában (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6., tel./fax: 267-2780) vagy a Közlöny Centrumban (1072 Budapest, Rákóczi út 30., bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán, tel.: 321-5971, fax: 321-5275).

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a

HATÁROZATOK TÁRA

című lapot példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házsám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

2006. évi előfizetési díj egy évre: 20 664 Ft áfával.

fél évre: 10 332 Ft áfával.

Csekket kérek a befizetéshez

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát!

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

KÖZLÖNY

MEGJELENÉS

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Pulay Gyula. A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1–3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodela László elnök-vezérigazgató.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel.: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönnyboltjában vagy a

Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275),

illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2006. évi éves előfizetési díj: 90 216 Ft. Egy példány ára: 207 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána +8 oldalanként +184 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbelen emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

06.0254 – Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert vezérigazgató-helyettes.

